

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

พรทิพย์ วารินิล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

กรกฎาคม 2563

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

พรทิพย์ วารินิล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

กรกฎาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

GUIDELINES FOR DEVELOPING THE BUILDING, ENVIRONMENT, AND SAFETY OF
CHILDREN DEVELOPMENT CENTERS UNDER LOCAL GOVERNMENT
ORGANIZATION IN ANG THONG PROVINCE

PORNTIP WAREENIL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

July 2020

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม
และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

ชื่อนักศึกษา นางสาวพรทิพย์ วารินทร์

รหัสนักศึกษา 75977054

หลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนไชสง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ ฐิ์แผน ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนไชสง กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์ กรรมการ

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 3 พฤษภาคม 2563 ภาคเรียนที่ 2/2562

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษารับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
กรกฎาคม พ.ศ. 2563

พรทิพย์ วารินทร์. (2563). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 145 หน้า.
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความ
ปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และ
ความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วิธีดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการดำเนินงาน
อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประชากร คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 110 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม
มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่
2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และ
วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด คือ ด้านอาคารสถานที่ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความปลอดภัย และ 2) แนวทางการพัฒนา
คุณภาพการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งเป็น 3 ด้าน
รวมทั้งสิ้น 14 รายการ ดังนี้ ด้านที่ 1 ด้านความปลอดภัย มี 5 รายการ เช่น ติดตั้งสัญญาณระบบป้องกันภัย ด้านที่ 2
ด้านสิ่งแวดล้อม มี 4 รายการ เช่น จัดทำแผนดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม และด้านที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ มี 5
รายการ เช่น มีการวางแผนการโครงสร้างด้านอาคารสถานที่

คณะ.....ครุศาสตร์.....ลายมือชื่อนักศึกษา พรทิพย์ วารินทร์.....
สาขาวิชา.....การบริหารการศึกษา.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2562.....

Pornthip Wareenil. (2020). **Guidelines for Developing the Building, Environment, and Safety of Children Development Centers under Local Government Organization in Ang Thong Province.** Thesis for the Master of Education in Educational Administration, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. 145 pp. Advisors: Assistant Professor Teerawat Montaisong, Ed.D.

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the operating conditions in accordance with the standard criteria of the children development centers under the local administrative organization in Ang Thong province, and 2) study the guidelines for the development of the operation, building, environment and safety quality of the children development centers under the local administrative organization in Ang Thong province. There were 2 steps of the research methods. Step 1 was studying the operating conditions according to the standard criteria. The sample group used in the research was the 110 directors of the children development centers. The instrument used in this research was a questionnaire with a reliability of 0.95. The statistics used were mean and standard deviation. Step 2 was creating guidelines for improving the operational quality of buildings, places, environment and safety of the children development centers under the local government organization in Ang Thong province by interviewing 5 experts. The research instruments were interview form, and data analysis using content analysis technique.

The results of the research are as follows: 1) the overall operating conditions according to the standard criteria are at a high level with the highest mean in the aspect of buildings and the aspect of environment respectively while the lowest mean is safety; and 2) guidelines for improving the quality of operation of buildings, facilities, environment and safety of the children development centers under the local government organization in Ang Thong province are divided into 3 areas according to the level of operations. There are 4 items to be installed in the safety warning system. There are 4 items, such as creating an environmental action plan and 3 aspects. There are 5 aspects of the buildings, for example, planning the structure of the building.

Faculty Education Student's signature
Program Educational Administration Advisor's signature
Academic year 2019

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างสูงในการให้คำปรึกษา คำแนะนำแก้ไขต่าง ๆ เป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนไชสง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พร้อมด้วยท่านคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคณะผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาทุกท่าน ซึ่งได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แขนงต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณนายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง เป็นอย่างสูงที่ให้การสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการกองการศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทองทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ และให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่งานวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยมีความภาคภูมิใจในความสำเร็งนี้ โดยได้รับความรัก ความห่วงใยความช่วยเหลือกำลังใจจากบิดา มารดา ที่คอยเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยจัดทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา และพระคุณของครูอาจารย์ทุกท่านที่ให้โอกาสได้มีวันแห่งความภาคภูมิใจ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่ง

พรทิพย์ วารินิล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ	ฅ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัยหรือประเด็นการวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	9
ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	10
ด้านบุคลากร	20
ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของ	
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	30
ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	37
ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน	44
ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	48
การดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	ความหมายการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย....	49
	ความสำคัญของการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และ	
	ความปลอดภัย.....	52
	ขอบข่ายงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	56
	เกณฑ์การประเมินมาตรฐานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และ	
	ความปลอดภัย.....	58
	เกณฑ์การประเมินมาตรฐานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	63
	การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง	63
	การดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของ	
	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง.....	65
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	66
	งานวิจัยในประเทศ	66
	งานวิจัยต่างประเทศ	69
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	71
	ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความ	
	ปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด	
	อ่างทอง.....	71
	ขั้นตอนที่ 2 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามลักษณะงานที่	
	ปฏิบัติของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครอง	
	ส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี	75
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
	ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	77
	ตอนที่ 2 ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	
	ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน	
	จังหวัดอ่างทอง	79

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ) ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอ่างทอง.....	87
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	97
สรุปผลการวิจัย	97
อภิปรายผล	99
ข้อเสนอแนะ	103
บรรณานุกรม	104
ภาคผนวก	109
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	110
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ใน การทำวิทยานิพนธ์	112
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC).....	118
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	121
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	128
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	130
ภาคผนวก ช รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์	132
ภาคผนวก ซ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์เพื่อ ใช้ในการวิจัย	134
ภาคผนวก ฌ แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	140
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	144

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	77
2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอ่างทองโดยภาพรวม	79
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอ่างทอง ด้านอาคารสถานที่	80
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอ่างทอง ด้านสิ่งแวดล้อม	83
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอ่างทอง ด้านความปลอดภัย	84
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของ การดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง	86

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดการวิจัย	5
---	--------------------------	---

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมีการแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่ประสานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาท้องถิ่นในการจัดการศึกษา โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2552 - 2559) และแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559)

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559, หน้า 2) ได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขึ้นในปี พ.ศ. 2559 โดยมีมาตรฐานแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มาตรฐานด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน และ 6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการตามวัย ครบทั้ง 4 ด้าน และมีความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย การก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคารสถานที่และจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็ก สามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุ ส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็กและฝึกสุขนิสัยให้เด็กมีพฤติกรรม ที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ความสำคัญในการก่อสร้างอาคาร การปรับปรุงอาคาร ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด

การบริหารงานด้านอาคารสถานที่ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ช่วยให้โรงเรียนดำเนินงานไปได้โดยสะดวกอาคารสถานที่เป็นสิ่งจำเป็น ต่อการดำเนินงานของโรงเรียน เช่นเดียวกับบ้านเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของคนจึงควรที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารงานอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับสำคัญของงาน ความสำคัญของการบริหารงานอาคารสถานที่การบริหารงานอาคารสถานที่ มีความสำคัญโดยสรุป ดังต่อไปนี้ 1) เป็นการบริหารงานที่ให้ความสำคัญแก่การดำเนินงานหลักของโรงเรียนคืองานวิชาการ 2) เป็นการบริหารงานที่ส่งเสริมให้การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นไปโดยสะดวกและมีประสิทธิภาพ 3) เป็นการบริหารงานเพื่อเตรียมพร้อมที่จะรองรับความคิด และความเปลี่ยนแปลงทางการจัดการศึกษาเช่นการเพิ่มหรือลดของจำนวนนักเรียนหรือความเปลี่ยนแปลงของชุมชน 4) เป็นการบริหารงานที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความพร้อมและพอใจในการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ 5) เป็นการบริหารงานที่มีส่วนเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของบุคลากรให้พร้อมที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่นอกจากความสำคัญโดยสรุปทั้ง 5 ประการ (สุทิน พรหมสี, 2551, เว็บไซต์) งานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ตั้งจำนวนชั้นของอาคารทางเข้า - ออก และประตูหน้าต่าง ตลอดจนพื้นที่ใช้สอยอื่น ๆ เป็นต้น มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมเป็นมาตรฐานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกตัวอาคาร เช่น แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศ สภาพพื้นที่ภายในอาคาร รั้ว สภาพแวดล้อมและมลภาวะ เป็นต้น และมาตรฐานด้านความปลอดภัยเป็นมาตรฐานเกี่ยวกับความปลอดภัย เช่น การกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัยและมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559, หน้า 2)

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง (2556, หน้า 1-8) ได้มีการตรวจผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานภายใต้ “โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายอยู่” ของกรมอนามัย ได้มีการประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้รายงานสรุปผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง พบว่า การบริหารงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงาน จากการประเมินติดตามผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 110 แห่ง ในจังหวัดอ่างทอง เนื่องจากยังมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 80 แห่ง ที่ต้องอาศัยอาคารเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งทำให้การดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีการดำเนินงานไม่เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ 1) ด้านอาคาร มีห้องที่มีพื้นที่ไม่เพียงพอต่อ

การจัดกิจกรรมและมุมประสบการณ์ ทำให้เด็กทำกิจกรรมไม่สะดวก 2) ด้านสถานที่ ได้แก่ ห้องน้ำ ห้องส้วม มีโถส้วมและอุปกรณ์ไม่เหมาะสมกับเด็ก ทำให้เด็กอาจเกิดอันตรายได้ 3) สิ่งแวดล้อม ได้แก่ การจัดเครื่องเล่นสนามก็จะจัดมาแบบภาครวม ความสูง – ต่ำไม่เป็นไปตามมาตรฐานของเด็กเล็ก และทำให้เกิดอันตรายต่อเด็กได้ 4) ความปลอดภัย เนื่องจากเด็กเล็กอยู่ร่วมกัน เด็กหลายวัย การดูแลและการทำกิจกรรมร่วมกัน กิจกรรมบางอย่างเด็กก็ไม่สามารถปฏิบัติตามรุ่นพี่ได้ ก็จะทำให้เด็กเกิดอันตราย

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจะพบว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน มีอุบัติเหตุ อุบัติภัย และความรุนแรงเกิดขึ้นเป็นจำนวนหลายครั้ง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักและให้ความสำคัญ เพราะนักเรียนเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน จึงต้องแสวงหาหนทางที่ทำให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ได้รับการปลูกฝังเรื่องความปลอดภัยจนเกิดเป็นนิสัยอีกทั้งมีทักษะชีวิตในการดำรงชีพอยู่ท่ามกลางกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากล ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการบริหารงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน ในฐานะผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอ่างทองให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

คำถามการวิจัยหรือประเด็นการวิจัย

1. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองอยู่ในระดับใด
2. แนวทางพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองมีลักษณะอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง
2. เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญต่อการบริหารงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง เพื่อพัฒนาไปสู่มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

1. หน่วยในการวิเคราะห์

หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองจำนวน 110 ศูนย์

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

ขั้นตอนที่ 2 การนำเสนอแนวทางพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

1. หน่วยในการวิเคราะห์

หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

2. ผู้ให้ข้อมูล

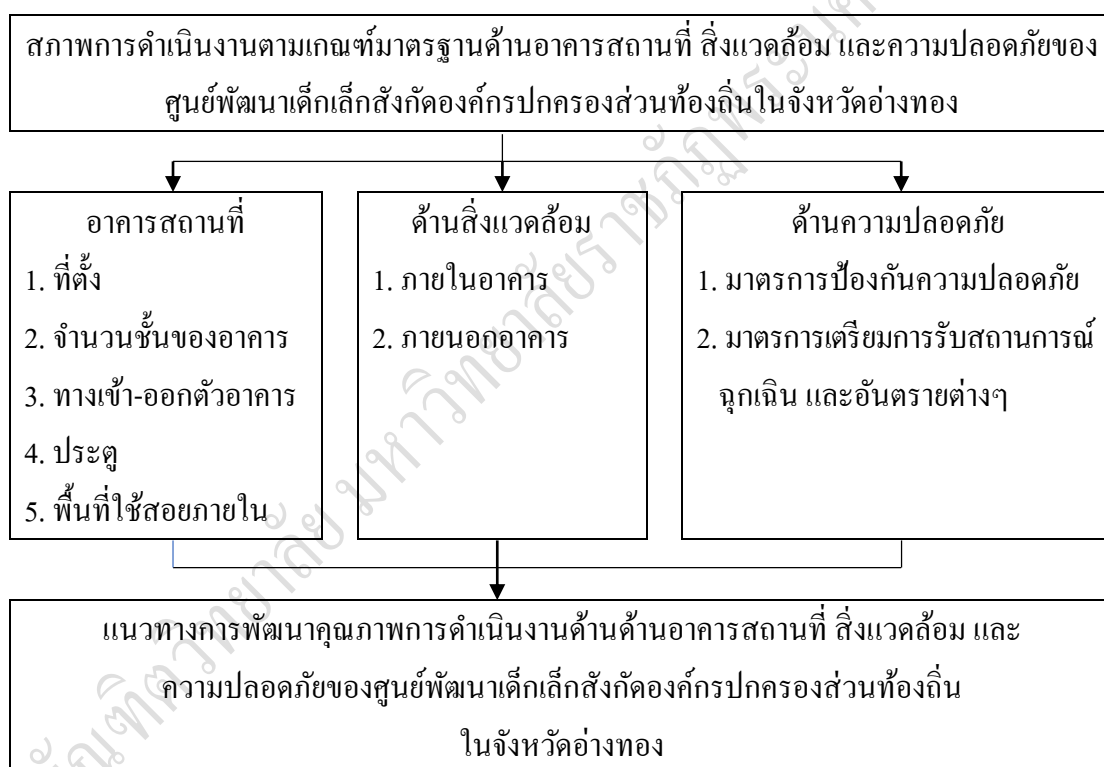
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองจำนวน 110 ศูนย์

3. ตัวแปรที่ศึกษา

แนวทางการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

กรอบความคิดการวิจัย

การศึกษา แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จาก คู่มือมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2559, หน้า 27-36)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การดำเนินงานอาคารสถานที่ หมายถึง การดำเนินงานอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย ที่ตั้ง จำนวนชั้นของอาคาร ประตู - หน้าต่าง บันได ตลอดจนพื้นที่ใช้สอยภายใน ต่าง ๆ

1. ที่ตั้ง หมายถึง สถานที่ตั้งที่อยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม ใกล้ชุมชน สะดวกต่อการเดินทาง ตัวอาคารควรห่างจากแนวถนน มีรั้วล้อมรอบ น้ำท่วมไม่ถึง และตัวอาคารตั้งมีความมั่นคง แข็งแรง ปลอดภัยต่อเด็ก

2. จำนวนชั้นของอาคาร หมายถึง อาคารศูนย์เด็กเล็กควรมีอาคารชั้นเดียว หรือหากเป็นอาคาร 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ และอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นได้

3. ทางเข้า - ออกตัวอาคาร หมายถึง ประตูทางเข้า - ออกของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความกว้างที่สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกได้หากเกิดอุบัติเหตุ หรือภาวะฉุกเฉิน

4. ประตู - หน้าต่าง หมายถึง สภาพของประตู - หน้าต่างที่มีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้มีความสูงความกว้างตรงตามมาตรฐาน

5. บันได หมายถึง บันไดที่ไม่ลาดหรือชันเกินไป มีลูกตั้ง ลูกนอน และบันไดทุกชั้นต้องมีลูกกรง หรือราวบันไดทุกชั้น เพื่อความปลอดภัยของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6. พื้นที่ใช้สอยภายใน หมายถึง พื้นที่ใช้สอยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่แยกเป็นสัดส่วน เช่น ห้องนอน ห้องรับประทานอาหาร ห้องครัว ต้องมีอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก มีอากาศถ่ายเทสะดวก ห้องปฐมพยาบาล ห้องอาบน้ำ ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องอเนกประสงค์ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ออกไปทิ้งภายนอกอาคารทุกวัน

การดำเนินงานสิ่งแวดล้อม หมายถึง การดำเนินงานสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงาน ซึ่งประกอบไปด้วย สิ่งแวดล้อมภายในอาคาร และสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร

1. สิ่งแวดล้อมภายในอาคาร หมายถึง สภาพแวดล้อมภายในอาคาร ที่มีแสงสว่างที่เป็นแสงจากธรรมชาติ สะดวกต่อการอ่านหนังสือ มีระดับเสียงที่เหมาะสม มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก

2. สิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร และมลภาวะที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ มีรั้วกั้นล้อมรอบบริเวณเป็นสัดส่วน มีพื้นที่สำหรับเล่นกลางแจ้ง มีสนามหญ้าหรือสนามทราย มีระเบียบไว้ใช้สอยให้ผู้ปกครองทำกิจกรรม และมีการตรวจสอบสภาพความคงทนแข็งแรงของเครื่องเล่นในสนาม

การดำเนินงานความปลอดภัย หมายถึง การดำเนินงานสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย มาตรการป้องกันความปลอดภัย และมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

1. มาตรการป้องกันความปลอดภัย หมายถึง มาตรการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัย โดยการติดตั้งระบบ อุปกรณ์ เครื่องตัดไฟ ปลั๊กไฟต้องมีฝาครอบ มีตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ มีวัสดุกันลื่นในห้องน้ำ ห้องส้วม ถังดับเพลิง ระบบลิฟต์ประตูทางเข้า - ออก มีกริ่งสัญญาณไว้น้ำประตูดัดตั้งอุปกรณ์ป้องกันพาหนะนำโรค มีตู้หรือชั้นสำหรับเก็บอุปกรณ์ เป็นต้น

2. มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน หมายถึง การฝึกซ้อม และ มาตรการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย อัคคีภัย การปฐมพยาบาล การเจ็บป่วยฉุกเฉิน ให้กับบุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง บุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบดูแลการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง

แนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง หลักเกณฑ์ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย 6 ด้านคือ ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็กอายุตั้งแต่ 2 ถึง 5 ปี โดยให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคมและสติปัญญา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีสาระสำคัญดังหัวข้อต่อไปนี้

1. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - 1.2 ด้านบุคลากร
 - 1.3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - 1.4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร
 - 1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน
 - 1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
2. การดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
 - 2.1 ความหมายการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
 - 2.2 ความสำคัญของการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
 - 2.3 ขอบข่ายงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
 - 2.4 เกณฑ์การประเมินมาตรฐานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
3. บริบทการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง
 - 3.1 การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง
 - 3.2 การดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและ คู่มือมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ได้ศึกษารายละเอียด (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559, หน้า ก-ข) ดังนี้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด กรมการศาสนา กรมการพัฒนาชุมชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (เด็ก 3 ขวบ) รับถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษา ส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก และผู้ด้อยโอกาส ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือเมืองพัทยา มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทั้งรับการถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่าง ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา การส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะต้องคำนึงถึงขอบข่ายงานสายการบังคับบัญชา และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องบริหารจัดการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยจะต้องจัดให้มีการประเมินตนเองทุกปี เพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้น เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถให้บริการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน จึงได้แบ่งงานที่จะต้องปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ครอบคลุมตามลักษณะการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 ด้าน จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2553, หน้า 2-13) ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นสถานศึกษา ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และมาตรา 18 กำหนดว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษา ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีหน้าที่รับผิดชอบ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ โดยแบ่งการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน และด้านการบริหารงบประมาณ ดังนี้

1.1.1 ด้านการบริหารงาน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยรับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมศาสนา จึงทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการศูนย์ที่แตกต่างกันและหลากหลาย ดังนั้น ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจะต้องไปตามแนวทางเดียวกัน ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้กำหนดเป็นแนวในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง ดังนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการพัฒนาชุมชน และสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการศาสนา ให้ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย โดยมีข้อแนะนำแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนประถมศึกษาในศาสนาสถาน ดังนี้

1. รูปแบบที่ 1 กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการศูนย์ทั้งหมด ได้แก่ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวิชาการ เช่นเดียวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการพัฒนาชุมชน และสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. รูปแบบที่ 2 กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศาสนสถานร่วมกันบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาในศาสนสถาน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0893.4/ว276 ลงวันที่ 21 มกราคม 2554

3. รูปแบบที่ 3 กรณีศาสนสถานเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการศูนย์ทั้งหมด โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดสรรเงินอุดหนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการ ยกเว้นรายการอาหารเสริม (นม) ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นผู้จัดซื้อจัดจ้างให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนประถมศึกษาในศาสนสถาน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0893.4/ว 276 ลงวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2554

ด้านการจัดตั้ง/ย้าย/รวม/ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นต้องมีความพร้อมในการบริหารจัดการศูนย์ ทั้งในด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ และด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. จัดเวทีประชาคมในพื้นที่หรือตำบลที่มีความต้องการจัดตั้งศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ดังกล่าว โดยในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีจำนวนเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี ที่จะเข้ารับการศึกษามากน้อยกว่า 20 คน (ยกเว้นกรณีพื้นที่เสี่ยงหรือการคมนาคมไม่สะดวกแต่ต้องมีเด็กเล็กไม่น้อยกว่า 15 คน)

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เหมาะสมสำหรับจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จะดำเนินการจัดตั้ง โดยอาจจะเป็นอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อสร้างเอง หรืออาคารที่ได้รับการอนุญาตจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อใช้เป็นอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. จัดทำแผนดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) แผนการสำรวจประชากรเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี 2) แผนการรับนักเรียน และการจัดชั้นเรียน 3) แผนการสรรหาบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อทำหน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร หรือภารโรง เป็นต้น (กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีอัตรา

ข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็ก หรือครู จะสรรหาได้เมื่อได้รับการจัดสรร อัตราหรือมีอัตราตำแหน่งนั้น ๆ แล้ว) และ 4) แผนการจัดตั้งงบประมาณ เช่น เงินเดือน/ค่าตอบแทน ค่าสวัสดิการค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารเสริม(นม) ค่าจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

4. จัดทำโครงการและแผนดำเนินงานในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น

5. เมื่อได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรียบร้อยแล้วให้จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6. ดำเนินการตามแผนการดำเนินงานในการจัดตั้งศูนย์ฯ เช่น เปิดรับสมัครนักเรียน รับสมัครบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

7. รายงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเบื้องต้นให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ โดยส่งเอกสารการประชุมสภาท้องถิ่นที่เห็นชอบให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และประกาศการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8. เมื่อเปิดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้วให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำรายงานการจัดการศึกษา จำนวนเด็กนักเรียน บุคลากร และงบประมาณที่ขอรับการสนับสนุนแจ้งให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. การย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์หรือมีความจำเป็นต้องย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพิจารณาเหตุผลความจำเป็นในการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

1. จัดเวทีประชาคมในพื้นที่หรือตำบลเดิมที่ศูนย์ตั้งอยู่ว่ามีความต้องการให้ย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสำรวจความต้องการความคิดเห็นของชุมชน และมติที่ต้องการ

2. จัดทำแผนการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนดวันย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชัดเจน

3. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำเรื่องเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

4. เมื่อสภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบในการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรียบร้อยแล้วให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. กรณีรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณา คัดเลือกหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากศูนย์ที่ย้ายรวมที่มีความรู้ความสามารถ และเหมาะสมเพื่อ มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รวมศูนย์แล้ว

6. รายงานการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยส่งเอกสารมติที่ประชุมสำรวจ ความคิดเห็นของชุมชน มติที่ประชุมของสภาท้องถิ่นที่เห็นชอบให้ย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกาศการย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวนเด็ก และจำนวนบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ ย้ายรวมให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

3. การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความ ประสงค์หรือมีความจำเป็นต้องยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด ให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กพิจารณาเหตุผลความจำเป็นในการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่ของ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู หรือผู้ดูแลเด็กในศูนย์นั้น และให้หัวหน้าศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

1. จัดเวทีประชาคมในพื้นที่หรือตำบลที่ศูนย์ตั้งอยู่ว่ามีความต้องการยุบเลิก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสำรวจความคิดเห็นความต้องการของชุมชน และมติที่ต้องการ

2. จัดทำแผนการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนบุคลากรที่ได้รับผลกระทบ โดยให้มีผลเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษานั้น

3. นำผลการประชาคม แผนการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และแผนบุคลากรที่ ได้รับผลกระทบเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากสภา ท้องถิ่น

4. เมื่อสภาท้องถิ่นได้เห็นชอบให้ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรียบร้อยแล้วให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. รายงานการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมเอกสารมติที่ประชุมสำรวจ ความคิดเห็นของชุมชนที่เห็นชอบให้ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มติที่ประชุมของสภาท้องถิ่นที่ เห็นชอบให้ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนบุคลากรที่ได้รับผลกระทบ และประกาศการยุบเลิกศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

3. การจัดการศึกษาและการให้บริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็น สถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กได้รับ การพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัย ตามศักยภาพของ เด็กแต่ละคน ดังนั้น ระยะเวลาการจัดการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมเพื่อให้เด็กได้รับการศึกษาและการพัฒนาเป็นไป

ตามวัยแต่ละช่วงอายุ สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัยให้เด็กเล็กพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับสูงขึ้นไป ดังนี้

1. การรับสมัครเด็กเข้าศึกษา การกำหนดระยะเวลาการศึกษา และการเปิดและปิด
ภาคเรียนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำเป็นประกาศตามแนวทาง ดังนี้

1. การรับสมัครเด็กเข้าเรียนให้กำหนดระยะเวลาการรับสมัครเป็นปีการศึกษา
เพื่อให้การพัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามแผนการจัดประสบการณ์และการเรียนรู้ กรณีมีเหตุผลความ
จำเป็นต้องรับเด็กระหว่างภาคเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัด
การศึกษาของนักเรียนที่รับเข้าระหว่างภาคเรียน

2. การรับเด็กเข้าเรียน กำหนดให้เด็กและผู้ปกครองต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขต
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือต้องย้ายเข้ามาอยู่ในท้องถิ่นนั้น ก่อนเข้าเรียนไม่น้อยกว่า 30 วัน
กรณีรับเด็กนอกเขตบริการต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรณีเด็ก
ที่มีสัญชาติไทยต้องมีหนังสือรับรองหรือเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ตามกฎหมาย)

3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดภาคเรียนรวมกันแล้ว ไม่น้อยกว่า 200 วันทำการ
(ภาคเรียนละไม่น้อยกว่า 100 วันทำการ) ดังนี้ ภาคเรียนที่ 1 เปิดภาคเรียนวันที่ 16 พฤษภาคมของปี
การศึกษานั้น และภาคเรียนที่ 2 เปิดภาคเรียนวันที่ 1 พฤศจิกายนของปีการศึกษานั้น

4. หากวันเปิดภาคเรียนตรงกับวันหยุดราชการให้เปิดเรียนในวันทำการถัดไป

5. กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใดประสงค์จะเปิดภาคเรียนเกินกว่า 200 วันทำการ
สามารถดำเนินการได้ตามความต้องการของชุมชนและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6. กรณีรับเด็กเข้าเรียนนั้นให้นับอายุเกิดถึงวันที่ 16 พฤษภาคมของปีการศึกษา
นั้น

7. การจัดประสบการณ์เรียนรู้ต้องเหมาะสมกับระยะเวลาเรียนและพัฒนาการ
ของเด็ก โดยสามารถนำหน่วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามบริบทของสังคม วัฒนธรรม และภูมิ
ปัญญาท้องถิ่นมาเพิ่มเติมให้ครบตามระยะเวลาเรียนที่กำหนด

8. กรณีเด็กย้ายเข้า ย้ายออก และจบการศึกษาให้จัดทำทะเบียนนักเรียนให้เป็น
ปัจจุบัน และออกเป็นหนังสือรับรองจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. การให้บริการส่งเสริมสนับสนุนสำหรับเด็กเล็ก ได้แก่

1. อาหารว่าง

2. อาหารกลางวันตามหลักโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย

3. อาหารเสริม (นม)

4. วัสดุ สื่อ อุปกรณ์การศึกษา วัสดุครุภัณฑ์ และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก

5. การตรวจสุขภาพเด็กเล็กประจำปี โดยบุคลากรทางการแพทย์ และ
สาธารณสุข

6. บริการอื่น ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมด้านงบประมาณ
และความต้องการของชุมชน โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีพัฒนาการ
ครบทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา) เหมาะสมตามวัย และเต็ม
ศักยภาพของเด็กแต่ละคน ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น

4. การปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรณีจำเป็นต้องใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อจัดประชุม
สัมมนา ฝึกอบรม จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อราชการและ
ชุมชน หรือมีเหตุจำเป็นอื่นที่ไม่อาจปิดเรียนได้ตามปกติ ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ประกาศปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน 15 วันทำการ หากเป็นเหตุพิเศษที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติ
สาธารณะให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน 30 วัน
ทำการ โดยให้ทำประกาศปิดเป็นหนังสือ และต้องกำหนดการเรียนชดเชยให้ครบตามจำนวนวันที่
ประกาศปิด

5. การปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระหว่างปิดภาคเรียน เพื่อเป็น
การเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดภาคเรียนต่อไป ดังนั้น ในระหว่างปิดภาคเรียนให้หัวหน้าศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การ
จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา แผนพัฒนาสามปี แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ การ
จัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์ การเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์
เรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก และภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในช่วงปิดภาคเรียน และรายงานผลการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ให้ต้นสังกัดทราบ

4. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้
แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีจำนวนคณะกรรมการฯ ไม่น้อยกว่า 9 คน แต่ไม่เกิน
15 คน โดยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการมีจำนวนตามความเหมาะสม และให้
คณะกรรมการพิจารณาเลือกกรรมการ 1 คน เป็นประธานคณะกรรมการฯ โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กเป็นกรรมการและเลขานุการโดยมีตำแหน่ง มีผู้แทนครูผู้ดูแลเด็กหรือครู หรือผู้ดูแลเด็ก 1

คน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกินวาระ 2 วาระ โดยมีหน้าที่ดังนี้

1. ดำเนินการประชุมคณะกรรมการฯ ภาคเรียนละต้องไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง หรือปีการศึกษาไม่น้อยกว่า 4 ครั้ง โดยจะต้องรายงานการประชุมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ
2. กำหนดแนวในการส่งเสริม และการขอสนับสนุนดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละด้านต่าง ๆ ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามนโยบาย และแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. ข้อมติเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน การพัฒนาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. เสนอแนะให้ข้อมติเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งยุบเลิก หรือย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
5. ทำการพิจารณาเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการบริหารงานบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
6. พิจารณาเสนอแผนงาน โครงการและงบประมาณในการส่งเสริม พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
7. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
8. ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือการพัฒนาเด็กเล็กของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็กและบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มิกกฎหมาย ระเบียบ หรือตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และจังหวัดกำหนด

1.1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณที่ใช้ในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือจากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจากเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามแนวทางดังนี้

งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นอุดหนุนงบประมาณที่ใช้ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 7 รายการ ดังนี้

1. เงินเดือน และเงินสวัสดิการการศึกษาของบุตรสำหรับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู และครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ค่าตอบแทน เงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวและเงินประกันสังคม สำหรับพนักงานจ้างตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก
3. ค่าจัดการเรียนการสอน (รายหัว)
4. ทุนการศึกษาสำหรับผู้ดูแลเด็ก (กรณีที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรให้)
5. ค่าสวัสดิการสำหรับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในจังหวัดชายแดนภาคใต้
6. อาหารเสริม (นม)
7. อาหารกลางวัน

โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศทางการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระบบชีชีไอเอส (Child development center information system : CCIS) ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อมูลหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และเด็กเล็ก ความโปรแกรมข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ระบบชีชีไอเอส) โดยใช้ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน ของปี พ.ศ. นั้น พร้อมทั้งตรวจสอบและยืนยันข้อมูลตามความเป็นจริง ตามแบบสำรวจและรายงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด ภายในระยะเวลาที่กำหนด

งบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาจัดตั้งงบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดพิจารณา ประกอบด้วย แผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระยะ 4 ปี แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

งบประมาณเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551 หมวด 1 รายได้ของสถานศึกษา ข้อ 6 เงินรายได้ของสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. เงินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถานศึกษานั้น โดยเฉพาะ ทั้งนี้ หากเป็นการให้แบบมีเงื่อนไขต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ
2. เงินที่ได้จากการรับจ้าง และที่ได้จากการจำหน่ายสิ่งของ
3. เงินที่ได้จากการแสดงหรือกิจกรรมต่างๆ เช่น การแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียน นิทรรศการ การแข่งขันกีฬา การแสดงละคร เป็นต้น
4. เงินที่ได้จากการเรียกเก็บค่าบำรุงการศึกษา ตามแนวทางที่อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย
5. เงินที่ได้จากบุคคลภายนอก เนื่องจากบุคคลนั้นได้รับประโยชน์จากการใช้ทรัพย์สินของสถานศึกษา
6. เงินที่ได้จากการจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สินหรือเงินผลประโยชน์จากทรัพย์สินที่เกิดจากเงินรายได้ของสถานศึกษาและจากบุคคลภายนอก
7. เงินที่ได้จากการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณให้สถานศึกษาเป็นค่าอาหารกลางวัน ค่าเงินรายหัวนักเรียน และค่าพัฒนาการจัดการศึกษา
8. ดอกผลที่เกิดจากเงินรายได้สถานศึกษา
9. รายได้อื่นๆ ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดให้เป็นรายได้ของสถานศึกษา และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

การจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน เครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก และวัสดุครุภัณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัดสามารถดำเนินการในเรื่องการจัดซื้อจัดหาสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์การเรียนการสอนได้อย่างมีความเหมาะสม มีคุณภาพและมาตรฐานที่สอดคล้องกับหลักสูตร จึงซักซ้อมแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดหาสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์การเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและโรงเรียนในสังกัด 2 ประการ ได้แก่

1. การจัดซื้อจัดหาสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ดำเนินการดังนี้

1. ให้สถานศึกษาเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตร ที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ ตามบัญชีรายชื่อสื่อการเรียนรู้ที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับสื่อการเรียนรู้ ที่สำนักพิมพ์เอกชนจัดทำ จะมี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ 1 คือ สื่อการเรียนรู้ ที่ผ่านการตรวจประเมินคุณภาพทางวิชาการจากกระทรวงศึกษาธิการแล้วโดยปกหลังจะมีใบอนุญาตให้ใช้สื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา ซึ่งระยะเวลาไว้ 5 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุญาต และ ลักษณะที่ 2 คือ สื่อการเรียนรู้ ที่จัดพิมพ์จำหน่ายก่อนการตรวจประเมิน ได้แก่ สื่อการเรียนรู้สำหรับกลุ่มสาระ

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่นำเข้าจากต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยปกติแล้วจะมีใบรับประกันคุณภาพสื่อการเรียนรู้ของสำนักพิมพ์ ระบุชื่อ ผู้เรียบเรียง ผู้ตรวจและบรรณาธิการ สื่อฯ ดังกล่าวนี้นี้ เมื่อผ่านการตรวจประเมินคุณภาพจากกระทรวงศึกษาธิการแล้ว จึงจะได้รับใบอนุญาตให้ใช้สื่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ

2. สถานศึกษาสามารถเลือกใช้สื่อการเรียนรู้เสริมหลักสูตรอื่นๆ เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติม/หนังสืออ่านประกอบ หนังสือค้นคว้าอ้างอิง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซีดีไอ (CAI) วิดีทัศน์ ฯลฯ ได้ตามความต้องการ/ความจำเป็น ทั้งนี้ อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

3. สถานศึกษาสามารถกำหนดให้นักเรียนมีหนังสือเรียนไว้ใช้ประจำตัวได้ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ส่วนแบบฝึกหัดให้มีใช้ประจำตัวนักเรียนได้เฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับประถมศึกษา เท่านั้น สำหรับการเลือกรับสื่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ให้สถานศึกษาจัดหาไว้ให้หลากหลายเพื่อการศึกษา ค้นคว้าของผู้สอนและผู้เรียน

4. ให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานเป็นผู้ดำเนินการพิจารณาคัดเลือกสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์การเรียนการสอนที่จะใช้ในสถานศึกษา

5. ให้สถานศึกษาประเมินการใช้สื่อการเรียนรู้สม่ำเสมอ โดยอาจให้ครูผู้สอนประเมินหรือประเมินในรูปคณะกรรมการ

2. การจัดซื้อจัดหาสื่อการเรียนการสอน วัสดุการศึกษา และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็กสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสถานศึกษาระดับปฐมวัย ให้ดำเนินการ 2 ทาง ดังนี้

1. ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสถานศึกษาระดับปฐมวัยพิจารณาคัดเลือกซื้อสื่อการเรียนการสอน วัสดุการศึกษา และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการพิจารณาคัดเลือกสื่อการเรียนการสอน วัสดุการศึกษา และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่จะใช้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและสถานศึกษาระดับปฐมวัยแต่ละแห่ง โดยให้คณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนัก/กองการศึกษาหรือผู้แทน/นักวิชาการศึกษา เป็นประธาน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ (กรณีสถานศึกษาระดับปฐมวัย) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาธารณสุข และผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนจำนวนที่เหมาะสม ทั้งนี้การจัดซื้อจัดหาสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานสื่อการเรียนการสอน วัสดุการศึกษา

และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่จะใช้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและสถานศึกษาระดับปฐมวัยดังกล่าว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดซื้อหาตามความเห็นของคณะกรรมการ และถือปฏิบัติตามระเบียบ และกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

5. การเบิกจ่ายงบประมาณ ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บเงิน รักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548

3. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551

4. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2553

5. ระเบียบ หนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และหนังสือสั่งการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการบริหารงานเกี่ยวกับการจัดตั้ง ย้ายหรือรวมและยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ การใช้จ่ายงบประมาณ การสรรหาและเลือกสรรบุคคล และการพัฒนาบุคลากร

1.2 ด้านบุคลากร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องมีคุณภาพต้องมีการบริหารจัดการด้านบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ โดยผู้บริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการที่รับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่น ทั้งนี้เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการศึกษา อบรม เลี้ยงดู และ

ส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพ โดยมาตรฐานด้านบุคลากร ประกอบด้วย

1.2.1 ด้านมาตรฐานตำแหน่ง

ปัจจุบันตำแหน่งของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 2 ประเภท ได้แก่ 1) พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และครู และ 2) พนักงานตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก มีรายละเอียดดังนี้

1. พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาเทศบาล พ.ศ. 2559 ประกาศ ณ วันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2559 กำหนดมาตรฐานตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

1. มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์เฉพาะวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือการศึกษาปฐมวัย หรือคุณวุฒิอื่นที่ ก.จ ก.ท. หรือ ก.อบต. กำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้

2. ได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

3. มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หรือหลักฐานที่ใช้แสดงในการประกอบวิชาชีพครูตามที่คุรุสภาให้เพื่อปฏิบัติหน้าที่สอน

หน้าที่และความรับผิดชอบ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนที่วางไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ งานบุคลากรและการบริหารจัดการ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา (ศพด.) โดยจะต้องผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

1. รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย แผนงาน และวัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. วางแผนพัฒนาการศึกษา ประเมินและจัดทำรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. จัดทำและพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย
4. จัดทำภาระงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
5. การจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
6. การประสานความร่วมมือกับชุมชน
7. เป็นผู้แทนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกิจการทั่วไป และประสานเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
8. ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

1.4 การให้ได้รับเงินเดือน ให้ได้รับเงินเดือนอันดับครูผู้ช่วย

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาเทศบาล พ.ศ. 2559 ประกาศ ณ วันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2559 ได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก ดังนี้

1. คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง
 1. มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกันทางการศึกษาหรือสาขาวิทยาศาสตร์ เฉพาะสาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือการศึกษาปฐมวัย หรือคุณวุฒิอื่นที่ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้
 2. มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกันทางการศึกษาหรือสาขาวิทยาศาสตร์ และได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีหนังสือรับรองจากหน่วยงาน ซึ่งระบุถึงลักษณะงานและระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงาน
 3. มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หรือหลักฐานที่ใช้แสดงในการประกอบวิชาชีพครูตามที่คุรุสภาออกให้เพื่อปฏิบัติหน้าที่สอน

หน้าที่และความรับผิดชอบ ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) โดยจะต้องผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

1. ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. อบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และคุณลักษณะตามวัย
3. ปฏิบัติงานวิชาการของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
5. ปฏิบัติงานความร่วมมือกับเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
6. ทำนุบำรุง ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
7. ความร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

8. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2.4 การให้ได้รับเงินเดือน ให้ได้รับเงินเดือนอันดับครูผู้ช่วย

3. พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งครู ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาเทศบาล พ.ศ. 2559 ประกาศ ณ วันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2559 ได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งครูดังนี้

1. คุณลักษณะเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

1. มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์ หรือทางอื่นที่ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้
2. ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูผู้ช่วยหรือตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็กหรือตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี โดยผ่านการประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. กำหนดหรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. เทียบเท่า

3. มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

หน้าที่และความรับผิดชอบ ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเองและวิชาชีพ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนหรือสถานประกอบ เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน การบริการสังคมด้านวิชาการ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

1. ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. จัดอบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. ปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา
4. ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
5. ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
6. ทำนุบำรุง ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น
7. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และประเมินพัฒนาการของผู้เรียนเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

8. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

การให้ได้รับเงินเดือน ให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ.1 ผู้ดำรงตำแหน่งครูผู้ใดผ่านการประเมินวิทยฐานะครูชำนาญ ครูชำนาญการพิเศษ ครูเชี่ยวชาญ หรือครูเชี่ยวชาญพิเศษตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. กำหนดให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ.2 คศ.3 คศ.4 หรือ คศ.5 ตามลำดับ

พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป หนังสือสำนักงาน ก.จ. ก.ท. ก.อบต. ที่ มท 0809.9/ว 2 ลงวันที่ 25 มกราคม 2554 ได้ชักซ้อมแนวทางการจ้างพนักงานจ้างในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ภายหลังจากการประกาศใช้มาตรฐานกำหนดตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก โดยต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ดังนี้

1. การจ้างพนักงานจ้างตามภารกิจ ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือตำแหน่งผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก แล้วแต่กรณี สามารถจ้างได้ 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือตำแหน่งผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก สำหรับผู้มีคุณวุฒิ ให้กำหนดลักษณะงาน และมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งของตำแหน่ง

หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือครูผู้ดูแลเด็ก แล้วแต่กรณี ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่ ก.ท. กำหนด

2. ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือตำแหน่งผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก สำหรับผู้ที่มีทักษะ ให้กำหนดลักษณะงาน และคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งโดยใช้ทักษะเฉพาะของบุคคล ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในงานที่จะปฏิบัติไม่ต่ำกว่า 5 ปี และทักษะของบุคคลดังกล่าวจะต้องสามารถพิสูจน์ให้เห็นถึงความสามารถในงานนั้น ๆ โดยมีหนังสือรับรองการทำงานจากนายจ้าง หรือหน่วยงานซึ่งระบุถึงลักษณะงานที่ได้ปฏิบัติหรือมีการทดสอบทักษะเฉพาะบุคคลด้วยการทดลองปฏิบัติ

พนักงานจ้างทั่วไป ตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจ้างพนักงานจ้างทั่วไปตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก สำหรับปฏิบัติหน้าที่ดูแลเด็กเล็ก ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ มท 0809.2/ว 77 เรื่อง แจ้งมติคณะกรรมการกลางข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.กลาง) เรื่อง ปรับปรุงค่าตอบแทน (ค่าจ้าง) พนักงานจ้างทั่วไปและการกำหนดตำแหน่ง และเรื่อง ต่อสัญญาจ้างลูกจ้างชั่วคราว ลงวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2547

พนักงานจ้างทั่วไปหรือพนักงานจ้างตามภารกิจที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย

1. ธุรการ/การเงิน/พัสดุ มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้
 1. ทำหน้าที่ธุรการ การเงิน พักดูแลงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามระเบียบกฎหมาย และหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
 2. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. คนครัว/ผู้ประกอบอาหาร มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้
 1. ประกอบอาหารให้ลูกสุขลักษณะ ถูกหลักอนามัยสำหรับเด็กเล็ก แต่งกายสะอาดเรียบร้อย มีสุขภาพดีไม่เป็นโรคติดต่อ จัดสถานที่ประกอบอาหารและเครื่องครัวให้สะอาดเป็นระเบียบ มีการจัดเก็บขยะถูกสุขลักษณะ
 2. คนครัว จัดเตรียมอาหารว่าง อาหารกลางวันทำความสะอาดอุปกรณ์วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนดูแลความเรียบร้อย ความสะอาดเป็นไปตามสุขลักษณะ
 3. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย
3. การโรง/พนักงานทำความสะอาด มีบทบาทหน้าที่ดังนี้
 1. ทำความสะอาด รักษาความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ดูแลรักษาอาคารสถานที่ และทรัพย์สินให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และมีความปลอดภัยสำหรับเด็กเล็ก
 2. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. ยามรักษาความปลอดภัย

1. ดูแลรักษาความปลอดภัยของอาคาร ทรัพย์สิน และเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

พนักงานจ้างตำแหน่งอื่น ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณากำหนดตำแหน่งและดำเนินการจ้างได้ตามระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสมและจำเป็น ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงสถานะทางการคลังของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ

6. อัตราค่าตอบแทนและเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวของพนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไป กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสรรหา/คัดเลือกบุคคลเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไปในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามตำแหน่งที่กำหนด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการกำหนดอัตราค่าตอบแทนและเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวตามประกาศของ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. ดังนี้

1. อัตราค่าตอบแทนของพนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไป ตามประกาศ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง (ฉบับที่ 1) ลงวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2558 ได้กำหนดอัตราค่าตอบแทนพนักงานจ้าง ดังนี้

1. พนักงานจ้างทั่วไป อัตราเดือนละ 9,000 บาท

2. พนักงานจ้างตามภารกิจ ตำแหน่งสำหรับผู้มีคุณวุฒิ ปวช. และผู้มีทักษะ
อัตราขั้นต่ำ เดือนละ 9,400 บาท อัตราขั้นสูง เดือนละ 19,550 บาท

3. พนักงานจ้างตามภารกิจ ตำแหน่งสำหรับผู้มีคุณวุฒิปริญญาตรีอัตราขั้นต่ำ
เดือนละ 15,000 บาท อัตราขั้นสูง เดือนละ 31,430 บาท

2. อัตราเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวของพนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไป ตามประกาศ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. เรื่อง กำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การให้พนักงานส่วนท้องถิ่น ลูกจ้าง และพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราว (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2558 ได้กำหนดอัตราเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวของพนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไป ดังนี้

1. พนักงานจ้างทั่วไป ให้พนักงานจ้างทั่วไปที่ได้กำหนดให้คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นต้องใช้วุฒิการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ให้พนักงานจ้างทั่วไปซึ่งบรรจุหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวที่มีค่าตอบแทนไม่ถึงเดือนละ 10,000 บาท ให้ได้รับเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวเพิ่มขึ้นจากค่าตอบแทนอีกจนถึงเดือนละ 10,000 บาท

2. พนักงานจ้างตามภารกิจ ที่ได้กำหนดให้คุณสมบัติ เฉพาะสำหรับตำแหน่ง นั้นต้องใช้วุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ให้พนักงานจ้างซึ่งบรรจุหรือแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งดังกล่าวที่มีค่าตอบแทนไม่ถึงเดือนละ 13,285 บาท ให้ได้รับเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราว เดือนละ 2,000 บาท แต่เมื่อรวมค่าตอบแทนแล้วต้องไม่เกิน 13,285 บาท

1.2.2 ด้านผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ดังนั้นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรองนายก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายการกำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ถือว่าเป็นผู้ที่มี บทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ และส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ดังนั้นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมี บทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน
2. สนับสนุนงบประมาณด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ การ พัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนาศักยภาพ การ พัฒนาเด็กปฐมวัย คุณภาพครู การจัดสภาพแวดล้อม งานวิชาการ และกิจกรรมการเรียนรู้ตาม หลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย
3. ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย การเสริมสร้างความรักความอบอุ่นใน ครอบครัว ชุมชน
4. ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมความร่วมมือของบุคลากรในศูนย์และเครือข่ายการ พัฒนาเด็กปฐมวัย
5. ระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเน้น การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
6. กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพได้ มาตรฐานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารการศึกษา รวมถึง นักบริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. นำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การปฏิบัติ
2. จัดทำแผนโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ และการจัดตั้งงบประมาณเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร การจัดหาสื่อ หนังสือ นิทาน วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ เครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก การปรับปรุงซ่อมแซมหรือการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบอื่น ๆ การจัดสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ แหล่งเรียนรู้ในศูนย์ และการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง
3. สำรวจความต้องการของชุมชน ในการจัดตั้ง ขยาย/รวม ยุบเลิก และดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. จัดทำประกาศจัดตั้ง/ขยาย/รวม/ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร และระบบสารสนเทศทางการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. กำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงนาม
6. ควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ และมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
7. แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
8. จัดทำระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นชอบและลงนาม
9. นิเทศติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และรายงานผลพร้อมข้อเสนอให้ผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล

การกำหนดอัตราบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 อัตรา มีอัตราครูผู้ดูแลเด็กเป็นไปตามวัดส่วน (ครู : นักเรียน) 1 : 10 หากมีเศษตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ให้เพิ่มครูผู้ดูแลเด็กได้อีก 1 คน โดยจัดการศึกษาห้องละไม่เกิน 20 คน หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่ กรณีอัตราผู้ช่วย

หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กให้ใช้สัดส่วนเช่นเดียวกับครูผู้ดูแลเด็ก) กรณีที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใดยังไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกครูผู้ดูแลเด็ก หรือครูที่มีความรู้ความสามารถ และเหมาะสมรักษาการในตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจนกว่าจะมีผู้ดำรงตำแหน่ง กรณีที่จะแต่งตั้งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้กรณีที่ศูนย์นั้น ไม่มีข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นดำรงตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็กหรือครู

2. สำหรับอัตราพนักงานจ้างตำแหน่งอื่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณากำหนดตำแหน่งและการดำเนินการจ้างได้ตามระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสมและจำเป็น โดยคำนึงถึงสถานะการคลังของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ

การกำหนดค่าตอบแทน สิทธิ สวัสดิการ ให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดค่าตอบแทน สิทธิ และสวัสดิการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่น หนังสือกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหนังสือสั่งการอื่น ที่เกี่ยวข้อง

การประเมินผลการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนท้องถิ่น ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู รวมถึงพนักงานจ้าง ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กและบุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด ด้วยความเป็นธรรมโปร่งใสตรวจสอบได้ และนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในเรื่อง การเลื่อนขั้นเงินเดือน ค่าตอบแทน การได้เงินรางวัล เป็นต้น เพื่อเป็นการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กรณีที่จะต้องสัญญาจ้างพนักงานจ้างตามภารกิจตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก พนักงานจ้างทั่วไปตำแหน่งผู้ดูแลเด็ก หรือบุคลากรอื่น ๆ ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่น เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง หนังสือกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาบุคลากร ให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในวิชาชีพอย่างต่อเนื่องหรือไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า ด้านบุคลากร คือ การกำหนดคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบการ ภารโรง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติงานหน้าที่อื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยในการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ดังนั้น ในการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร สถานที่ และจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะอนามัย มีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและสุขภาพของเด็กให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจ ไว้วางใจการก่อสร้างและพัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก การจัดสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ จะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงในการป้องกัน การแพร่กระจายของโรคติดต่อ สามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุ ส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็กและฝึกสุขนิสัยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องให้ความสำคัญในการก่อสร้างอาคาร หรือการปรับปรุงอาคารสถานที่ เพื่อจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

1.3.1 ด้านอาคารสถานที่

จากการศึกษาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านอาคารสถานที่ ผู้วิจัยได้สรุป การดำเนินงานอาคารสถานที่ ประกอบไปด้วย 6 งาน ดังนี้

ที่ตั้ง

1. สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสม และไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตราย เช่น บริเวณชนถ่ายแก็ส น้ำมัน สารเคมีหรือสารพิษ ฌาปนกิจสถาน มลพิษทางอากาศ แสงและเสียงที่มากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุตามมาตรฐานความจำเป็น และเหมาะสม

2. ไม่ควรอยู่ใกล้ถนน หรือใกล้ทางรถไฟ โดยเฉพาะที่มีการจราจรคับคั่ง หากมีความจำเป็นต้องสร้างอาคารให้ห่างจากแนวถนนไม่น้อยกว่า 20 เมตร และมีรั้วป้องกันอันตราย

3. พื้นที่ก่อสร้างควรเป็นพื้นที่ที่สามารถรับน้ำหนักอาคารได้อย่างปลอดภัย และเป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมไม่ถึง กรณีที่มีอาคารเดิมอยู่แล้ว แต่มีสภาพเสี่ยงไม่เหมาะสมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพิจารณาดังงบประมาณเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสม

สรุปได้ว่า ที่ตั้ง หมายถึง สถานที่ตั้งที่อยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม ใกล้ชุมชน สะดวกต่อการเดินทาง ตัวอาคารควรห่างจากแนวถนน มีรั้วล้อมรอบ น้ำท่วมไม่ถึง และตัวอาคารตั้งมีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัยต่อเด็ก

จำนวนชั้นของอาคาร อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นอาคารชั้นเดียว หากเป็นอาคาร 2 ชั้นขึ้นไป ต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย และอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้น และความสูงของห้องจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

สรุปได้ว่า จำนวนชั้นของอาคาร หมายถึง อาคารศูนย์เด็กเล็กควรมีอาคารชั้นเดียว หรือหากเป็นอาคาร 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ และอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นได้

ทางเข้า – ออกตัวอาคาร ประตูทางเข้า - ออกจากตัวอาคารควรมีอย่างน้อย 2 ทาง มีความกว้างที่สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวกหากเกิดอุบัติเหตุ หรือภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ทางเข้า - ออกตัวอาคาร หมายถึง ประตูทางเข้า - ออกของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความกว้างที่สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกได้หากเกิดอุบัติเหตุ หรือภาวะฉุกเฉิน และควรมีไม่น้อยกว่า 2 ทาง

ประตู – หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาด และจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ห้อง ความสูงของขอบหน้าต่าง ควรสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร นับจากพื้น และหน้าต่างมีความกว้างและความสูงไม่น้อยกว่า 1 เมตร เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน ไม่ควรมีสิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้นช่องทางลมและแสงสว่าง

สรุปได้ว่า ประตู - หน้าต่าง หมายถึง สภาพของประตู - หน้าต่างที่มีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดีมีความสูงความกว้างตรงตามมาตรฐาน และมีมุ้งลวด เหล็กคัดติดพร้อมใช้งาน

บันได ไม่ลาดหรือชันเกินไป ควรมีความกว้างแต่ละช่วงไม่น้อยกว่า 1 เมตร ลูกตั้งของบันไดสูงไม่เกิน 17.5 เซนติเมตร ลูกนอนไม่กว้างน้อยกว่า 20 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นต้องมีลูกกรง และราวบันไดมีขนาดเหมาะสมกับมือเด็ก และระยะห่างของลูกกรงต้องไม่เกิน 17 เซนติเมตร ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ เช่น ปิดกั้นช่องบันได และช่องลูกกรงบันได (ช่องที่เป็นช่วงอันตรายอยู่ระหว่าง 9-23 เซนติเมตร)

สรุปได้ว่า บันได หมายถึง บันไดที่ไม่ลาดหรือชันเกินไป มีลูกตั้ง ลูกนอน และบันไดทุกชั้นต้องมีลูกกรง หรือราวบันไดทุกชั้น เพื่อความปลอดภัยของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

พื้นที่ใช้สอยภายใน พื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และจัดกิจกรรมอื่น ๆ ของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหาร และการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย เฉลี่ยพื้นที่ใช้สอย 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน หากไม่สามารถ

แยกเป็นแต่ละห้องได้ อาจจัดรวมเป็นห้องเอนกประสงค์ โดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา และปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ตามความเหมาะสม และข้อกำหนดของพื้นที่ โดยมีแนวทาง ดังนี้

1. บริเวณพื้นที่สำหรับการนอน ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก อากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน

2. บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก สภาพพื้นที่ ห้องส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เช่น ห้องศูนย์สื่อ ห้องนิทาน ห้องสมุด ฯลฯ ทุกห้องต้องไม่ลื่นและไม่ชื้น ควรเป็นไม้หรือวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ทำความสะอาดง่าย และอยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่เสมอ จัดวางสิ่งของเครื่องใช้ เช่น ตู้ โต๊ะ เป็นระเบียบ และมีการยึดติดกับผนัง หรือพื้นอย่างมั่นคง ในกรณีที่เครื่องใช้นั้นล้มได้ง่าย มีเหลี่ยม มุม ที่แหลมคมของเครื่องใช้ต่าง ๆ ต้องหุ้มด้วยวัสดุที่นุ่ม เพื่อป้องกันการกระแทกของเด็ก

3. บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างเหมาะสม มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้ บริเวณห้องอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้สำหรับรับประทานอาหาร ต้องทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก มีสภาพแข็งแรง ปลอดภัย และใช้งานได้ดี

4. บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ต้องแยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร มีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้าง และเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะดวกและความปลอดภัยเป็นหลัก

5. ห้องปฐมพยาบาล ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น มีผู้รับผิดชอบตรวจสอบยาหากหมดอายุต้องเปลี่ยนใหม่ทันที และขณะอยู่ในห้องปฐมพยาบาลเด็กต้องอยู่ในการดูแลของครูผู้ดูแลเด็ก ครูผู้ช่วยผู้ดูแลเด็ก หรือผู้ดูแลเด็กตลอดเวลา กรณีไม่สามารถจัดห้องปฐมพยาบาลเป็นการเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีการปฐมพยาบาลแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

6. บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดร่างกายเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณที่ใช้สำหรับทำความสะอาดร่างกายเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและแปรงฟัน ในขนาดและความสูงที่เหมาะสมกับเด็ก ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำ จะต้องมีส่วนที่แห้งพอ มีอากาศถ่ายเทสะดวก พื้นไม่ลื่น แยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง

7. ห้องส้วมสำหรับเด็กต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับแยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กชายและเด็กหญิง โดยเฉลี่ย 1 ห้อง ต่อเด็ก 10-12 คน โถส้วมต้องมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก

หรือมีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นลงได้ง่าย ห้องมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก พื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอน หรือกุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก ห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคาร จะต้องไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาคน กรณีไม่สามารถทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจดัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับเด็กแยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง

8. ห้องอเนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก กรณีที่ไม่มีห้องที่เป็นสัดส่วนการรับประทานอาหาร หรือการนอนต้องคำนึงถึงความสะดวก และการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรมหากเป็นอาคารชั้นเดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีมากกว่า 1 ชั้น ควรจัดให้ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร แต่กรณีที่มีความสูงเกิน 2.00 เมตร อาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

9. การกำจัดสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ให้จัดเก็บในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด และนำออกไปทิ้งภายนอกอาคารทุกวัน

สรุปได้ว่า พื้นที่ใช้สอยภายใน หมายถึง พื้นที่ใช้สอยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่แยกเป็นสัดส่วน เช่น ห้องนอน ห้องรับประทานอาหาร ห้องครัว ต้องมีอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก มีอากาศถ่ายเทสะดวก ห้องปฐมพยาบาล ห้องอาบน้ำ ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องอเนกประสงค์ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ออกไปทิ้งภายนอกอาคารทุกวัน

จากการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้ให้ความหมายด้านอาคารสถานที่ คือ การดำเนินงานอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย ที่ตั้ง จำนวนชั้นของอาคาร ประตู - หน้าต่าง บันได ตลอดจนพื้นที่ใช้สอยภายใน ต่าง ๆ

1.3.2 ด้านสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยได้สรุป การดำเนินงานอาคารสถานที่ ประกอบไปด้วย 2 งาน ดังนี้

ภายในอาคาร

1. แสงสว่าง ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่วห้อง เพื่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอเหมาะสม (ไม่น้อยกว่า 200 ลักซ์) ในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าอย่างต่อเนื่องนานกว่า 2-3 ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก

2. เสียงต้องอยู่ในระดับไม่ดังมากเกินไป อาคารควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ระดับเสียงเหมาะสม

3. การถ่ายเทอากาศ ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลม รวมกันแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษ ต้องมีเครื่องฟอกอากาศ และมีเครื่องปรับอากาศที่เหมาะสม บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเขตห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมาย

สรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อมภายในอาคาร หมายถึง สภาพแวดล้อมภายในอาคาร ที่มีแสงสว่างที่เป็นแสงจากธรรมชาติ สะดวกต่อการอ่านหนังสือ มีระดับเสียงที่เหมาะสม มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก

ภายนอกอาคาร

1. รั้ว ควรมีรั้วคั่นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีทางเข้า-ออก ไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

2. สภาพแวดล้อมและมลภาวะ ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ผุนละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะหรือแพร่เชื้อโรคโดยเฉพาะต้องกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

3. พื้นที่เล่นกลางแจ้ง ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้งเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และจำนวนเพียงพอกับเด็ก ควรเป็นสนามหญ้า ดิน ทราช หรือวัสดุที่อ่อนนุ่ม ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้งเป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ ควรปรับใช้ในพื้นที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรืออาจจะจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณลานวัด หรือในสวนสาธารณะ ในกรณีที่นำเด็กออกไปเล่นนอกศูนย์ จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและการดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นสำคัญ โดยให้เด็กมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน

4. ระเบียง ต้องมีความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร หากมีที่นั่งตามระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ขอบระเบียงต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตร กรณีที่อาคารสูง 2 ชั้นขึ้นไป ควรมีลูกกรงกั้นเพื่อความปลอดภัยของเด็ก นอกจากนี้ควรตรวจสอบสภาพความคงทน แข็งแรง และสภาพการใช้งานให้ปลอดภัยสำหรับเด็กอยู่เสมอ

สรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร และมลภาวะที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ มีรั้วกั้นล้อมรอบบริเวณเป็นสัดส่วน มีพื้นที่สำหรับเล่นกลางแจ้ง มีสนามหญ้าหรือสนามทราช มีระเบียงไว้ใช้สอยให้ผู้ปกครองทำกิจกรรม และมีการตรวจสอบสภาพความคงทนแข็งแรงของเครื่องเล่นในสนาม

จากการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้ให้ความหมาย ด้านสิ่งแวดล้อม คือ การดำเนินงาน สิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงาน ซึ่งประกอบไปด้วย สิ่งแวดล้อมภายในอาคาร และสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคาร

1.3.3 ด้านความปลอดภัย

จากการศึกษาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านความปลอดภัย ผู้วิจัยได้สรุป การดำเนินงานอาคารสถานที่ ประกอบไปด้วย 6 งาน ดังนี้

1. มาตรการป้องกันความปลอดภัย

1. ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟภายใน บริเวณอาคาร

2. มีการติดตั้งอุปกรณ์ เครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ต่อพื้นที่ 150ตารางเมตร และถังดับเพลิงติดตั้งสูงจากพื้นถึงหัวถังไม่เกิน 1.50 เซนติเมตร ต้องมีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถใช้งานได้ตามปกติ

3. ติดตั้งปลั๊กไฟสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนด จะต้อง มีฝาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง

4. หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทำด้วยวัสดุแตกหักง่ายหรือแหลมคม หากเป็นไม้ ต้องไม่มีเสี้ยนไม้หรือเหลี่ยมคม

5. จัดให้มีตู้เก็บยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับปฐมพยาบาลไว้อยู่ในที่สูง สะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก

6. จัดให้มีวัสดุกันลื่น ในบริเวณห้องน้ำ ห้องส้วมที่มีลักษณะลื่น และเก็บสารจำพวกเคมีหรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัย ให้พ้นมือเด็ก วัสดุกันลื่นที่ใช้ในห้องน้ำ-ห้องส้วม ต้องทำความสะอาดสม่ำเสมอ

7. ไม่มีหลุม บ่อน้ำ หรือเศษวัสดุอื่น ๆ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณโดยรอบตัวอาคาร รวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม

8. มีระบบการล็อคประตูในการเข้า-ออก นอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่เปิด-ปิดได้ ควรมียกสัญญาณเรียกไว้หน้าประตู สำหรับห้องครัว และที่ประกอบอาหาร ควรมียกประตูเปิด-ปิด ที่ปลอดภัย เด็กเข้าไม่ได้

9. ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหนะนำโรค เช่น มุ้งลวด ฯลฯ และมีมาตรการในการดูแลรักษาความสะอาดและป้องกันด้านสุขอนามัย

10. มีตู้หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคง มีความสูง ขนาดที่เหมาะสมกับเด็ก สำหรับเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กนั้น ควรแยกให้พ้นมือเด็ก

11. กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีบริการรับส่งเด็กนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยของรถรับส่งนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ เช่น สภาพรถรับส่งที่ต้องมีสภาพรถสมบูรณ์ ปลอดภัย และมีการตรวจสอบสภาพรถอยู่เป็นประจำ ด้านการตรวจสอบทะเบียนและบัญชีรายชื่อเด็กนักเรียนที่ใช้บริการรถรับส่งประจำวัน ความปลอดภัยในการขับขี่ และความประพฤติของพนักงานขับรถ ข้อปฏิบัติของครูผู้ควบคุมเด็กนักเรียนประจำรถ เป็นต้น

สรุปได้ว่า มาตรการป้องกันความปลอดภัย หมายถึง มาตรการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัย โดยการติดตั้งระบบ อุปกรณ์ เครื่องตัดไฟ ปลั๊กไฟต้องมีฝาครอบ มีตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ มีวัสดุกันลื่นในห้องน้ำ ห้องส้วม ถังดับเพลิง ระบบล๊อคประตูทางเข้า - ออก มีกริ่งสัญญาณไว้น้ำประตุ ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันพาหนะนำโรค มีตู้หรือชั้นสำหรับเก็บอุปกรณ์ เป็นต้น

2. มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และอันตรายต่าง ๆ

1. มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุ ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง
2. บุคลากรในศูนย์ควรได้รับการอบรมด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติเหตุ และความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก
3. มีโทรศัพท์และหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น สถานีตำรวจ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันท่วงที กรณีเกิดเหตุการณ์คับขัน หรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก และควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นประจำไว้
4. มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพ และพัฒนาการของเด็ก
5. มีมาตรการในการรับ - ส่งเด็ก กรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินและอันตรายต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
6. มีแผนและแนวทางปฏิบัติกรณีมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นกับเด็กที่จะต้องดำเนินการช่วยเหลือโดยด่วน

7. มีการสำรวจ ประเมิน และจัดการจุดเสี่ยงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และอันตรายต่าง ๆ หมายถึง การฝึกซ้อม และมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย อัคคีภัย การปฐมพยาบาล การเจ็บป่วยฉุกเฉิน ให้กับบุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จากการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้ให้ความหมาย ด้านความปลอดภัย หมายถึง การดำเนินงานสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานดำเนินงาน ซึ่ง

ประกอบด้วย มาตรการป้องกันความปลอดภัย และมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

สรุปได้ว่า ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย คือ การก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคารสถานที่ และภูมิทัศน์ รวมถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายในอาคาร ภายนอกอาคาร จะต้องคำนึงถึงความมั่นคงแข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมปลอดภัยแก่เด็ก และมีมาตรการป้องกันความปลอดภัย มาตรการเตรียมความพร้อมเพื่อรับกับสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ

1.4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

การอบรมเลี้ยงดู การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก อายุ 2 - 5 ปี เป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อพัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณลักษณะ และสมรรถนะตามวัย โดยองค์รวมผ่านการเล่น กิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย เพื่อส่งเสริมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพ เพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบท และวัฒนธรรมของชุมชน สังคม ในท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมความรัก เอื้ออาทร ของสถาบันครอบครัว ชุมชนและสังคมท้องถิ่น จึงต้องใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มาเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

1. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กเล็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี (5 ปี หมายถึง อายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

2. หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสดำเนินชีวิตตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ

3. การบูรณาการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้สอดคล้องกับบริบทสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

หลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลักสูตรที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำขึ้น โดยหลักสูตร เป็นแนวทางโดยการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับบริบทสังคม ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาขึ้นมาโดยการศึกษาจากภูมิสังคม ประเพณี

วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน

4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย อายุ 2 ปี

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน
3. มีจิตใจร่าเริงเบิกบาน แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย
4. รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
5. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
6. ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
7. สนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

5. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย อายุ 3 - 5 ปี

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม
5. ชื่นชมและกล้าแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

6. คุณลักษณะตามวัย

1. คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 2 ปี

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ วิ่งคล่องขึ้นแต่ไม่สามารถหยุดได้ทันที เดินถอยหลังได้ เดินขึ้นลงบันไดได้เองโดยวางเท้าทั้ง 2 ข้างบนบันไดขั้นเดียว สลับเท้าขึ้นบันไดได้เมื่ออายุย่าง 3 ปี หยิบของชิ้นเล็ก ๆ ได้ แต่หลุดมือง่าย และจับดินสอแท่งใหญ่ ๆ ได้ด้วยนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ ได้แก่ แสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ด้วยคำพูด มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เมื่อได้รับการยอมรับหรือชมเชย และมีความเป็นตัวของตัวเอง

3. พัฒนาการด้านสังคม ได้แก่ เล่นร่วมกับคนอื่น แต่ต่างคนต่างเล่น เริ่มรู้จักเล่นเป็นกลุ่มกับเด็กคนอื่น พยายามช่วยตัวเองในเรื่องการแต่งตัว รู้จักขอและเริ่มรู้จักให้ และเริ่มรู้จักรอคอย มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่ มีช่วงความสนใจกับของบางอย่างได้นาน 3-5 นาที ชอบดูหนังสือภาพ ชอบฟังบทกลอน นิทาน คำคล้องจอง สนใจค้นคว้า สำรวจสิ่งต่าง ๆ เริ่มประยอกคำถาม อะไร สนใจสิ่งรอบตัว และวางของซ้อนกันได้ 4-6 ชั้น

2. คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 3 ปี

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัว เดินขึ้นบันไดสลับเท้า และเขียนรูปร่างกลมตามแบบได้

2. พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ได้แก่ แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้คำชม และกลัวการพลัดพรากจากผู้ดูแลใกล้ชิดน้อยลง

3. พัฒนาการด้านสังคม ได้แก่ รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของเล่นชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น เล่นสมมติได้ และรู้จักการรอคอย

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่ สำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกันและต่างกันได้ บอกชื่อของตนเองได้ ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้ สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองและแสดงท่าทางเลียนแบบได้ รู้จักใช้คำถาม อะไร สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ และอยากรู้อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว

3. คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 4 ปี

3.1 พัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง เดินขึ้น ลงบันไดสลับเท้าได้ เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ จัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้ และกระโดดกระเด้งไม่ชอบอยู่เฉย

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ ได้แก่ แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์ เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถ และผลงานของตนเองและผู้อื่น ชอบท้าทายผู้ใหญ่ และต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ

3. พัฒนาการด้านสังคม ได้แก่ แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง เล่นร่วมกับคนอื่นได้ รอคอยตามลำดับก่อน-หลัง แบ่งของให้คนอื่น และเก็บของเล่นเข้าที่

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่ จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้ พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำแนะนำ สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง สร้างผลงานตามความคิดของตนอย่างสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น และรู้จักใช้คำถาม “ทำไม”

4. คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 5 ปี

1. พัฒนาการด้านร่างกาย สามารถปฏิบัติกิจกรรมทางด้านร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นคง

2. พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ได้แก่ แสดงออกทางอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น และยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

3. พัฒนาการด้านสังคม ได้แก่ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้ และมีมารยาทในสังคมที่งดงาม มีจิตอาสา

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็น และสร้าง สรรค์งานตามศักยภาพ

1.4.7 การจัดประสบการณ์

1. การจัดประสบการณ์เด็กอายุ 2 ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากการเล่นและทำกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม ได้พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา

2. การจัดประสบการณ์เด็กอายุ 3-5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นทำกิจกรรมการเรียนรู้ 6 กิจกรรม) เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา

1.4.8 การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร แบ่งออกเป็น

1. ด้านหลักสูตร หลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับอายุ 2 ปี และระดับอายุ 3-5 ปี โดยหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องตอบสนอง

ต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องเกี่ยวกับธรรมชาติและ จัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กเล็ก ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรดำเนินการจัดทำหลักสูตร ดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 และเอกสารที่
เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน บริบทของสังคม
ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ปัญหา และความต้องการของชุมชนท้องถิ่น

2. จัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนด ปรัชญา อัตลักษณ์ เอกลักษณ์
วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สาระการเรียนรู้รายปี การจัดประสบการณ์
การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งจัดทำ
แผนการจัดประสบการณ์ ทั้งนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอาจกำหนดหัวข้ออื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสม
และความจำเป็นของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

3. การประเมิน เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่ง
ออกเป็น การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร
องค์ประกอบของหลักสูตรจากที่ได้จัดทำแล้ว ตามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง
ๆ การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถ
นำไปใช้ได้ดีเพียงใด ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใด และการประเมิน

2. ด้านการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมประจำวันสำหรับเด็ก
อายุ 2-5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ครูผู้สอนและ
เด็กทราบว่าแต่ละวันจะต้องทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร

3. ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ การจัดประสบการณ์ในระดับเด็กเล็กนั้นไม่
สอนเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบกิจกรรมบูรณาการให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น ดังนั้นการจัด
ประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนารอบทุกด้านบรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้อง
วางแผนการจัดประสบการณ์และรู้หลักการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการ
ปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอด
เรื่องราวเนื้อหาจากผู้ส่งไปยังผู้รับในการเรียน การสอน สื่อเป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่ตัว
เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่
เป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการ
เรียนรู้และการค้นพบตัวเอง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการตามแนวทางการจัดกา
และการคัดเลือกสื่อตามแนวปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0893.2/ว801 ลงวันที่ 11
มีนาคม พ.ศ. 2551 เรื่อง การจัดซื้อจัดหาสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์การเรียนการสอน

5. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยในชั้นเรียน เป็นงานวิจัยที่มุ่งพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่กำหนดในหลักสูตรหรือ สังคมคาดหวัง ซึ่งดำเนินการโดยครูผู้ดูแลเด็ก หรือดำเนินการร่วมกับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้เรียน โดยส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ภาคเรียนละ 1 เรื่อง และวิจัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (วิจัย 5 บท) ปีละ 1 เรื่อง

6. ด้านการนิเทศการศึกษา เป็นงานที่ครอบคลุมถึงการให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการเพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสอดคล้องกับหลักสูตรฯ การใช้วิธีการนิเทศสามารถทำได้หลากหลาย ทั้งนี้ต้องปฏิบัติสม่ำเสมอและเป็นระบบ โดยยึดหลักดังนี้

1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน
2. มีแผนปฏิบัติการและปฏิทินการนิเทศเพื่อรองรับการนิเทศทั้งภายในและภายนอก
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม
4. มีการกำหนดประเด็นและเครื่องมือการนิเทศ
5. มีการรายงานผลการนิเทศ
6. นำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา

7. ด้านการวัดและประเมินผล ให้ครอบคลุมถึงการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประเมินผล ส่งเสริมความสามารถให้ประเมินผลอย่างถูกต้อง จัดให้มีการวัดและประเมินผลที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ปรับปรุงการสร้างเครื่องมือวัดผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และคอยดูแลควบคุมการดำเนินการวัดผลและประเมินผลเป็นระยะ ๆ รวมทั้งการตรวจสอบการจัดทำสมุดประจำชั้นและสมุดประจำตัวนักเรียนให้ถูกต้องเรียบร้อย การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 2-5 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้ให้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณา ปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร การประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
4. ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจดบันทึกไว้เป็น

หลักฐาน

5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ไม่ควรใช้วิธีการทดสอบ

6. ประเมินตามสมรรถนะ

7. ประเมินพัฒนาการเด็กด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของ สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์

สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 2-5 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

8. ด้านกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ /โครงการที่ส่งเสริมผู้เรียนอย่างหลากหลาย)

9. ด้านการประเมินและใช้หลักสูตร การประเมินและการใช้หลักสูตร มีแนวปฏิบัติดังนี้

9.1 จัดให้มีการประเมิน วิจัยและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปีละ 1 ครั้ง

9.2 นำผลการประเมินมาวางแผนการพัฒนา

10. ด้านโภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพ การดำเนินงานโภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพใช้แนวทางการดำเนินงาน โภชนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมอนามัย ซึ่งงานโภชนาการที่สำคัญมี 2 ส่วนคือ การจัดอาหารสำหรับเด็กเล็ก และการเฝ้าระวังการเจริญเติบโตของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับอาหารตามวัยที่เหมาะสมและเพียงพอ ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเด็กเป็นพื้นฐานของการมีสุขภาพที่ดี มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยส่งเสริมให้เด็กได้รับอาหารครบ 5 หมู่ รวมทั้งน้ำดื่มสะอาด และสารอาหารที่จำเป็น

11. ด้านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษา ตัวชี้วัด และเกณฑ์ประเมินในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของชุมชนโดยมีขั้นตอน การดำเนินการตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษา

2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ

4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กให้มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้มีความเหมาะสมกับวัย ซึ่งครอบคลุมถึงการศึกษาตามหลักสูตร การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์และการนำไปใช้ การจัดทำและผลิตสื่อเพื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการนำนวัตกรรมมาใช้ในการจัดประสบการณ์ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการบริหารงานด้านโภชนาการ

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 มาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน และมาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศ มาใช้ในการจัดการศึกษา

ดังนั้น ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุนกับทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อเป็นการระดมความร่วมมือทั้งทรัพยากรและการลงทุนทางสังคมที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมความพร้อมของเด็กเล็กในการเข้ารับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชนท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมจนเป็นที่ยอมรับในศักยภาพของการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระบวนการบริหารจัดการแบบการมีส่วนร่วมเป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนของสังคมภายใต้ทักษะการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้า

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรรัฐ สถาบันการศึกษา และศาสนสถาน สามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดังนี้

1.5.1 ด้านวิชาการ

1. การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โครงการและกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. การมีส่วนร่วม สนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็กให้กับผู้ปกครองและชุมชน
3. การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ครอบครัว ชุมชนท้องถิ่น และภาคสังคมรับทราบอย่างทั่วถึง

1.5.2 ด้านอาคารสถานที่

1. ร่วมพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร
2. ร่วมให้การเฝ้าระวังดูแลความปลอดภัยและทรัพย์สินภายในอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.5.3 ด้านงบประมาณ

1. ร่วมระดมทรัพยากรและสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ กิจกรรมศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่ อาหารเสริม อาหารว่าง อุปกรณ์กีฬา และอื่น ๆ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ร่วมพิจารณาเสนอแผนงาน/โครงการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ฯตามหลักวิชาการและแผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.5.4 ด้านบุคลากร

1. ให้คำปรึกษาแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ร่วมในการอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ และดูแลความปลอดภัยเด็กเล็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาการพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.5.5 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ

1.5.6 การให้บริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนอกเหนือจากการให้การอบรมเลี้ยงดูการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ และให้บริการด้านอื่น ๆ แก่ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่นได้ ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถให้บริการด้านอาคารสถานที่แก่ครอบครัว ชุมชน หรือประชาชนภายในท้องถิ่น ในวันสำคัญต่าง ๆ หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน
2. ด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถให้บริการด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของครอบครัว ชุมชน หรือประชาชน
3. ด้านวิชาการ สารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถให้บริการด้านวิชาการ สารสนเทศหรือเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเด็กปฐมวัยให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง เยาวชน และชุมชนในการค้นคว้า ศึกษาต่าง ๆ
4. ด้านการเผยแพร่ความรู้ให้กับชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถให้บริการแก่ครอบครัว ประชาชนในท้องถิ่น ให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้ดูแลเด็ก เป็นวิทยากรในการเผยแพร่ความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่เหมาะสม
5. ด้านการให้บริการสาธารณะ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถมีส่วนช่วยในการสนับสนุนการมีให้บริการสาธารณะแก่ชุมชน หรือประชาชนได้ตามบริบทหรือวัฒนธรรมของท้องถิ่น

1.5.7 การส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากครอบครัว ชุมชน และภาคส่วนของสังคม

1. การสนับสนุนวัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ต่าง ๆ ครอบครัว ชุมชน และภาคส่วนของสังคมสามารถให้การสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านวัสดุครุภัณฑ์ สื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยในท้องถิ่น
2. บริจาคเงินสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ รวมทั้งการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่าง ๆ ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3. ให้ความรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน ชุมชน หรือจากเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ การสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยปราชญ์ชาวบ้านถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่บุคลากรและเด็กเล็ก หรือร่วมเป็นครูท้องถิ่นในการพัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือผู้มีความรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ มาถ่ายทอดความรู้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

4. ให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การสนับสนุนการจัดประสบการณ์เรียนรู้และพัฒนาเด็กปฐมวัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ โดยให้เด็กปฐมวัยเข้าไปเรียนรู้จากสถานที่จริงในแหล่งเรียนรู้ของชุมชน และภาคส่วนต่าง ๆ

5. ให้ข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสนับสนุนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่จะเป็ประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย พัฒนาครู และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทุกภาคส่วน ได้แก่ ครอบครัว ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และศาสนสถาน สามารถมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดรูปแบบแนวทางวิธีดำเนินการการเสริมสร้างส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยถือปฏิบัติตามแนวทาง หรือระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานราชการต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการ การบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การปรับปรุงอาคารสถานที่ การสนับสนุนงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ อาหารกลางวัน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการบริหารจัดการและการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวาง เพื่อเสริมสร้างและส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับพื้นที่ให้มีการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้ง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค โดยมีวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1.6.1 วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อตั้งเครือข่ายความร่วมมือของการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก
3. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเครือข่ายต่าง ๆ ในระดับพื้นที่
4. เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.6.2 แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค ให้มีมาตรฐานและมีความคุณภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดตั้ง และหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่าย/สมาคม/ชมรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงาน ด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุม การอบรมสัมมนาหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/หน่วยงานภายนอก และทุกภาคส่วน เพื่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ
3. จัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่าย/สมาคม/ชมรม ในการจัดการศึกษาการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการพัฒนาครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง
4. สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ ในการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่กำหนด โดยถือปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการของทางราชการ
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดรูปแบบและกิจกรรมความร่วมมือ เพื่อส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย การพัฒนาครู และองค์กรให้มีความเข้มแข็งได้ตามบริบท สังคม และวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นได้

6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเป็นศูนย์ต้นแบบของการพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือศูนย์เรียนรู้การพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือร่วมกันกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือในสังกัดหน่วยราชการ สถาบันการศึกษา หรือภาคเอกชน เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย และพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และศักยภาพในการปฏิบัติงานได้ตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปได้ว่า ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ การส่งเสริมให้เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้อย่างครอบคลุมและกว้างขวาง และจัดให้มีแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านพัฒนาการของเด็ก การสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพ และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. การดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

2.1 ความหมายการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

การดำเนินงานสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย คือ การดำเนินงานบริหารจัดการให้สถานที่และสภาพแวดล้อมมีความพร้อมในการใช้งานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นไปด้วยประสิทธิภาพทำให้หน่วยงานหรือองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมายดังนี้

เฉลิมศักดิ์ สาลี (2550, หน้า 26) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานอาคารสถานที่ หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารในการบริหารอาคารและสภาพแวดล้อมภายในบริเวณสถานบัน จัดให้มีรู้จักหา รู้จักจัดใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การเอาใจใส่ ควบคุม ดูแลรักษาและซ่อมแซมอาคารสถานที่ของสถานศึกษาให้คงอยู่ในสภาพดี ให้เกิดความปลอดภัย และสนองความต้องการการให้บริการทั้งในสถานศึกษาและชุมชนได้อย่างเพียงพอ

2.1.1 ความหมายของอาคารสถานที่

ธงชัย สัญญาอริยาภรณ์ (2552, เว็บไซต์) ได้กล่าวว่า อาคารสถานที่ คำว่า “อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงานและสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ และอาคารแต่ละชนิดยังมีความแตกต่าง ทั้งรูปแบบการใช้งานและตัวผู้ใช้งาน และลักษณะเฉพาะของแต่ละอาคารสถานที่ อาคารสถานที่ที่หนึ่งจะเกิดขึ้นมาได้ ย่อมผ่านการออกแบบ ตามวัตถุประสงค์การใช้งานสำหรับผู้ใช้งาน , ตามประโยชน์ใช้สอยที่แตกต่างกันออกไป ในอาคารหนึ่งหลังย่อมประกอบไปด้วยห้องต่าง ๆ , ห้องใช้งานเพื่อผู้เข้ามาใช้อาคาร ห้อง

สำหรับระบบวิศวกรรม เช่น ถ้าเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กจะมีห้องนอนห้องน้ำ ห้องเครื่อง ถ้าเป็นบ้านคงจะมีห้องต่าง ๆ เช่น ห้องรับแขก ห้องนอน ห้องน้ำ ห้องครัว ห้องนั่งเล่น เป็นต้น และในขณะที่มีการใช้งานก็ย่อมจะทรุดโทรมหรือเสื่อมถอยตามสภาพการใช้งานตามสภาพกาลเวลา และจำเป็นต้องมีงานด้านบริหารจัดการอาคารสถานที่เพื่อดูแลรักษา อาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอเพื่อการใช้งานให้คุ้มค่าการลงทุนตามวัตถุประสงค์ของอาคารสถานที่นั้น

กรมพัฒนาที่ดิน (2553, หน้า 4) ได้กล่าวว่า อาคารสถานที่ หมายถึง สิ่งปลูกสร้างถาวร วัสดุอุปกรณ์ที่ติดตั้งทั้งภายในและภายนอกอาคาร และบริเวณโดยรอบ เช่น อาคาร ถนน ที่จอดรถ ต้นไม้และสนามหญ้า เป็นต้น

เฉลิมศักดิ์ สำลี (2550, หน้า 24) ได้กล่าวว่า อาคารสถานที่ หมายถึง สิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้น ซึ่งบุคคลสามารถใช้ในการเรียนการสอนและสามารถปฏิบัติกิจกรรมอื่น ๆ พร้อมทั้งสาธารณูปโภค ที่ใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งมีส่วนประกอบหลายอย่าง คือ อาคารเรียน อาคารประกอบสถานที่ สิ่งปลูกสร้างอันเป็นที่ชุมนุมไม่ว่าในร่มหรือกลางแจ้ง ซึ่งบุคคลได้เข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

สรุปได้ว่า อาคารสถานที่ หมายถึง สิ่งปลูกสร้างอย่างถาวรซึ่งสามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติกิจกรรมอื่น ๆ ได้

2.1.2 ความหมายของสิ่งแวดล้อม

นงลักษณ์ มีจรูญสม (2546, หน้า 11) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่มีอยู่โดยรอบหรือปะปนกันของสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน ที่มีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต สิ่งที่อยู่โดยรอบนี้ จะมีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตนั้น มิใช่เพียงที่เป็นรูปธรรมเท่านั้น วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม ฯลฯ ก็มีผลผูกพันความรู้สึกนึกคิดและกิจกรรมของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งเรียกว่า เป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรมด้วย ดังนั้นสภาพแวดล้อมของมนุษย์จึงต้องรวมทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางสังคมเข้าไว้ด้วย

เฉลิมศักดิ์ สำลี (2550, หน้า 25) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สรรพสิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น ทั้งที่ให้ประโยชน์และโทษ มองเห็นและมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า เป็นรูปธรรมและนามธรรม และสิ่งที่เป็นพิษและไม่เป็นพิษ ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ และงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม หมายถึง กิจกรรมที่ผู้บริหารใช้อำนาจที่มีอยู่จัดการดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ให้ดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ เนื่องจากอาคารและสถานที่และสภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่ใช้ในการให้การศึกษาแก่นักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งยังมีส่วนช่วยสร้างความเจริญงอกงามทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคมของนักเรียน

ปฏิคม พงษ์ประเสริฐ (2550, หน้า 19) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างการพัฒนาการและเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

กรมพัฒนาที่ดิน (2553, หน้า 4) ได้กล่าวว่า สิ่งแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งที่อยู่รอบบริเวณ กรมพัฒนาที่ดิน ได้แก่ อาคาร ต้นไม้ ฯลฯ

อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2554, หน้า 54-55) ได้ให้ความหมายของ สิ่งแวดล้อม ไว้ว่า สภาพภาวะหรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติหรืออาจเป็นสิ่งที่ถูกจัดทำสร้างขึ้น อาจเป็นรูปธรรมที่มองเห็นได้ หรือเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถมองเห็นได้ อยู่ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน ซึ่งมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียน และได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า พฤติกรรมของผู้เรียนจะเป็นอย่างไรนั้นเกี่ยวข้องหรือได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมเป็นส่วนใหญ่ การจัดสภาพแวดล้อมที่ดี ที่เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียนจะเป็นสิ่งที่พึงพอใจในการเรียนทำให้เกิดสมาธิและปัญญา

อารียา สตาร์ตัน (2556, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโรงเรียนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ซึ่งสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างพัฒนาการและส่งเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย จะช่วยพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สถานศึกษาควรจัดสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างมีศักยภาพ

สรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต รวมทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม ซึ่งสิ่งที่มีอยู่โดยรอบหรือปะปนกันของสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน จะมีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตนั้น มิใช่เพียงที่เป็นรูปธรรมเท่านั้น วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม ฯลฯ ก็มีผลผูกพันความรู้สึกนึกคิดและกิจกรรมของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งเรียกว่า เป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรมด้วย ดังนั้นสภาพแวดล้อมของมนุษย์จึงต้องรวมทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางสังคมเข้าไว้ด้วยกัน

2.1.3 ความหมายของความปลอดภัย

กรมพัฒนาที่ดิน (2553, หน้า 4) ได้กล่าวว่า การรักษาความปลอดภัย หมายถึง บรรดามาตรการที่กำหนดขึ้น ตลอดจนการดำเนินการทั้งปวง เพื่อพิทักษ์รักษาและคุ้มครองป้องกันบุคคลและทรัพย์สินของราชการให้รอดพ้นจากภัยอันตรายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น

ธรรมรักษ์ ศรีมารุตและคณะ (2555, หน้า 16) ความปลอดภัย หมายถึง สภาวะการหนี ปราศจากภัย อันตราย การบาดเจ็บ การเสี่ยงภัย หรือการสูญเสีย

เอ็มอัชมา วัฒนนุรานนท์ (2548, หน้า 24) ความปลอดภัย หมายถึง การปราศจากภัย ซึ่ง ในทางปฏิบัติเป็นไปได้ที่จะขจัดภัยทุกชนิดให้หมดไปโดยสิ้นเชิง ความปลอดภัยจึงให้รวมถึง การปราศจากภัยที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นด้วย

เจดศักดิ์ สืบทรัพย์ (2555, หน้า 22) ความปลอดภัย หมายถึง การไม่มีอุบัติเหตุ รวมทั้งการ ดำรงชีวิตอยู่อย่างสุขกาย สุขใจ ไม่เสี่ยงภัย มีความมั่นใจในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ และมีการ เตรียมป้องกันภัยไว้ล่วงหน้าอย่างถูกต้อง เหมาะสมและสม่ำเสมออีกด้วย

สรุปได้ว่า ความปลอดภัย หมายถึง การกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัย และ มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองป้องกันบุคคลและ ทรัพย์สินให้รอดพ้นจากอันตรายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น

2.2 ความสำคัญของการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่ดี ช่วยทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึที่ดีต่อการเรียนรู้ ก่อให้เกิดความจงรักภักดี และความภาคภูมิใจต่อสถาบัน ซึ่งจะมีผลไปถึงความพยายามที่จะสร้าง ความสามัคคีในหมู่คณะ การสร้างชื่อเสียงเกียรติยศให้กับตนเอง และสถาบัน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2533, หน้า 175) กล่าวว่า ครูไม่ใช่ตัวจักรสำคัญที่จะ สร้างความเติบโตทุกด้านให้แก่แก่นักเรียนแต่เพียงอย่างเดียว อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของ โรงเรียน นอกจากจะเป็นที่พักอาศัยที่มั่นคงแข็งแรง คุ้มแดด คุ้มฝนและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ แล้ว ยังมีส่วนช่วยเสริมสร้างความเจริญงอกงามทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคมของ นักเรียน อาคารสถานที่เป็นที่พบปะสร้างสรรค์ระหว่างครู นักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและ ประชาชนทั่วไป เป็นขวัญและกำลังใจในการทำงานของครู และทุกคนในโรงเรียน และยังเป็น แหล่งที่เก็บอุปกรณ์การศึกษา ครุภัณฑ์ เพื่อการเรียนการสอน เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรม การศึกษาแก่นักเรียนทั้งไปความสำคัญของการบริหารงานอาคารสถานที่ มีดังนี้

1. เป็นการเตรียมอาคารสถานที่ไว้รองรับความคิดทางการศึกษา การออกแบบจึงต้อง เหมาะสม และยืดหยุ่น เพื่อรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ อยู่เสมอ บริเวณพื้นที่ของโรงเรียนจะต้อง ยืดหยุ่น เพื่อเตรียมการขยายตัว และจัดบริเวณให้เหมาะสม

2. เป็นการช่วยในการดำเนินการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่าง รวดเร็ว แน่นนอน เนื่องจากมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย ขั้นตอนการทำงาน และระบบควบคุมงาน ชัดเจน

3. เป็นการเตรียมพร้อมที่จะรับงบประมาณเพื่อการปรับปรุงและก่อสร้าง

4. เป็นข้อมูลว่าปัจจุบันโรงเรียนมีอาคารเรียน อาคารประกอบที่หลัง มีเนื้อที่ที่จะใช้ก่อสร้างอาคารเพิ่มเติมอีกจำนวนเท่าใด ในเนื้อที่ดังกล่าวจะขยายก่อสร้างอาคารต่าง ๆ ให้เต็มรูปแบบและโครงการ รวมทั้งจะต้องใช้จ่ายงบประมาณเท่าใด

5. เป็นข้อมูลให้ทราบว่าในแต่ละท้องถิ่นต้องการอาคารสถานที่ทางการศึกษา ในลักษณะที่ไม่จำเป็นจะต้องเหมือนกันก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของท้องถิ่น อาชีพ ทรัพยากรและความสามารถที่จะตอบสนองได้

6. เป็นการช่วยให้โรงเรียนสวยงาม สะอาด มีสภาพแวดล้อมที่ดี เนื่องจากมีหลักการบริหารที่ดี และมีครู อาจารย์ คนงานภารโรง นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบร่วมกัน

7. เป็นการช่วยให้การใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียน มีประสิทธิภาพ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร และรูปแบบการจัดการศึกษาซึ่งเกิดขึ้นเสมอ และสามารถใช้ได้ดีที่สุดในระยะยาว

8. เป็นการอำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอนหรือให้การศึกษา คือ สร้างความเจริญงอกงามทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของนักเรียน ทั้งยังมีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมพฤติกรรม เจตคติ ค่านิยมของครู และนักเรียนตลอดจนบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน

9. เป็นการช่วยทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ อันจะเป็นหนทางในการสร้างชื่อเสียง เกียรติยศให้กับตนเองและสถานศึกษาของตน

10. ให้นักเรียนเกิดความรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การบริหารงานอาคารสถานที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก อาคารสถานที่ที่เป็นแหล่งให้การศึกษา หล่อหลอมให้เป็นคนดี เป็นแหล่งเตรียมความคิดใหม่ๆ ให้แก่นักเรียน ดังนั้นการบริหารงานอาคารสถานที่ ผู้บริหารจึงควรบริหารให้รอบคอบ เก็บรวบรวมข้อมูลให้แน่นชัด และมีประสิทธิภาพเป็นกำลังสำคัญของประเทศต่อไป

ศิริ เจริญวัย (2541, หน้า 20) ได้สรุปความสำคัญของการบริหารงานอาคารสถานที่ไว้ดังนี้

1. เป็นการดำเนินการที่เอื้ออำนวยความสะดวกแก่งานด้านวิชาการอันเป็นงานหลักหรือหัวใจของสถานศึกษา เช่น จัดสถานที่เรียน จัดทำห้องสื่อการศึกษาและการจัดซ่อมแซมอาคารเรียน

2. เป็นการจัดและบริหารด้านการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เป็นไปด้วยความราบรื่น สะดวกและปลอดภัย เช่น จัดทำที่เก็บรักษาวัสดุครุภัณฑ์ จัดสร้างหอประชุม และการจัดทำทางระบายน้ำ

3. เป็นการเตรียมพร้อมที่จะรองรับความคิดและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทางการจัดการศึกษา เช่น การเพิ่มหรือลดจำนวนนักเรียน การเปลี่ยนแปลงขนาดของชุมชน และความต้องการอาชีพของประชาชน

4. เป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีมีประโยชน์ต่อการกล่อมเกลานิittyและเสริมสร้างความรู้สึกรักถิ่นเกิดอันดีงามให้เกิดขึ้นในตัวเด็กนักเรียน เพราะได้รับประสบการณ์อันดีเป็นแบบอย่างที่ดีได้ เช่น การรักษาความสะอาด การปลูกและบำรุงรักษาไม้ดอกไม้ประดับและการจัดสร้างอาคารให้ถูกทิศทางลม

5. เป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรในสถานศึกษาพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ตลอดจนเกิดความรักความหวงแหนสถานศึกษา เพราะทุกคนได้รับความสะดวกสบายทุกอย่างเหมือนอยู่บ้านของตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 28) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานอาคารสถานที่ไว้ดังนี้

1. เป็นที่ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนโดยตรง
2. เป็นที่เก็บวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน
3. เป็นที่ประกอบกิจกรรมนอกห้องเรียนของนักเรียนและกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการเรียนการสอน

4. เป็นที่ประกอบกิจกรรมดำเนินงานบริหาร โรงเรียนทุกงาน
5. มีส่วนในการกล่อมเกลานิittyลักษณะนิสัยของนักเรียน
6. มีส่วนเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

สุรพล สุภรตรีทิเทศ (2547, หน้า 20-21) ความสำคัญของการบริหารงานอาคารสถานที่สรุปได้ว่า การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีความสำคัญต่อการเรียนรู้เป็นอย่างมาก อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเป็นงานที่สนับสนุน ส่งเสริมงานด้านวิชาการ ช่วยในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างรวดเร็ว ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักที่ต่อการเรียนรู้ สร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากร เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เป็นศูนย์กลางของการจัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อนักเรียนและชุมชน เสริมสร้างความเจริญงอกงาม ด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้พัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินคุณภาพภายนอก และเป็นแนวทางให้หน่วยงานและโรงเรียนมุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อบรรลุเป้าหมายที่

กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติในหลักการ ดังนี้

มาตรฐานการศึกษามีทั้งหมด 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนมี 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ เน้นพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถ ตามศักยภาพ และมีความสุข ส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยโรงเรียนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมตระหนักถึงผลกระทบต่อนตนเอง ต่อสังคมที่เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

2. มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการมี 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้เน้นในด้านกระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการจัดการเรียนการสอนส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ มาตรฐานที่ 15 โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน โดยโรงเรียนต้องจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาดเป็นระเบียบปลอดภัย จัดระบบป้องกันให้โรงเรียนปลอดสารพิษสิ่งติดอาชญากรรม และอบายมุข จัดระบบสาธารณูปโภคที่ดี จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครู และบุคลากรอย่างเพียงพอ และจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้

3. มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย มี 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ เป็นการกำหนดคุณลักษณะหรือสภาพความพร้อมของผู้บริหารครู หลักสูตร อาคารสถานที่และชุมชน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ มาตรฐานที่ 26 โรงเรียนมีอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ตามเกณฑ์ที่กำหนด

สำหรับมาตรฐานการศึกษาของชาติมีทั้งหมด 3 มาตรฐานส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยมีตัวบ่งชี้ คือ รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม และเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556, หน้า 5)

วินัย ศรีจันทิก (2550, หน้า 24-25) ความสำคัญของการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม สรุปได้ว่า การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีความสำคัญต่อการเรียนรู้เป็นอย่างมาก อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเป็นงานที่สนับสนุน ส่งเสริมงานด้านวิชาการ ช่วยใน

การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างรวดเร็ว ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึที่ดีต่อการเรียนรู้ สร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากร เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เป็นศูนย์กลางของการจัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อนักเรียนและชุมชน เสริมสร้างความเจริญงอกงามด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม

2.3 ขอบข่ายงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

ขอบข่ายของงานอาคารสถานที่ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541, หน้า 20) อาคารสถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. อาคารเรียน ซึ่งรวมถึงห้องเรียน และห้องพิเศษต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด ห้องพัสดุ ห้องพยาบาล ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องพัสดุ ฯลฯ
2. อาคารประกอบ หรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ เช่น อาคารอเนกประสงค์ โรงฝึกงาน โรงอาหาร ห้องส้วม เรือนเพาะชำ รั้ว ถึงประปา ฯลฯ
3. บริเวณโรงเรียน เช่น สนาม ถนน ที่พักผ่อนหย่อนใจ ฯลฯ

การที่ผู้บริหาร จะสามารถบริหารงานอาคารสถานที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นที่ต้องทราบขอบข่ายของงานว่า ครอบคลุมถึง ลักษณะงานใดบ้าง โดยทั่วไปแล้วงานอาคารสถานที่จะมีขอบข่ายครอบคลุมลักษณะงาน 5 อย่าง ดังต่อไปนี้

1. การจัดสร้างอาคารสถานที่ อันรวมถึงการวางแผนบริเวณที่ตั้งอาคาร การควบคุมการก่อสร้าง การตกแต่งจัดระเบียบ ให้เป็นไปตามหลักการจัดอาคารสถานที่ของโรงเรียน ตลอดจนการรื้อถอนอาคารสถานที่
2. การใช้อาคารสถานที่ อันหมายถึง การกำหนดวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์ใช้สอยมากที่สุด ต่อการเรียนการสอนโดยตรง ต่อการเกิดการเรียนรู้นอกห้องเรียนของนักเรียน และต่อชุมชน
3. การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การประดับตกแต่งและซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้คงสภาพเดิม หรือ เพิ่มเติมเพื่อให้ประโยชน์ โดยคุ้มค่าที่สุด
4. การควบคุมดูแลอาคารสถานที่ คือ การควบคุมดูแลโดยทั่วไป เป็นการกำกับติดตามผลการใช้ การบำรุงรักษา การตกแต่ง รวมถึงการควบคุมการปฏิบัติงานอาคารสถานที่ให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและแบบแผนของทางราชการ ที่เกี่ยวข้อง
5. การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ เป็นการดำเนินการประเมินผลการใช้เพื่อการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงแนวทางการดำเนินงานด้านนี้ ให้เหมาะสมเพื่อประโยชน์สูงสุด และเพื่อเก็บข้อมูลสำหรับการวางแผนดำเนินงานอาคารสถานที่ของปีถัดไป

ลาวัลย์ วงศ์แก้ว (2556, หน้า 15) ได้กล่าวถึงการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนนั้นมีขอบข่ายงานครอบคลุมลักษณะงาน 4 อย่าง คือ

1. การใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
2. การบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
3. การควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
4. การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องศึกษาให้เข้าใจในหลักการบริหาร กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนี้ แบ่งเวลาให้แก่การบริหารงานด้านนี้ให้มีสัดส่วนพอเหมาะและดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารให้ครอบคลุมงานทั้ง 4 ลักษณะงาน ก็จะช่วยให้การบริหารงานด้านนี้บรรลุและมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 69) ได้กำหนดขอบข่ายงานการบริหารจัดการอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดแนวทางในการปฏิบัติดังนี้

1. กำหนดแนวทางวางแผนการบริหารจัดการอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
2. บำรุงดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ให้อยู่ในสภาพที่มั่นคง ปลอดภัย เหมาะสมพร้อมที่จะใช้ประโยชน์
3. ติดตามและตรวจสอบการใช้อาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้
4. สรุปประเมินผลและรายงานการใช้อาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

2.4 เกณฑ์การประเมินมาตรฐานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกณฑ์การประเมินมาตรฐานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่ามีเกณฑ์การดำเนินงานอยู่ 2 เกณฑ์ ดังนี้

2.4.1 เกณฑ์การประเมินมาตรฐานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

เกณฑ์การประเมินมาตรฐานการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ซึ่งประกอบไปด้วย 23 มาตรฐาน 94 ตัวบ่งชี้ โดยมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 5 มาตรฐานที่ 10 และมาตรฐานที่ 14 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีทรัพยากร และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

1.1 มีอาคารเรียน อาคารประกอบห้องเรียน ลานกิจกรรม สนามเด็กเล่น วัสดุครุภัณฑ์ เพียงพอ

1.2 มีการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

1.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีสื่อ เทคโนโลยี สารสนเทศ และนวัตกรรมที่เหมาะสมต่อการจัดการศึกษา

1.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสภาพแวดล้อม พื้นที่สีเขียว และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา

2. มาตรฐานที่ 10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ประกอบด้วย

2.1 จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม

2.2 มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน

2.3 ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

2.4 จัดห้องเรียน ห้องพิเศษ พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่นและสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอให้อยู่ในสภาพใช้ได้

2.5 มีและใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งในและนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. มาตรฐานที่ 14 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อมร่วมกับผู้ปกครอง และชุมชน ประกอบด้วย

3.1 ตระหนัก รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อม

3.2 มีส่วนร่วมพัฒนากิจกรรม/โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งในและนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.4.2 เกณฑ์การประเมินมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของกรมอนามัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีมาตรฐานและมีคุณภาพ ควรพัฒนาทั้งบุคลากรและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป กระทรวงสาธารณสุข จึงได้จัดทำโครงการเพื่อพัฒนาศูนย์เด็กเล็กภายใต้ชื่อโครงการว่า “โครงการศูนย์เด็กเล็กน่าอยู่ และต่อมาได้เปลี่ยนเป็น ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ” โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งส่วนราชการและ

ท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยร่วมกันระดมความร่วมมือจากชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ซึ่งมีเกณฑ์ในการประเมินมีดังนี้

1. การจัดเตรียมอาหารสะอาดถูกหลักสุขาภิบาลอาหาร

1. กรณีที่จัดเตรียมอาหารและปรุงอาหาร

1. จัดให้มีสถานที่ประกอบอาหารเป็นระเบียบมีการกั้นแยกจากบริเวณที่นอนหรือจัดกิจกรรม มีการป้องกันไม่ให้เด็กเข้ามาในบริเวณนี้ได้ บริเวณที่ประกอบอาหาร ควรมีอ่างสำหรับล้างอาหาร โต๊ะประกอบอาหาร และตู้เย็นมีการระบายอากาศดีไม่มีกลิ่นควันรบกวนเด็ก มีการระบายน้ำได้ดี

2. สภาพโดยทั่วไป พื้น ผนัง เพดาน เตาไฟ ทำด้วยวัสดุที่แข็งแรงคงทนทำความสะอาดง่าย เป็นระเบียบ ชำรุดและทำความสะอาดหลังประกอบอาหารทุกครั้ง

3. โต๊ะที่ใช้ประกอบอาหารแข็งแรงสภาพดี พื้นผิวเรียบไม่ดูดซึมน้ำ เช่น กระเบื้องเคลือบสแตนเลส โฟมไมก้า พื้นผิวโต๊ะหรือเคาเตอร์ประกอบอาหารต้องสูงจากพื้น อย่างน้อย 60 ซม. เพื่อความสะดวกขณะยืนปฏิบัติงาน โต๊ะควรสูง 80 – 85 ซม. และควรทำความสะอาด โต๊ะ เคาเตอร์ประกอบอาหารก่อนและหลังปฏิบัติงานทุกครั้ง

4. มีการปกปิดอาหารป้องกันแมลง และพาหะนำโรค

5. ถ้ามีการเตรียมนม ควรจัดสถานที่แยกจากบริเวณที่ประกอบอาหารทั่วไป บริเวณที่เตรียมนมและอุปกรณ์ต่าง ๆ ต้องสะอาด

1.2 อุปกรณ์และภาชนะใส่อาหารปลอดภัยและสะอาด

1. ภาชนะใส่อาหารทำด้วยวัสดุที่ปลอดภัย เช่น สแตนเลส อลูมิเนียม เมลามีนสีขาวหรือสีอ่อนไม่แตกง่ายหรือมีความคม

2. ที่ล้างภาชนะ อุปกรณ์ ควรใช้อย่างที่มีก๊อกน้ำ และท่อระบายน้ำวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 ซม. และบริเวณที่ล้างต้องมีการระบายน้ำที่ดีไม่เอะอะ

3. ล้างภาชนะ อุปกรณ์ด้วยน้ำยาล้างภาชนะและน้ำสะอาดอีกอย่างน้อย 2 ครั้ง หรือล้างด้วยน้ำไหล

4. ภาชนะอุปกรณ์เมื่อล้างเสร็จแล้วต้องคว่ำให้แห้ง ห้ามเช็ด วางในตะแกรงโปร่งสะอาด สูงจากพื้น 60 ซม.

5. เจริญ มีด สภาพดี สะอาดแยกใช้ตามประเภท ได้แก่ ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์สุก เนื้อสัตว์ดิบ

3. ผักสด ผลไม้ เนื้อสัตว์ เครื่องปรุง และการเก็บอาหาร

1. ผักสด ผลไม้ เครื่องปรุงต้องล้างด้วยน้ำสะอาดอย่างน้อย 2 ครั้ง หรือล้างด้วยน้ำไหล หรือใช้สารเคมีที่ปลอดภัย

2. เนื้อสัตว์ทุกชนิดต้องปรุงให้สุกด้วยความร้อนอย่างทั่วถึง

3. อาหารที่พร้อมบริโภคต้องปกปิดด้วยฝาชีหรือฝาภาชนะไม่ใช่ผ้าขาวบาง

4. มีการใช้เครื่องปรุงที่มีสารไอโอดีนในการประกอบอาหารทุกครั้ง เช่น เกลือ น้ำปลา ซีอิ๊ว

4. ผู้ประกอบอาหารหรือผู้จัดเตรียมอาหาร

1. ผู้ประกอบอาหารแต่งกายสะอาด สวมเสื้อมีแขนใ้หมวกคลุมผมและผ้ากันเปื้อนขณะปฏิบัติงานและซักทำความสะอาดทุกวัน

2. ผู้ประกอบอาหารหรือจัดเตรียมอาหารเป็นประจำมีสุขภาพดีและมีผลการตรวจสุขภาพประจำปี เช่น ตรวจร่างกายทั่วไป ตรวจเอ็กซเรย์ (X-ray) ปอด ตรวจอุจจาระ และโรคติดต่อทางอาหาร ตรวจผิวหนัง

3. ได้รับการอบรมด้านสุขาภิบาลอาหารและโภชนาการภายใน 2 ปี

2. ด้านจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

1. พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร

1. พื้นที่ใช้สอยแยกเป็นสัดส่วนตามกิจกรรม เช่น ส่วนการเรียนรู้ ห้องนอน ห้องครัว ห้องรับประทานอาหาร ห้องส้วม เป็นต้น

2. พื้น ฝาผนัง และบริเวณภายในอาคารแห้งสะอาดไม่มีคราบสกปรก และไม่มียุงเห็บ โดยผนังห้องและครุภัณฑ์ต่าง ๆ ใช้สีที่ไม่เป็นพิษตามมาตรฐานกำหนด

3. มีอ่างล้างมือพร้อมก๊อกน้ำ สบู่ ผ้าหรือกระดาษเช็ดมือที่สะอาด ติดตั้งบริเวณห้องส้วม และที่รับประทานอาหาร โดยเฉลี่ยอย่างน้อย 1 จุดต่อเด็ก 10 คน และมีการทำความสะอาดทุกวัน

4. มีสถานที่แปรงฟันที่เหมาะสมกับเด็ก (สะอาดไม่มีคราบสกปรก ไม่มีน้ำขัง ไม่ลื่น)

5. มีแสงสว่างที่เพียงพอ สามารถอ่านหนังสือ ทำกิจกรรมได้สบายตา

6. มีหน้าต่างหรือช่องลมระบายอากาศเพียงพอมีหน้าต่าง และช่องลมรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง

7. มีพื้นที่ใช้สอยเฉลี่ย 2 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน

2. ห้องน้ำ ห้องส้วม

1. ห้องน้ำ ห้องส้วมสะอาด พื้นไม่ลื่น ไม่มีคราบสกปรก ไม่มีกลิ่นเหม็น มีอากาศถ่ายเทสะดวก และประตูไม้ไต่กลอนหรือลูกบิด
2. โถส้วมมีการติดตั้งไม่สูง ขนาดเหมาะสมกับเด็ก ถ้าสูงหรือเป็นของผู้ใหญ่ ต้องมีสิ่งช่วยเสริมการใช้ที่ปลอดภัย เช่น ฐานรองนั่งสำหรับชักโครก ราวจับ เป็นต้น
3. ไม่เก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด หรือสิ่งของอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องไว้ในห้องน้ำ ห้องส้วม
4. ห้องน้ำแยกส่วนออกจากห้องส้วม และห้องส้วมควรแยกชาย-หญิง
5. จำนวนโถส้วมอุจจาระ โดยเฉลี่ยอย่างน้อย 1 โถต่อเด็ก 10-12 คน
6. อ่างล้างมือ/สถานที่ล้างมือ สะอาด ไม่มีคราบสกปรก ไม่มีกลิ่นเหม็น
3. ตัวอาคารมั่นคง แข็งแรงและปลอดภัย
 1. โครงสร้างอาคารแข็งแรง ไม่ชำรุด
 2. ส่วนประกอบของโครงสร้าง เช่น ประตู หน้าต่างและฝ้า เป็นต้น มีการซ่อมแซมให้พร้อมใช้งาน
 3. บริเวณภายนอกและรอบอาคาร สะอาด และปลอดภัย เช่น ไม่มีหลุม ไม่มีน้ำขังแฉะแฉะ ไม่มีเศษวัสดุที่เป็นอันตราย ไม่มีแหล่งเพาะพันธุ์แมลงวัน ยุง และสัตว์ นำโรค เป็นต้น รวมทั้งมีการกั้นขอบเขตชัดเจน
4. มีการจัดการขยะถูกสุขลักษณะ
 1. มีภาชนะรองรับขยะสภาพดี มีฝาปิดมิดชิด พร้อมมีถุงรองรับขยะ โดยจัดให้มีทั้งภายในและภายนอกอาคาร
 2. มีการจัดเก็บขยะออกจากอาคารทุกวัน
 3. ที่พักขยะเก็บมิดชิด สามารถป้องกันแมลงหรือสัตว์ไปรบกวน พร้อมทั้งมีการนำขยะไปกำจัดอย่างถูกวิธี
3. มีมาตรการความปลอดภัย
 1. มีอุปกรณ์ดับเพลิงพร้อมใช้งาน เช่น ถังดับเพลิง ถังเก็บน้ำและสายยาง เป็นต้น พร้อมทั้งมีการติดตั้งจัดเก็บและตรวจสอบให้พร้อมใช้งาน
 2. เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานในศูนย์เด็กเล็กสามารถใช้อุปกรณ์ถังดับเพลิงได้ดี
 3. มีช่องทางที่สามารถนำพาเด็กออกนอกตัวอาคารได้อย่างปลอดภัยในกรณีฉุกเฉิน เช่น ประตูเข้า-ออก ได้ 2 ช่องทาง เป็นต้น
 4. ปลั๊กไฟติดตั้งสูงจากพื้นมากกว่า 1.5 เมตร หากสูงจากพื้นไม่ถึง 1.5 เมตร ควรมีฝาปิดป้องกันเด็กเล่น

5. อุปกรณ์ไฟฟ้า และสายไฟ มีการจัดเก็บเป็นระเบียบ และปลอดภัย หากชำรุดมีการซ่อมแซมให้พร้อมใช้งาน

6. มีการจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ และสื่อในการจัดกิจกรรมให้เป็นระเบียบ

7. พื้นของสนามเด็กเล่นมีความเหมาะสมกับพื้นที่และปลอดภัย เช่น พื้นทราย สนามหญ้า หรือยางสังเคราะห์ เป็นต้น พร้อมทั้งมีการตรวจสอบความพร้อมใช้งานสม่ำเสมอ

8. เครื่องเล่นสำหรับเด็กได้มาตรฐานและความปลอดภัยมีการติดตั้งในตำแหน่งที่เหมาะสมและยึดติดฐานรากที่มั่นคง พร้อมทั้งมีการตรวจสอบซ่อมบำรุงเป็นระยะ

9. ของเล่นสำหรับเด็กได้รับการรับรองมาตรฐานจาก มอก. และมีการทำความสะอาดเป็นประจำ

4. เครื่องใช้สำหรับเด็ก สะอาดและเพียงพอ

1. มีแก้วน้ำดื่ม แก้วสำหรับแปรงฟันประจำตัวเด็กทุกคน และจัดเก็บแก้วน้ำในที่สะอาดสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 ซม. ถ้าในกรณีที่ใช้แก้วน้ำดื่มของศูนย์เด็กเล็กต้องเพียงพอ และไม่ใช่แก้วน้ำดื่มร่วมกัน และมีการทำความสะอาดหลังการใช้งานทุกครั้ง

2. ที่นอน หมอน ผ้าห่ม มีประจำตัวเด็กทุกคน สะอาดไม่มีกลิ่นเหม็น

3. ของใช้สำหรับเด็กต้องมีการแยกเก็บเป็นรายบุคคล ให้เป็นระเบียบและบริเวณที่จัดเก็บไม่ปนเปื้อนสิ่งสกปรก

4. โตะ แก้วสำหรับรับประทานอาหารหรือทำกิจกรรมมีขนาดที่เหมาะสมและปลอดภัยกับเด็ก

5. มีการป้องกันแมลงและพาหะนำโรค

1. มีมุ้งลวดสภาพดี ติดตั้งบริเวณห้องนอนหรือทั้งอาคาร

2. มีการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทุกสัปดาห์ และไม่พบแมลงและสัตว์ที่เป็นพาหะ

3. มีห้องแยกหรือบริเวณแยกเด็กป่วย

4. มีตู้ยาและยาสามัญประจำบ้าน เช่น พาราเซตามอล ORS อุปกรณ์ชุดทำแผล พร้อมใช้และไม่หมดอายุ

3. บริบทการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง

3.1 การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง (2561, เว็บไซต์) เป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่และโครงสร้างส่วนราชการ ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นไป

ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

3.1.1 วิสัยทัศน์

ท้องถิ่นเข้มแข็ง ร่วมแรงพัฒนา ประชาเป็นสุข

3.1.2 พันธกิจ

1. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภททุกระดับ ให้ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนา การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในระดับพื้นที่ ให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง สมบูรณ์ ด้วยธรรมาภิบาลที่ทุกภาคส่วนของประเทศให้การยอมรับ เชื่อมมั่นและมีภาพลักษณ์ที่ดีในระดับนานาชาติ
2. สร้างสรรค์มาตรการ มาตรฐาน ระเบียบกฎหมายเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาท้องถิ่นร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตาม โมเดลพัฒนาเศรษฐกิจประเทศไทย 4.0 และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 20 ปี ด้วยนวัตกรรมสร้างคุณค่าองค์ความรู้และเทคโนโลยีแห่งยุคดิจิทัล พร้อมระบบการให้คำปรึกษา แนะนำ การประสาน และการสนับสนุนด้วยความเชี่ยวชาญทางการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และการบริหารจัดการในระดับสากล
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการบริหารและการบริการสาธารณะของท้องถิ่นด้วยมาตรฐานการจัดการระดับสากล และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกประเภททุกระดับให้มีความมั่นคง และยั่งยืน เป็นฐานการขับเคลื่อนท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับการเสริมสร้างเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความสมดุลในการพัฒนาของท้องถิ่นกับความจำเป็นในการพัฒนาประเทศสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว
4. บริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภททุกระดับให้มีปริมาณและสมรรถนะที่เพียงพอและสอดคล้องกับ ความจำเป็นในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และการรองรับภารกิจ การบริการประชาชน และการพัฒนาสู่การเปลี่ยนแปลง
5. พัฒนางค์กรให้มีสมรรถนะสูง ทันสมัย เป็นองค์กรคุณธรรม องค์กรแห่งการเรียนรู้ และองค์กรแห่งความสุข ด้วยคุณภาพการบริหารจัดการในระดับสากลและวัฒนธรรมที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืน
6. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา
7. ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจนโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.3 ยุทธศาสตร์

1. การเสริมสร้างการปกครองท้องถิ่นให้เข้มแข็งด้วยระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. การส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่นร่วมขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศไทย 4.0 สู่ประเทศที่พัฒนาแล้วจากฐานของท้องถิ่น
3. การพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ และธรรมาภิบาลในการปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล
4. การส่งเสริมและพัฒนาบริการสาธารณะของท้องถิ่นที่มีคุณภาพเพื่อคุณภาพชีวิตของประชาชน
5. การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับภารกิจและทิศทางการพัฒนาของประเทศ
6. การพัฒนาองค์กรด้วยฐานคุณธรรม ความรู้ และสมรรถนะสูงเป็นองค์กรระดับสากลที่สังคมยอมรับ

3.1.4 ค่านิยม

มีอาชีพ คิดสร้างสรรค์ ยึดมั่นธรรมาภิบาล

3.1.5 สภาพการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง

จากการศึกษาข้อมูล สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง (2561, เว็บไซต์) ได้สรุปสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดระบบการบริหารจัดการศึกษาที่ได้มาตรฐานด้านการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประมาณร้อยละ 70 ยังไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานโดยการรายงานข้อมูลของสาธารณสุขจังหวัด
2. ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ผู้บริหารยังขาดทักษะ ความรู้ด้านการบริหารงาน และด้านการบริหารงบประมาณ
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังขาดบุคลากรในการทำงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเห็นได้จากการที่ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้ แต่ต้องได้รับมอบหมายให้ทำงานการเงิน บัญชี พัสดุซึ่งทำให้การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนมีคุณภาพที่ต่ำ

5. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา แต่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านปัจจัยพื้นฐาน และสาธารณูปโภคมากกว่า

จากการศึกษาบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง และการสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริม และพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

3.2 การดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง

ด้วยสำนักงานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในการดำเนินการประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ภายใต้ “โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่านอยู่” พบว่า สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง (2556, หน้า 1-8) ได้มีการตรวจผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานภายใต้ “โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่านอยู่” ของกรมอนามัย ได้มีการประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้รายงานสรุปผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง พบว่า การบริหารงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงาน จากการประเมินติดตามผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 110 แห่ง ในจังหวัดอ่างทอง เนื่องจากยังมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 80 แห่ง ที่ต้องอาศัยอาคารเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งทำให้การดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีการดำเนินงานไม่เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ 1) ด้านอาคาร มีห้องที่มีพื้นที่ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมและมุมประสบการณ์ ทำให้เด็กทำกิจกรรมไม่สะดวก 2) ด้านสถานที่ ได้แก่ ห้องน้ำ ห้องส้วม มีโถส้วมและอุปกรณ์ไม่เหมาะสมกับเด็ก ทำให้เด็กอาจเกิดอันตรายได้ 3) สิ่งแวดล้อม ได้แก่ การจัดเครื่องเล่นสนามก็จะจัดมาแบบภาครวม ความสูง – ต่ำไม่เป็นไปตามมาตรฐานของเด็กเล็ก และทำให้เกิดอันตรายต่อเด็กได้ 4) ความปลอดภัย เนื่องจากเด็กเล็กอยู่ร่วมกัน เด็กหลายวัย การดูแลและการทำกิจกรรมร่วมกัน กิจกรรมบางอย่างเด็กก็ไม่สามารถปฏิบัติตามรุ่นพี่ได้ ก็จะทำให้เด็กเกิดอันตราย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

ปวีลักษณ์ หล่อพลุกิจสกุล (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาเขตดินแดง เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ

การดำเนินงานด้านการบริหารแล้วเสนอแนะแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น/ความพึงพอใจ เกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกรุงเทพมหานคร เขตดินแดง และนำมาวิเคราะห์ผลการบริหารที่ควรปรับปรุงในเรื่องที่ผู้ให้บริการและ/หรือผู้รับบริการให้คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า ได้แก่ การจัดพื้นที่สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นหลากหลายเพียงพอเหมาะสมตามวัย โดยพื้นที่สนามเด็กเล่นควรเป็นพื้นทราย สนามหญ้าหรือยางสังเคราะห์ตามความเหมาะสมของพื้นที่ เครื่องเล่นภายในศูนย์ฯ ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัยแข็งแรงอยู่ในสภาพที่ดี การติดตั้งเครื่องเล่นแต่ละชนิด ถูกต้องอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม และมีการตรวจสอบ/ซ่อมบำรุงเป็นระยะ การจัดห้องพยาบาล หรือห้องพักสำหรับเด็กป่วย มีการจัดทำหลักสูตร รวมทั้งการนิเทศกำกับติดตามประเมินผล การใช้หลักสูตรการปรับปรุงข้างต้นจะทำให้ศูนย์ฯ ในเขตดินแดงสามารถพัฒนาให้ผ่านการประเมินด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็กตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ผลการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษา เขตดินแดง นี้สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงงานบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน เขตดินแดงของกรุงเทพมหานคร

อรชนก เพียรคำ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเหล่าคำไม้ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยพบว่าด้านสิ่งแวดล้อมมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ถูกสุขลักษณะและอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่นและเสียงที่รบกวน มีแสงสว่างจากธรรมชาติสม่ำเสมอทั่วทั้งห้องเอื้อต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก มีอาคารเรียน ห้องเรียน ลานกิจกรรม สนามเด็กเล่นเป็นส่วน สะอาดปลอดภัยและเพียงพอเหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก อันเนื่องมาจาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอ่างทองส่วนใหญ่มีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่โรงเรียนทำให้สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารมีอากาศที่ถ่ายเท มีแสงสว่างจากธรรมชาติ อยู่ห่างจากเสียงรบกวน มีลานกิจกรรม สนามเด็กเล่นเป็นส่วน และเพียงพอเหมาะสม เนื่องจากสามารถใช้ร่วมกันกับโรงเรียนได้

ลำพูน บุญน้อย (2559, หน้า 971-976) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในองค์การบริหารส่วนตำบลพังโคน อำเภอนาตาล จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นระบบ ปลั๊กไฟมีที่ครอบอย่างมิดชิด ควรมีการติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ในแต่ละชั้นอาคาร และมีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟภายในบริเวณอาคารไว้อย่างครบครันและพร้อมใช้ อันเนื่องมาจาก ความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสิ่งสำคัญในขณะ

หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการป้องกันภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบกับหน่วยงานต้นสังกัดไม่ได้มีการวางแผน และดำเนินการส่งเสริมให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี ทักษะ ความรู้ ในการใช้อุปกรณ์ในการป้องกัน ความปลอดภัยและการซักซ้อมแผนสำหรับการป้องกันภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ปรีศญาภรณ์ วัฒวงศ์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลคลองแม่ลาย อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า 1) การศึกษาสภาพและ ปัญหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลคลองแม่ลาย อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า สภาพการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรอยู่ในระดับ มาก ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลคลองแม่ลาย อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่าด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับปัญหา มาก 2) การหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลคลองแม่ลาย อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรพบว่า ด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ เทศบาลฯควรส่งเสริม ทางด้านงบประมาณให้เพียงพอต่อการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กเทศบาลฯควรกำกับดูแล และควบคุม กระบวนการดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้มีคุณภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการอย่างต่อเนื่องเทศบาลฯ ควรส่งเสริมกระบวนการในการจัดทำแผนการดำเนินงานของศูนย์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้าน อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีสถานที่รับประทานอาหาร, ห้องน้ำห้องส้วมให้เพียงพอสำหรับเด็กและถูกสุขลักษณะ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีเครื่องเล่นสนามที่ ปลอดภัยสำหรับเด็กและเพียงพอ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดบริเวณพื้นที่ในอาคารให้มีความ สะอาด ปลอดภัยและเพียงพอสำหรับจำนวนเด็ก

ประภัสสร อารินทร์ (2558, หน้า 236-248) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารมาตรฐาน ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านชัยพฤกษ์ เทศบาลตำบล ดอนศิลา อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาข้อมูลจากแบบรายงานข้อมูลเพื่อการประเมิน คุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Rapid External Assessment: REA) ประจำปี 2556 ของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กบ้านชัยพฤกษ์ พบว่า ในตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนา สถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ ต้องปรับปรุง และจากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพ การบริหารมาตรฐานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน ชัยพฤกษ์ ประจำปี 2557 พบว่า สภาพการบริหารมาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความ ปลอดภัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านชัยพฤกษ์ เทศบาลตำบลดอนศิลา อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ พอใช้ ซึ่งทำให้เห็นว่าควรให้ความสำคัญกับ ประสิทธิภาพ ของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษาด้านนี้ให้ดียิ่งขึ้น

อิทธิยา การ์ตัน (2558, หน้า 212-224) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแะ จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบรายงาน ข้อมูลการประเมินคุณภาพ สำรวจและการตรวจสอบสภาพของการประเมินภายในหน่วยงานและ จากหน่วยงานภายนอกพบว่า มีสภาพของอาคารสถานที่ พื้นที่ใช้สอยและสนามเด็กเล่น ที่ควร พัฒนาเร่งปรับปรุง และมีความเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายแก่เด็ก มีคุณภาพ ระดับดีจากการประเมิน ศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ระดับความพึงพอใจต่อ สภาพการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของผู้ปกครองที่มีความพึงพอใจต่ออาคารสถานที่และ สภาพแวดล้อมภายใน ภายนอกอาคารสะอาดและปลอดภัย และเห็นว่าควรมีมุ้งลวด สิ่งที่ต้องการ ให้มีการปรับปรุงใหม่ คือห้องเรียน บริเวณพื้นที่สำหรับ ใช้ล้างมือและแปรงฟัน ห้องน้ำ ห้องส้วม อยากให้มีเพิ่มพื้นที่ สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก และปรับสภาพแวดล้อมให้มี บรรยากาศความ สบายร่มน่ายู่ มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอกับเด็ก นอกจากนี้ได้เสนอให้ ฝึกอบรมการป้องกันภัยและปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ครูทุกคน

จิต หาญสงคราม และไพฑูรย์ แจ่มพงษ์ (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการ ดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การดำเนินการบริหารด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการใช้อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอต่อการ ปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อันเนื่องมาจาก แม้ว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอ่างทองส่วนใหญ่มีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่โรงเรียนมีห้องและพื้นที่ ที่มีอยู่อย่าง จำกัด แต่หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กก็มีการจัดมุมต่าง ๆ แยกเป็นสัดส่วน เพื่อให้เอื้อ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และมีการคัดแยกเครื่องนอนของใช้สำหรับเด็กรายบุคคล แต่ใน ขณะเดียวกันก็มีข้อจำกัดในเรื่องของขนาดพื้นที่ ที่ใช้สอยกับจำนวนเด็กในห้องเรียน

อารียา สตาร์ตัน (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชเทวี ได้สรุปไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมและ บรรยากาศการเรียนการสอนมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนและสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านจิต พิสัยของผู้เรียน นอกจากนี้การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาควรจัดให้ถูกสุขลักษณะ มีความ สะอาด มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ มีความปลอดภัยจากโรคติดต่อ มีความเหมาะสมกับการ พัฒนาทางด้านร่างกายของเด็กและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พัฒนาสภาพแวดล้อมใน สถานศึกษาที่ดีย่อมมีส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียน

ปฏิคม พงษ์ประเสริฐ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการในโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองนครนายก ใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน 2) ด้านการบริการ ประกอบด้วย การส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมและการบริการในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การบริการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน มีการปฏิบัติระดับมาก เมื่อศึกษารายโรงเรียนพบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติระดับมาก เช่นเดียวกัน

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ชโบล และคาลิล (Shboul & Khalil, 2018, Website) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการและการพัฒนาอย่างยั่งยืนของอาคารเรียนเป็นหนึ่งในความท้าทายหลักที่ต้องเผชิญกับการบริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากความต้องการการศึกษาที่เพิ่มขึ้นและพยายามเพิ่มขีดความสามารถในการดูดซับของจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากการเพิ่มจำนวนจำนวนวันของปีการศึกษาและความจริงที่ว่านักเรียนพักอยู่ในโรงเรียนมากกว่าหกชั่วโมงต่อวัน สิ่งนี้ต้องศึกษาความเป็นจริงของการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อจัดการอาคารเรียนและความสามารถในการตอบสนองความต้องการในอนาคตของกระบวนการเรียนการสอน จากที่นี้วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือการเปิดเผยแนวทางการบริหารที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนของอาคารเรียนในโรงเรียนสำรวจ (โรงเรียนเทคโนโลยีในจอร์แดน)

โคลล์ (Cole, 2014, Website) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ "อาคารเรียนการสอนสีเขียว" เป็นอาคารเรียนแบบฉุกเฉินที่พยายามดึงดูดผู้ใช้อาคารด้วยปัญหาสิ่งแวดล้อมในอาคาร การแทรกแซงทางสถาปัตยกรรมในอาคารเหล่านี้มีตั้งแต่ป้ายไปจนถึงหน้าจอสัมผัสแบบโต้ตอบไปจนถึงสวนและห้องครัวสาธิตที่ส่งเสริมโปรแกรมการศึกษาเกี่ยวกับอาหารที่ยั่งยืน ผลที่ได้อาจเป็นอาคารที่ให้การศึกษานอกระบบสนับสนุนการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นทางการและโดยรวมแล้วโอกาสสำหรับนักเรียนที่จะใช้ชีวิตอย่างยั่งยืนในชีวิตประจำวันที่โรงเรียน จนถึงปัจจุบันอาคารประเภทนี้ได้รับการปรับทฤษฎีให้อ่อนแอและความสัมพันธ์ระหว่างการแทรกแซงด้านสถาปัตยกรรมและการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมยังไม่ได้มีการสำรวจในวรรณคดี การทบทวนวรรณกรรมนี้เสนอทฤษฎีที่เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเข้ากับปัจเจกมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยด้านการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมพิพจน์การศึกษาจิตวิทยาการอนุรักษ์และสถาปัตยกรรมให้แสงสว่างแก่อาคารที่สามารถรองรับการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและด้วยกลยุทธ์ที่เหนือกว่าการจัดทำป้ายข้อมูลบนผนัง ผลของการทบทวนวรรณกรรมเป็นกรอบที่ชี้ไปที่รูปแบบการออกแบบที่ขยายจากเรื่อง ๆ

ไปยังการใช้งานบุคคลเพื่อกลุ่มและเป็นทางการเพื่อเป็นทางการ กรอบนี้สามารถแจ้งการออกแบบการใช้งานและการประเมินผลของอาคารเรียนที่ออกแบบด้วยเจตนาสอน

ยูไลน์ (Uline, 2008, Website) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของอาคารสถานที่ในโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีอิทธิพลต่อบรรยากาศในโรงเรียน โดยมุ่งไปที่ความคิดเห็นของครูต่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น อายุของอาคารสถานที่ หรือการวัดปริมาณของแสงหรือเสียง ยูไลน์สำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณภาพของโรงเรียน การสนับสนุนด้านทรัพยากรบรรยากาศโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและสถานภาพทางสังคม ในส่วนที่เกี่ยวกับบรรยากาศโรงเรียน ยูไลน์ได้ศึกษาบรรยากาศโรงเรียนใน 4 ปัจจัย คือ เกณฑ์ด้านวิชาการการมีส่วนร่วมของชุมชนความเป็นมืออาชีพของครู และภาวะผู้นำของผู้บริหาร

มาร์สเด็น (Marsden, 2006, p.116-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในด้านความปลอดภัยทางสิ่งแวดล้อม และความมีระเบียบของเด็ยกายจนในโรงเรียนทางทิศใต้ของแคลิฟอร์เนีย โดยทำการเก็บตัวอย่างในกลุ่มนักเรียนจำนวน 256 คน ใน 10 โรงเรียน ซึ่งพบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียน สิ่งแวดล้อมในห้องเรียนความสะดวกในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันกับความสำเร็จของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับความสำเร็จของนักเรียน แต่พฤติกรรมของนักเรียนที่ยากจน มีบทบาทที่สำคัญในการสนับสนุนในการรักษาระเบียบวินัยอย่างดี

มาร์ช (Marc, 2005, p.176) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของสิ่งก่อสร้างภายในบริเวณโรงเรียนต่อประสบการณ์การเล่นของนักเรียนระดับประถมศึกษา จากการศึกษาพบว่า เวลาในการเล่นและการเล่นในพื้นที่ที่ไม่ได้จัดไว้เฉพาะสำหรับเล่นในการพัฒนาเด็ก หรือมีการจำกัดการใช้พื้นที่สำหรับเล่น และเวลาเล่นในทางลบเมื่อสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาในโรงเรียนเปลี่ยนไปในทางที่นักเรียนไม่ชอบ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอ่างทอง ซึ่งผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอ่างทอง ประจำปี 2561 จำนวน 110 คน (สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง, 2561, เว็บไซต์)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้เกณฑ์การประเมินตามแนวคิดเห็นของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 55) ดังนี้

5 หมายถึง ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอยู่ในระดับมากที่สุด

- 4 หมายถึง ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อกำหนดขอบเขตคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง
3. สร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้
 - 5.1 ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาเอก ปริญญาโทด้านการบริหารการศึกษา หรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี
 - 5.2 ผู้มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาอย่างน้อย 10 ปีเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence : IOC) โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนน ดังนี้

- คะแนน +1 สำหรับข้อความที่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ระบุไว้
 คะแนน 0 สำหรับข้อความที่ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ระบุไว้
 คะแนน -1 สำหรับข้อความที่แน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ระบุไว้

หลังจากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามและ
 วัตถุประสงค์โดยใช้สูตรของ ไรวินลิตีและแฮมเบิลตัน มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

- โดยที่ IOC เป็นค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 $\sum R$ เป็นผลรวมของคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
 N เป็นจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามจากสูตรที่จะมีค่า
 อยู่ระหว่าง 0.00 ถึง 1.00 มีรายละเอียดของเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้ ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป
 คัดเลือกข้อสอบนั้นไว้ใช้ได้ แต่ถ้าได้ค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาแก้ไขปรับปรุงหรือตัดทิ้ง โดย
 ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.0

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 คน และนำ
 แบบสอบถามที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตร
 การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นในแบบสอบถาม
 มีค่า 0.95

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ทำการแก้ไข ปรับปรุงแบบสอบถามและเสนอ
 อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานคณะกรรมการ
 บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อให้ดำเนินการออกหนังสือขอความร่วมมือ
 ไปยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2562 ถึง วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2562

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์สรุปผล ตามขั้นตอนของการวิจัย โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 110 ฉบับ และได้รับคืนมา 110 ฉบับ คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

5. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามแต่ละชุด นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

2. แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3. แบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง วิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mu) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วแปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute criteria) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 42-43) ซึ่งแบ่งค่าช่วงคะแนนเป็นช่วง ๆ โดยมีความหมาย ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับการดำเนินงานมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับการดำเนินงานมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับการดำเนินงานปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับการดำเนินงานน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับการดำเนินงานน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยการหาค่า IOC

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา

ของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การนำเสนอแนวทางพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ที่มีระดับการดำเนินงานในแต่ละด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้าน มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญ ในการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้จำนวน 5 ท่าน โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำแนกเป็น

1. หัวหน้าสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง จำนวน 1 ท่าน
2. ผู้อำนวยการสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง จำนวน 1 ท่าน
3. ผู้อำนวยการสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จำนวน 1 ท่าน
4. หัวหน้าสำนักงานท้องถิ่นอำเภอ จำนวน 1 ท่าน
5. ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จำนวน 1 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ที่ผู้วิจัยได้มาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 โดยนำค่าเฉลี่ยที่มีระดับการดำเนินงานที่ต่ำในแต่ละด้านของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาสร้างเครื่องมือในการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางพัฒนา

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการสร้างแบบสัมภาษณ์ และเครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสาร หนังสือที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยกำหนดขอบเขตของคำถามจากแบบสอบถาม เพื่อ

ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

4. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงให้เรียบร้อย ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
5. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงให้สมบูรณ์ จากนั้นผู้วิจัยจึงนำไปใช้จริงต่อไป

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึง ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านในจังหวัดอ่างทอง

2. ผู้วิจัยประสานงาน โดยการนัดหมาย ตารางการสัมภาษณ์

3. นัดหมายวันเวลา สถานที่ที่แน่นอนกับผู้ให้สัมภาษณ์ และออกไปสัมภาษณ์ ในระหว่างวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2562 ถึง วันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2562

4. ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่กำหนดไว้ จำนวน 5 ท่าน

5. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยนำร่างรายงานแบบสัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ทั้งหมดในแต่ละหัวข้อของการสัมภาษณ์ เพื่อแยกแยะแนวคิดที่ปรากฏในเนื้อหาการรายงานการสัมภาษณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยการศึกษาระดับและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

ผู้วิจัยขอกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

μ แทน ค่าเฉลี่ยของระดับการเข้าถึงและระดับการให้บริการ

σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (110 คน)	ร้อยละ 100.0
เพศ		
ชาย	6	5.5
หญิง	104	94.5

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (110 คน)	ร้อยละ 100.0
อายุ		
ต่ำกว่า 31 ปี	4	3.6
31 – 40 ปี	44	40.00
41 – 50 ปี	39	35.50
51 – 60 ปี	23	20.90
วุฒิทางการศึกษา		
ปริญญาตรี	78	70.90
ปริญญาโท	32	29.10
ปริญญาเอก	0	0
ประสบการณ์ในการทำงาน		
5 – 10 ปี	33	30.00
11 – 20 ปี	61	55.50
21 ปีขึ้นไป	16	14.50

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 94.50 มีอายุตั้งแต่ 31 – 40 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีวุฒิทางการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 70.90 และมีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 11 – 20 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 55.50

**ตอนที่ 2 ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง**

ผลการศึกษาระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง โดยภาพรวมรายด้าน และรายข้อ แสดงไว้ในตาราง 2 – 4 ดังนี้

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองโดยภาพรวม

โดยภาพรวม	ระดับการดำเนินงาน		
	μ	σ	ระดับ
1. ด้านอาคารสถานที่	4.14	0.48	มาก
2. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.91	0.46	มาก
3. ด้านความปลอดภัย	3.90	0.54	มาก
รวม	4.16	1.31	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองมีระดับการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.16$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอาคารสถานที่ ($\mu=4.14$) รองลงมา ด้านสิ่งแวดล้อม ($\mu=3.91$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความปลอดภัย ($\mu=3.90$) ตามลำดับ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ด้านอาคารสถานที่

ด้านอาคารสถานที่	ระดับการดำเนินงาน			ลำดับที่
	μ	σ	ระดับ	
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสมใกล้เคียงชุมชนสะดวกต่อการเดินทาง	4.40	0.65	มาก	1
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสร้างอาคารห่างจากแนวทางถนน และเป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมไม่ถึง	4.14	0.82	มาก	16
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารที่มีความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็ก	4.35	0.74	มาก	4
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีทางเข้า - ออก จากตัวอาคารมีความกว้างสามารถเคลื่อนย้ายเด็ก ได้สะดวกหากเกิดอุบัติเหตุ หรือภาวะฉุกเฉินต่างๆ	4.30	0.79	มาก	6
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีประตู- หน้าต่างที่แข็งแรงอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีมุ้งลวดเหล็กคัดัดพร้อมใช้งาน	4.30	0.73	มาก	6
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณประตู- หน้าต่าง ที่มีความสูงและความกว้างตรงตามมาตรฐาน และไม่มีสิ่งกีดขวางใดๆมาปิดกั้นช่องทางลมและแสงสว่าง	4.36	0.68	มาก	3
7. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบันไดที่ไม่ลาดหรือชันเกินไป และมีความกว้างเหมาะสม มีราวบันไดไม่สูงหรือต่ำเกินไป	4.32	0.76	มาก	5
8. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีลูกกรงและราวบันไดทุกชั้นเพื่อความปลอดภัยของเด็กเล็ก	4.21	0.88	มาก	13
9. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณพื้นที่สำหรับการนอนแยกเป็นสัดส่วน	3.97	0.93	มาก	20
10. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณพื้นที่สำหรับการนอนที่สะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก และมีอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก	4.20	0.75	มาก	14
11. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดแยกเครื่องนอน หมอน ผ้าห่มสำหรับเด็กแต่ละคน โดยเขียนหรือปักชื่อไว้ ไม่ใช้ร่วมกัน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค	4.37	0.75	มาก	2

ตาราง 3 (ต่อ)

	ด้านอาคารสถานที่	ระดับการดำเนินงาน			ลำดับ ที่
		μ	σ	ระดับ	
12.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบุคลากรตรวจตราดูแลไม่ให้มีสัตว์หรือแมลงต่างๆ มารบกวนในบริเวณพื้นที่สำหรับการนอน	4.29	0.75	มาก	9
13.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณพื้นที่สำหรับการเล่น และพัฒนาเด็กสำหรับการเรียนรู้ รวมกลุ่ม และแยกกลุ่มย่อยในกิจกรรมการเรียนรู้อิสระเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก	4.22	0.68	มาก	11
14.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่สำหรับการเล่นที่ไม่เลอะหรือเปียก และคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก โดยมีวัสดุอุปกรณ์ที่ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ หรือเครื่องเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	4.30	0.61	มาก	6
15.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณพื้นที่รับประทานอาหารเช้าที่สะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างพอเหมาะ มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนเด็ก	4.09	0.73	มาก	18
16.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัวที่แยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควรและมีการเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่างๆ ที่ถูกสุขลักษณะ	4.22	0.71	มาก	11
17.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้องปฐมพยาบาลแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ และผู้รับผิดชอบตรวจสอบยาให้หมดอายุ	3.38	0.80	ปานกลาง	21
18.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณที่ใช้สำหรับทำความสะอาดร่างกายเด็กและมีอุปกรณ์ที่จำเป็น โดยต้องมีที่ล้างมือ และแปรงฟัน ในขนาดและระดับความสูงที่เหมาะสมกับเด็ก	4.19	0.72	มาก	15
19.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้องส้วมสำหรับเด็กแยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กชาย และเด็กหญิง โดยโถส้วมมีขนาดเหมาะสมกับเด็ก	4.02	0.89	มาก	19
20.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้องน้ำห้องส้วมที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก พื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่มีกอลอนประตู หรือกุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก	4.10	0.80	มาก	17

ตาราง 3 (ต่อ)

ด้านอาคารสถานที่	ระดับการดำเนินงาน			ลำดับ ที่
	μ	σ	ระดับ	
21. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้องเอนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็กและมีการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะกิจกรรมของเด็ก	3.12	0.89	ปานกลาง	22
22. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด และนำออกไปทิ้งภายนอกอาคารทุกวัน	4.27	0.61	มาก	10
รวม	4.14	0.48	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ด้านอาคารสถานที่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม ใกล้ชุมชน สะดวกต่อการเดินทาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.40$) รองลงมา คือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดแยกเครื่องนอน หมอน ผ้าห่ม สำหรับเด็กแต่ละคน โดยเขียนหรือปักชื่อไว้ ไม่ใช่ร่วมกัน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค ($\mu=4.37$) และระดับการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้องเอนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็กและมีการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะกิจกรรมของเด็ก ($\mu=3.12$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านสิ่งแวดล้อม	ระดับการดำเนินงาน			ลำดับที่
	μ	σ	ระดับ	
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่่าเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม การอ่านหนังสือ ได้อย่างสบายตา	4.31	0.70	มาก	2
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ในบริเวณที่ระดับเสียงเหมาะสม ระดับเสียงอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป	4.04	0.78	มาก	6
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกโดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลมระบายอากาศอย่างเหมาะสม	4.32	0.69	มาก	1
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีรั้วกันบริเวณเป็นสัดส่วน มีความปลอดภัยของเด็กเล็ก	4.15	0.95	มาก	4
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสภาพแวดล้อมและมลภาวะที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะมีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลที่เหมาะสม ไม่เป็นแหล่งเพาะ หรือแพร่เชื้อโรค	4.12	0.70	มาก	5
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีที่ตั้งอยู่ห่างไกลจากแหล่งอบายมุข แหล่งมั่วสุเมยาเสพติด	4.02	0.88	มาก	7
7. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่เล่นกลางแจ้งอย่างเหมาะสม โดยมีการจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย	4.01	0.80	มาก	8
8. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระเบียบไว้ใช้สอย ทำกิจกรรมของผู้ปกครองอย่างเหมาะสม	2.89	0.95	ปานกลาง	10
9. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการตรวจสอบสภาพความคงทน แข็งแรง และสภาพการใช้งานที่ปลอดภัย	4.21	0.77	มาก	3
10. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่สนามเด็กเล่นกลางแจ้ง เป็น สนามหญ้าสนามทราย และมีรั้วล้อมรอบที่ปลอดภัย และมีกิจกรรมกลางแจ้งทุกวัน	3.02	0.94	ปานกลาง	9
รวม	3.91	0.46	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ด้านสิ่งแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกโดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลมระบายอากาศอย่างเหมาะสม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu= 4.32$) รองลงมา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่วทั้งห้องเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม การอ่านหนังสือ ได้อย่างสบายตา ($\mu=4.31$) และระดับการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระเบียบไว้ใช้สอย ทำกิจกรรมของผู้ปกครองอย่างเหมาะสม ($\mu=2.89$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ด้านความปลอดภัย

ด้านความปลอดภัย	ระดับการดำเนินงาน			ลำดับที่
	μ	σ	ระดับ	
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องตัดไฟภายในบริเวณอาคาร	4.06	0.84	มาก	6
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตั้งเครื่องดับเพลิง ในแต่ละชั้นของอาคารและมีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ	3.99	0.81	มาก	8
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กติดตั้งปลั๊กไฟที่เหมาะสม และมีฝาปิดครอบเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง	4.20	0.73	มาก	1
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีตู้ยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับปฐมพยาบาล สะดวกต่อการใช้งาน มีการจัดเก็บไว้ในที่ปลอดภัยและพ้นจากมือเด็ก	4.15	0.69	มาก	3
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้วัสดุกันลื่นในบริเวณห้องน้ำ – ห้องส้วม จัดเก็บสารเคมี และน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัย	4.06	0.80	มาก	6
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระบบการล็อกประตูในการเข้า – ออกนอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่เปิด – ปิด ได้ คิดสัญญาณเรียกไว้ที่หน้าประตู สำหรับห้องครัวหรือที่ประกอบอาหารต้องมีประตูเปิด – ปิด ที่ปลอดภัย เด็กเข้าไปไม่ได้	3.57	0.80	มาก	10

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านความปลอดภัย	ระดับการดำเนินงาน			ลำดับ ที่
	μ	σ	ระดับ	
7. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการฝึกซ้อมแผนสำหรับการป้องกันอุบัติภัย อัคคีภัย	3.24	0.87	ปานกลาง	12
8. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบุคลากรที่ได้รับการอบรมด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติภัยและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก	3.35	0.89	ปานกลาง	11
9. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่างๆ เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันทั่วทั้งที่	4.09	0.84	มาก	5
10. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพ และพัฒนาการของเด็กประจำไว้	4.14	0.81	มาก	4
11. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรการในการรับ – ส่งเด็ก กรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินและอันตรายต่างๆ อย่างเป็นระบบ	4.18	0.74	มาก	2
12. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแบบสำรวจ ประเมิน จุดเสี่ยงและความปลอดภัยของอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	3.83	0.92	มาก	9
รวม	3.90	0.54	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองด้านความปลอดภัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นติดตั้งปลั๊กไฟที่เหมาะสม และมีฝาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.320$) รองลงมา คือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรการในการรับ – ส่งเด็กกรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินและอันตรายต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ($\mu=4.18$) และระดับการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการฝึกซ้อมแผนสำหรับการป้องกันอุบัติภัย อัคคีภัย ($\mu=3.24$)

จากการศึกษา ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยการ

หาค่าเฉลี่ย ข้อที่มีระดับการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จำนวน 2 ข้อ มาใช้เป็นแนวทางในการตั้งข้อคำถาม เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง รายละเอียดตามตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

การดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด	ระดับการดำเนินงาน			
	μ	σ	ระดับ	
ด้านอาคารสถานที่				
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้องเอนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก และมีการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะกิจกรรมของเด็ก	3.12	0.89	ปานกลาง	
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้องปฐมพยาบาลแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ และผู้รับผิดชอบตรวจสอบยาให้หมดอายุ	3.38	0.80	ปานกลาง	
ด้านสิ่งแวดล้อม				
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระเบียบไว้ใช้สอย ทำกิจกรรมของผู้ปกครองอย่างเหมาะสม	2.89	0.95	ปานกลาง	
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่สนามเด็กเล่นกลางแจ้ง เป็น สนามหญ้าสนามทราย และมีรั้วล้อมรอบที่ปลอดภัย และมีกิจกรรมกลางแจ้งทุกวัน	3.02	0.94	ปานกลาง	
ด้านความปลอดภัย				
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการฝึกซ้อมแผนสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุ อัคคีภัย	3.24	0.87	ปานกลาง	
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบุคลากรที่ได้รับการอบรมด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก	3.35	0.89	ปานกลาง	

จากตาราง 6 พบว่า ระดับการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำตามงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อพบว่า ด้านอาคารสถานที่ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็ก

เด็กมีห้องเอนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็กและมีการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะกิจกรรมของเด็ก ($\mu=3.12$) รองลงมา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้องปฐมพยาบาลแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ และผู้รับผิดชอบตรวจสอบยาให้หมดอายุ ($\mu=3.38$) ด้านสิ่งแวดล้อม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระเบียบไว้ใช้สอย ทำกิจกรรมของผู้ปกครองอย่างเหมาะสม ($\mu=2.89$) รองลงมา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่สนามเด็กเล่นกลางแจ้ง เป็น สนามหญ้าสนามทราย และมีรั้วล้อมรอบที่ปลอดภัย และมีกิจกรรมกลางแจ้งทุกวัน ($\mu=3.02$) ด้านความปลอดภัย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการฝึกซ้อมแผนสำหรับการป้องกันอุบัติภัย อัคคีภัย ($\mu=3.24$) รองลงมาคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบุคลากรที่ได้รับการอบรมด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติภัยและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก ($\mu=3.35$)

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน มาวิเคราะห์เนื้อหาทั้งหมดในแต่ละหัวข้อของการสัมภาษณ์ เพื่อแยกแยะแนวคิดที่ปรากฏในเนื้อหารายงานการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ด้านอาคารสถานที่ ไว้ดังต่อไปนี้

1. สรุปบทสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการดำเนินงานเกี่ยวกับห้องปฐมพยาบาลให้เป็นสัดส่วนและอุปกรณ์ปฐมพยาบาล เช่น ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ หรือผู้รับผิดชอบตรวจสอบยา เพื่อให้สอดคล้องมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 “แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับห้องปฐมพยาบาล ให้เป็นสัดส่วนและอุปกรณ์ปฐมพยาบาล เช่น ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ หรือผู้รับผิดชอบตรวจสอบยา เพื่อให้สอดคล้องมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีห้องปฐมพยาบาล แยกให้เป็นสัดส่วน เพื่อที่จะคัดกรองเด็กป่วย และควรมีตู้ยาเวชภัณฑ์ มีการแยกประเภทยา กับยาทา และมีการตรวจสอบยาก่อนนำไปใช้ ทั้งนี้ควรมีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพส่วนท้องถิ่นนั้น เข้ามาช่วยดูแลอบรมให้ความรู้กับครู ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 “แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับห้องปฐมพยาบาล ให้เป็น สักส่วนและอุปกรณ์ปฐมพยาบาล เช่น ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ หรือผู้รับผิดชอบตรวจสอบยา เพื่อให้ สอดคล้องมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรแยกห้อง ต่าง ๆ ให้เป็นสักส่วน ควรมีห้องสำหรับคัดแยกเด็กที่ป่วยออกเป็นสักส่วนและอยู่ในสายตาครูผู้ดูแล เด็กตลอดเวลา สำหรับห้องปฐมพยาบาล ควรมีตู้ยาสามัญ เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับเด็ก และ ครูควรมีความรู้ในเรื่องการใช้ยาและควรมีการตรวจสอบวันหมดอายุของยาแต่ละประเภทอย่างสม่ำเสมอ”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 “แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับห้องปฐมพยาบาล ให้เป็น สักส่วนและอุปกรณ์ปฐมพยาบาล เช่น ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ หรือผู้รับผิดชอบตรวจสอบยา เพื่อให้ สอดคล้องมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการ วางแผนในการจัดหางบประมาณมาสนับสนุนในการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการ บริหารจัดการด้านอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และควรมีส่งเสริมให้ชุมชนและหน่วยงาน ต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่อย่างต่อเนื่อง”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4 “แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับห้องปฐมพยาบาล ให้เป็น สักส่วนและอุปกรณ์ปฐมพยาบาล เช่น ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ หรือผู้รับผิดชอบตรวจสอบยา เพื่อให้ สอดคล้องมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควร ประสานงานให้หน่วยงานราชการและผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานให้สอดคล้อง กับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก และจัดพื้นที่ใช้สอยให้เป็นสักส่วนชัดเจน ไม่มีการแยกพื้นที่ของห้องเรียน ห้อง กิจกรรม ห้องนอน ห้องปฐมพยาบาล ออกจากกันและเครื่องเล่นสนาม ต้องให้มีความเหมาะสม สะดวก สะอาด ปลอดภัย”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5 “แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับห้องปฐมพยาบาล ให้เป็น สักส่วนและอุปกรณ์ปฐมพยาบาล เช่น ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ หรือผู้รับผิดชอบตรวจสอบยา เพื่อให้ สอดคล้องมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการ แยกเครื่องใช้ส่วนตัวสำหรับเด็ก เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค ตรวจสอบอุปกรณ์ ในตู้ ยาให้เพียงพอ และตรวจสอบวันหมดอายุอยู่เสมอ และควรจัดห้องปฐมพยาบาลให้มีอากาศถ่ายเท สะดวก อยู่ในระดับสายตาครูผู้ดูแลเด็ก และควรจัดอบรมให้ความรู้กับครู และบุคลากรภายในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้กับเด็ก ”

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการบริหารจัดการพื้นที่ใช้สอยภายใน อาคารหรือห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมของเด็ก ดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการบริหารจัดการพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารหรือห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมของเด็ก โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรแยกห้องต่าง ๆ ให้เป็นส่วน ในการจัดกิจกรรมให้มีพื้นที่ใช้สอยแยกโดยเฉพาะห้องนอน ห้องอาหาร และห้องกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแบบแผนของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมีการบริหารจัดการพื้นที่ใช้สอยทั้งภายในและภายนอกอาคารอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กได้รับการอบรมให้ความรู้ในการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ ให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการบริหารจัดการพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารหรือห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมของเด็ก โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรแยกห้องต่าง ๆ ให้เป็นส่วน ควบคุมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในพื้นที่ใช้สอยที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์ มีอากาศถ่ายเทสะดวก และจัดให้มีมุมของผู้ปกครองเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองได้รับทราบและเป็นการสื่อสารร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและครู ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและครู อีกทั้งยังเป็นการรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองอีกด้วย”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการบริหารจัดการพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารหรือห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมของเด็ก โดย หน่วยงานต้นสังกัดควรร่วมมือกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการจัดทำในการจัดพื้นที่ภายในอาคาร ให้เอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ๆ จัดให้มีมุมประสบการณ์ที่หลากหลาย มีอากาศถ่ายเทสะดวก และควรมีการส่งเสริมให้ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งหน่วยงานต้นสังกัดควรให้การสนับสนุนงบประมาณ เพื่อการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีงบประมาณที่เพียงพอในการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ ”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการบริหารจัดการพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารหรือห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมของเด็ก โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรประสานงานให้หน่วยงานราชการและผู้นำชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน โครงสร้างด้านอาคารสถานที่ให้มีพื้นที่ใช้สอยภายใน แยกให้เป็นสัดส่วน มีพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์

พัฒนาเด็กเล็ก และควรมีการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนางานด้านอาคารสถานที่ ให้ได้มาตรฐานต่อไป”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการบริหารจัดการพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารหรือห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมของเด็ก โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรที่จะแยกห้องต่าง ๆ ให้เป็นสัดส่วน มีพื้นที่ใช้สอยในการจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กอย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกอาคาร อาคารภายนอกควรมีรั้วกันรอบบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อป้องกันอันตรายสำหรับเด็ก ในกรณีที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้พื้นที่อาคารเรียนของโรงเรียนทำให้มีข้อจำกัดในเรื่องของพื้นที่ในการจัดกิจกรรม ก็ควรมีการปรับจากการแยกห้องเรียน เป็นการจัดมุมการเรียนรู้ แยกมุมต่าง ๆ ให้เป็นสัดส่วนในพื้นที่ ๆ มีอยู่อย่างจำกัด ”

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์เนื้อหาของการสัมภาษณ์ สรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ด้านอาคารสถานที่ โดยมีแนวทางดังนี้

1. ควรมีการวางแผนโครงสร้างด้านอาคารสถานที่ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการวางแผนในการจัดหางบประมาณมาสนับสนุนในการดำเนินงานอาคารสถานที่ให้เอื้อในการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่
3. จัดอบรมให้ความรู้กับบุคลากรในการดำเนินงานด้านอาคาร สถานที่ ให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้
4. จัดให้มีพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารแยกเป็นสัดส่วน ในการจัดกิจกรรมมีพื้นที่ใช้สอยแยกเฉพาะห้องนอน ห้องอาหาร ห้องกิจกรรมการเรียนรู้ ห้องปฐมพยาบาล
5. บุคลากรควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพื้นที่ใช้สอยที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

2. สรุปบทสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีพื้นที่ใช้สอยสำหรับการทำกิจกรรมของผู้ปกครองดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีพื้นที่ใช้สอยสำหรับการทำกิจกรรมของผู้ปกครอง โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการ

จัดสภาพแวดล้อมของพื้นที่สนามเด็กเล่นกลางแจ้ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดทำแผนในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดให้มีพื้นที่ใช้สอยสำหรับผู้ปกครอง หรือมุมความรู้สำหรับผู้ปกครองในระหว่างที่มารอรับเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ใช้พื้นที่ร่วมกันกับโรงเรียนก็ควรมีการประสานงานกับโรงเรียนเพื่อการดำเนินการจัดสิ่งแวดล้อม โดยขอความร่วมมือ หรือบูรณาการร่วมกันในการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมกับทางโรงเรียน”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีพื้นที่ใช้สอยสำหรับการทำกิจกรรมของผู้ปกครอง โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารให้เป็นสัดส่วน เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และบริเวณภายนอกอาคารควรดูแลรักษาความสะอาด ดูแลรักษาความปลอดภัย ปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่น รอบ ๆ บริเวณ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีความสุขจิตใจที่ดี สนุกสนานกับการเรียนรู้ ”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีพื้นที่ใช้สอยสำหรับการทำกิจกรรมของผู้ปกครอง โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดทำแผนในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม จัดให้มีพื้นที่ใช้สอยสำหรับทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ควรมีพื้นที่สำหรับผู้ปกครองทั้งบริเวณด้านในอาคารและนอกอาคาร โดยอาจจะจัดมุมหนังสือ มุมประชาสัมพันธ์ หรือจัดมุมที่ให้ผู้ปกครองสามารถนั่งรอรับเด็กในความดูแลหรืออาจจะจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเด็ก เช่นการเชิญผู้ปกครองมาเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การผลิตสื่อ เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีพื้นที่ใช้สอยสำหรับการทำกิจกรรมของผู้ปกครอง โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดให้มีมุมผู้ปกครอง หรือระเบียบ แยกให้เป็นสัดส่วน เพื่อที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจะได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ๆ ในกรณีที่ใช้พื้นที่ร่วมกับโรงเรียนควรมีการประสานขอความอนุเคราะห์กับทางโรงเรียนในการดำเนินการจัดให้มีพื้นที่ในการจัดทำมุมผู้ปกครอง เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดสถานที่ในการทำกิจกรรมนี้ได้ อีกทั้งครูควรมีการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีพื้นที่ใช้สอยสำหรับการทำกิจกรรมของผู้ปกครอง โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดให้มี

พื้นที่ใช้สอยสำหรับทำกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งบริเวณภายในและภายนอกอาคาร ภายในควรมีระเบียบไว้ใช้สอยสำหรับผู้ปกครอง จัดให้มีบอร์ดความรู้ หรือบอร์ดประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้ผู้ปกครอง หรือบอร์ดเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และควรจัดให้หน่วยงานต่าง ๆ ผู้ปกครองและนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก”

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดสภาพแวดล้อมของพื้นที่สนามเด็กเล่นกลางแจ้ง ดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดสภาพแวดล้อมของพื้นที่สนามเด็กเล่นกลางแจ้ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีพื้นที่ใช้สอยสำหรับทำกิจกรรม และการจัดสภาพแวดล้อมของพื้นที่สนามเด็กเล่นกลางแจ้ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดทำแผนในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดให้มีพื้นที่ของสนามเด็กเล่น และควรมีการตรวจสอบ ซ่อมบำรุงของเล่นแต่ละชนิดให้มีสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ และบริเวณเครื่องเล่นสนามควรมีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากเครื่องเล่นได้ เช่น มีพื้นทราย ยางสังเคราะห์ป้องกันการกระแทกสำหรับเด็ก เพื่อลดอันตรายในการเล่นเครื่องเล่นสนาม ”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดสภาพแวดล้อมของพื้นที่สนามเด็กเล่นกลางแจ้ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารให้เป็นสัดส่วน เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ และบริเวณภายนอกอาคารควรดูแลรักษาความสะอาด ดูแลรักษาความปลอดภัย ปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่น รอบ ๆ บริเวณ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีสุขภาพจิตที่ดี สนุกสนานกับการเรียนรู้ และเครื่องเล่นสนามควรมีอุปกรณ์ที่ป้องกันอันตรายลดการเกิดอุบัติเหตุ ”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดสภาพแวดล้อมของพื้นที่สนามเด็กเล่นกลางแจ้ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดทำแผนในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของพื้นที่สนามเด็กเล่น จัดให้มีพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย จัดให้มีกิจกรรมกลางแจ้งทุกวัน มีการตรวจสอบของเครื่องเล่นสนามอย่างสม่ำเสมอ เพื่อความปลอดภัยสำหรับเด็ก ปลูกต้นไม้เพื่อให้เกิดความร่มรื่น และทำความสะอาดอยู่เสมอ”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้าน ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดสภาพแวดล้อมของพื้นที่สนามเด็กเล่นกลางแจ้ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดหาอุปกรณ์ และเครื่องเล่นสนามที่ส่งเสริมต่อพัฒนาการของเด็กอย่างหลากหลาย และเป็นอุปกรณ์ที่มีความ

ปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัยของเด็ก ในขณะเดียวกันเครื่องเล่นสนามกลางแจ้งก็ควรมีอุปกรณ์ป้องกันการบาดเจ็บ เช่น การทำบ่อทราย หรือใช้ทรายรองพื้นเครื่องเล่นสนาม เพื่อลดการบาดเจ็บที่อาจเกิดจากการเล่นเครื่องเล่นต่าง ๆ ”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดสภาพแวดล้อมของพื้นที่สนามเด็กเล่นกลางแจ้ง โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีพื้นที่ใช้สอยสำหรับทำกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งบริเวณภายนอกอาคาร ให้มีพื้นที่สนามเด็กเล่นกลางแจ้ง เป็นสนามหญ้า สนามทราย และมีรั้วล้อมรอบที่ปลอดภัย และมีการนำเด็กมาส่งเสริมการเรียนรู้กลางแจ้งในทุก ๆ วัน เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างหลากหลาย ในขณะเดียวกันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการวางแผนการตรวจสอบเครื่องเล่นสนามและวัสดุอุปกรณ์ทั้งภายในและภายนอกอาคารอย่างสม่ำเสมอ”

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์เนื้อหาของการสัมภาษณ์ สรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีแนวทางดังนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดทำแผนในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารให้เป็นสัดส่วนเอื้อต่อการเรียนรู้จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ สำหรับผู้ปกครองเพื่อเรียนรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
3. ควรจัดอุปกรณ์ป้องกันการบาดเจ็บ เช่น ทำบ่อทราย หรือใช้ทรายรองพื้นเครื่องเล่นสนาม
4. ควรจัดสภาพแวดล้อมของพื้นที่สนามเด็กเล่นให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี ร่มรื่นและมีการตรวจสอบ ซ่อมแซม บำรุงเครื่องเล่นสนามอยู่เสมอ

3. สรุปบทสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านความปลอดภัย

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีระบบการดูแลรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคารดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านความปลอดภัย ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีระบบการดูแลรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีระบบการดูแลรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีแนวทาง ระบบ และการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เกิดความปลอดภัยสำหรับเด็ก ไม่ว่า

จะเป็นการจัดสภาพแวดล้อมทางอาคาร สถานที่ เครื่องใช้ เครื่องกีฬา วัตถุอันตราย การมีมาตรการรักษาความปลอดภัยไม่ให้บุคคลผู้ใดผู้หนึ่งก่ออันตรายให้แก่เด็ก มีระเบียบและกฎเกณฑ์ที่ทำให้เด็กปลอดภัย เช่น กำหนดพื้นที่ที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก นอกจากนั้นอาจจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยให้แก่เด็ก เช่น ฝึกเด็กให้รู้จักประเมินอันตราย รู้จักหลบหลีก รู้จักขอความช่วยเหลือ เมื่อมีภัย จัดให้เด็กใช้ชีวิตร่วมกัน ดูแลให้ความเอื้ออาทรแก่กัน และจัดอบรมให้ความรู้กับครูและบุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านความปลอดภัย ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีระบบการดูแลรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดสภาพแวดล้อมทางอาคารสถานที่ เครื่องใช้ เครื่องกีฬา วัตถุอันตราย แล้วจัดสภาพแวดล้อมเหล่านั้นให้เหมาะสม เกิดความปลอดภัย เช่น ติดตั้งอุปกรณ์เครื่องใช้เครื่องป้องกันอันตราย ได้แก่ เซฟทีคัท เครื่องดับเพลิง อุปกรณ์ฝาครอบปลั๊กไฟฟ้า หรือจัดที่เก็บกล่องใส่ยา ที่เก็บสารเคมีและของมีคมให้พ้นมือเด็ก ควรตรวจสอบสิ่งชำรุด ติดตั้งระเบียงลูกกรงที่มีความถี่ มีระดับสูงจนเด็กไม่สามารถปีนป่ายเล่น ประตูปิดกั้นไม่ให้ตกจากที่สูง หรือจัดที่พักให้มีการระบายถ่ายเทอากาศได้สะดวก หากไม่ได้คาดการณ์ความเสี่ยงไว้หรือประเมินสถานการณ์ผิดพลาดอาจทำให้เด็กได้รับอันตรายถึงขั้นเสียชีวิตได้”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านความปลอดภัย ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีระบบการดูแลรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้ครูและบุคลากรภายในศูนย์ได้รับการอบรม ให้ความรู้ในการป้องกันภัยต่าง ๆ ควรให้ครูมีความรู้ความสามารถในการใช้อุปกรณ์และตรวจสอบอุปกรณ์ในการป้องกันภัยให้กับเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ ”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านความปลอดภัย ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีระบบการดูแลรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีระบบดูแลรักษาความปลอดภัยของอุปกรณ์ และเครื่องเล่นต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้ตามมาตรฐาน และควรจัดให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมมือกันกำหนดมาตรการรับ-ส่งนักเรียนตอนเช้าและเลิกเรียน”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านความปลอดภัย ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีระบบการดูแลรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ให้เป็นระบบ สิ่งที่จะเป็นอันตรายต่อเด็กควรเก็บให้พ้นมือเด็ก ปลั๊กไฟที่มีกรอบอย่างมิดชิด มีเครื่องมือดับเพลิงให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ และตระหนักถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นถ้าไม่รู้จักระมัดระวัง ต้องหมั่นตรวจสอบสภาพพื้นที่เพื่อให้แน่ใจว่ามีความปลอดภัย

สำหรับเด็ก และควรจัดกิจกรรมให้ความรู้กับเด็กในเรื่องการดูแลรักษาความปลอดภัย ควรติดตั้งกล้องวงจรปิด และมีรั้วกันบริเวณโดยรอบ มีประตูทางเข้าออกที่ปลอดภัย”

ประเด็นสัมภาษณ์ที่ 2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีทักษะ ความรู้และการเตรียมความพร้อมในการป้องกันอุบัติเหตุ อัคคีภัย ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านความปลอดภัย ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีทักษะ ความรู้และการเตรียมความพร้อมในการป้องกันอุบัติเหตุ อัคคีภัย ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีแนวทางในการซักซ้อมแผนสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุ และการปฐมพยาบาลเบื้องต้นในการดูแลผู้ป่วย และการป้องกันอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยฉุกเฉิน โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดมีการติดตั้งสัญญาณ หรือระบบป้องกันภัย เช่น ควรมีการติดตั้งถังดับเพลิง สัญญาณเสียงเตือนภัย และควรมีการตรวจสอบสภาพการใช้งานของอุปกรณ์ป้องกันภัยให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านความปลอดภัย ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีทักษะ ความรู้และการเตรียมความพร้อมในการป้องกันอุบัติเหตุ อัคคีภัย ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ควรมีการติดตั้งถังดับเพลิงเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และควรมีการวางแผนจัดให้มีการซักซ้อมแผนการป้องกันภัยในการเคลื่อนย้ายเด็กอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมหากเกิดเหตุฉุกเฉิน”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านความปลอดภัย ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีทักษะ ความรู้และการเตรียมความพร้อมในการป้องกันอุบัติเหตุ อัคคีภัย ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้ครูและบุคลากรภายในศูนย์ได้รับการอบรม ให้ความรู้ในการป้องกันภัยต่าง ๆ ควรให้ครูมีความรู้ความสามารถในการใช้อุปกรณ์และตรวจสอบอุปกรณ์ในการป้องกันภัยให้กับเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ ”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านความปลอดภัย ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีทักษะ ความรู้และการเตรียมความพร้อมในการป้องกันอุบัติเหตุ อัคคีภัย ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยปกติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจะต้องมีการจัดหรือซักซ้อมการเกิดอุบัติเหตุ อัคคีภัย ตามตัวชี้วัดที่ต้องประเมิน ดังนั้นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการซักซ้อมแผนการป้องกันภัยต่าง ๆ ควรส่งครูผู้ดูแลเด็กเข้าร่วม หรือควรเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทั้งครูและเด็กร่วมกันซักซ้อมแผนป้องกันเพื่อสร้างความคุ้นชินให้เกิดขึ้นกับเด็ก”

ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5 “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านความปลอดภัย ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีทักษะ ความรู้และการเตรียมความพร้อมในการป้องกันอุบัติเหตุ อัคคีภัย ภายในศูนย์

พัฒนาเด็กเล็กโดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ควรติดตั้งสัญญาณ หรือระบบป้องกันภัย ต้องมีการตรวจสอบสภาพของ อุปกรณ์สำหรับป้องกันภัย ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้กับครูและบุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการป้องกันภัย และมีการวางแผนซักซ้อมแผนการป้องกันในการเคลื่อนย้ายเด็กอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ”

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน มาวิเคราะห์เนื้อหาของการสัมภาษณ์ สรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ด้านความปลอดภัย โดยมีแนวทางดังนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ
2. ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ ให้กับครูผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรภายในศูนย์ ในการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรติดตั้งสัญญาณ หรือระบบป้องกันภัย เช่น ถังดับเพลิง สัญญาณเสียงเตือนภัย
4. ควรมีการตรวจสอบสภาพของอุปกรณ์ สำหรับป้องกันภัยให้มีสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการวางแผนจัดให้มีการซักซ้อมแผนการป้องกันภัยในในการเคลื่อนย้ายเด็กอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed research) โดยการใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิต่างทางการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ตลอดจนรวบรวมข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้วิจัยได้นำเสนอตามหัวข้อดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง พบว่า หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง มีระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองมีระดับการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนี้

1.1 ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ด้านอาคารสถานที่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม ใกล้ชุมชน สะดวกต่อการเดินทาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดแยกเครื่องนอน หมอน ผ้าห่ม สำหรับเด็กแต่ละคน โดยเขียนหรือปักชื่อไว้ไม่ใช้ร่วมกัน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค และสภาพการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้องเอนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็กและมีการจัดพื้นที่ให้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะกิจกรรมของเด็ก

1.2 ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ด้านสิ่งแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกโดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลมระบายอากาศอย่างเหมาะสม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม การอ่านหนังสือ ได้อย่างสบายตา และสภาพการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระเบียบไว้ใช้สอย ทำกิจกรรมของผู้ปกครองอย่างเหมาะสม

1.3 ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ด้านความปลอดภัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นติดตั้งปลั๊กไฟที่เหมาะสม และมีฝาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรการในการรับ – ส่งเด็ก กรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน และอันตรายต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและสภาพการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการฝึกซ้อมแผนสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุ อัคคีภัย

2. แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง จากการสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านมาวิเคราะห์เนื้อหา ทั้งหมดในแต่ละหัวข้อของการสัมภาษณ์ เพื่อแยกแยะแนวความคิดที่ปรากฏในเนื้อหาการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย สรุปได้ดังนี้

2.1 แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานด้านความปลอดภัย มีแนวทางในการพัฒนา โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ ควรติดตั้งสัญญาณ หรือระบบป้องกันภัย เช่น ถังดับเพลิง มีการตรวจสอบสภาพของอุปกรณ์ สำหรับป้องกันภัยให้มีสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ และจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ ให้กับครูผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรภายในศูนย์ ในการป้องกันภัยต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และควรมีการวางแผนจัดให้มีการซักซ้อมแผนการป้องกันภัยในการเคลื่อนย้ายเด็ก

2.2 แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม มีแนวทางในการพัฒนา โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดทำแผนในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐาน ควรจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารให้ให้เป็นสัดส่วน เอื้อต่อการเรียนรู้จัด

ให้มีแหล่งเรียนรู้ สำหรับผู้ปกครองเพื่อเรียนรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก จัดสภาพแวดล้อมของพื้นที่สนามเด็กเล่นให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี ร่มรื่นและมีการตรวจสอบ ซ่อมแซม บำรุงเครื่องเล่นสนามอยู่เสมอ จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันการบาดเจ็บ เช่น ทำบ่อทราย หรือใช้ทรายรองพื้นเครื่องเล่นสนาม

2.3 แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ มีแนวทางในการพัฒนาโดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการวางแผนในการจัดหางบประมาณมาสนับสนุนในการดำเนินงานอาคารสถานที่ให้เอื้อในการบริหารจัดการอาคารสถานที่ ควรมีการวางแผนโครงสร้างอาคารสถานที่ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยจัดให้มีพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารแยกเป็นสัดส่วน ในการจัดกิจกรรมมีพื้นที่ใช้สอยแยกเฉพาะห้องนอน ห้องอาหาร ห้องกิจกรรมการเรียนรู้ ห้องปฐมพยาบาล และจัดอบรมให้ความรู้กับบุคลากรในการดำเนินงานอาคารสถานที่ ให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้พื้นที่ใช้สอยที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ระดับการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1.1 ด้านความปลอดภัย พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กติดตั้งปลั๊กไฟเหมาะสม และมีฝาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรการในการรับ – ส่งเด็ก กรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินและอันตรายต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ในขณะที่การฝึกซ้อมแผนสำหรับการ ป้องกันอัคคีภัยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่ต้องมีการพัฒนา สอดคล้องกับการศึกษาของลำพูน บุญน้อย (2559, หน้า 971-976) ที่ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในองค์การบริหารส่วนตำบลพังโคน อำเภอนาตาล จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นระบบ ปลั๊กไฟมีที่ครอบอย่างมิดชิด ควรมีการติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ในแต่ละชั้นอาคาร และมีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟภายใน

บริเวณอาคารไว้อย่างครบครันและพร้อมใช้ อันเนื่องมาจาก ความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นสิ่งสำคัญในขณะที่หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการป้องกันภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบกับหน่วยงาน ต้นสังกัดไม่ได้มีการวางแผนและดำเนินการส่งเสริมให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี ทักษะ ความรู้ ในการใช้อุปกรณ์ในการป้องกันความปลอดภัยและการซักซ้อมแผนสำหรับการป้องกันภัยในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกโดยมีพื้นที่ ของหน้าต่าง ประตู และช่องลมระบายอากาศอย่างเหมาะสม มีแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่ว ทั้งห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม สอดคล้องกับอรชนก เพียรคำ (2560, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการ พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านเหล่าคำไม้ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย มี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยพบว่าด้านสิ่งแวดล้อมมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ถูกสุขลักษณะ และอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่นและเสียงที่รบกวน มีแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่วทั้งห้องเอื้อต่อการจัดกิจกรรมของเด็ก มีอาคารเรียน ห้องเรียน ลานกิจกรรม สนามเด็ก เล่นเป็นสัดส่วน สะอาด ปลอดภัยและเพียงพอเหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก อัน เนื่องมาจาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอ่างทองส่วนใหญ่มี ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่โรงเรียนทำให้สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารมีอากาศที่ถ่ายเท มีแสงสว่าง จากธรรมชาติ อยู่ห่างจากเสียงรบกวน มีลานกิจกรรม สนามเด็กเล่นเป็นสัดส่วน และเพียงพอ เหมาะสม เนื่องจากสามารถใช้ร่วมกันกับโรงเรียนได้

1.3 ด้านอาคารสถานที่ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาด เหมาะสม ใกล้ชุมชน สะดวกต่อการเดินทาง มีการคัดแยกเครื่องนอนของใช้สำหรับเด็กรายบุคคล เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค อาคารมีความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ สอดคล้องกับ ชิต หาญสงคราม และไพฑูรย์ แจ่มพงษ์ (2557, บทคัดย่อ) ที่ศึกษา การดำเนินงานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การดำเนินการบริหารด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการใช้อาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอต่อการปฏิบัติกิจกรรม ของเด็ก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันเนื่องมาจาก แม้ว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจังหวัดอ่างทองส่วนใหญ่มีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่โรงเรียนมีห้องและพื้นที่ ที่มีอยู่อย่างจำกัด แต่

หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กก็มีการจัดมุมต่าง ๆ แยกเป็นสัดส่วน เพื่อให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และมีการคัดแยกเครื่องนอนของใช้สำหรับเด็กรายบุคคล แต่ในขณะเดียวกันก็มีข้อจำกัดในเรื่องของขนาดพื้นที่ ที่ใช้สอยกับจำนวนเด็กในห้องเรียน

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง มีแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านความปลอดภัย โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ควรติดตั้งสัญญาณ หรือระบบป้องกันภัย ควรมีการตรวจสอบสภาพของอุปกรณ์ สำหรับป้องกันภัยให้มีสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้กับครูผู้ดูแลเด็กและบุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการป้องกันภัย และมีการวางแผนจัดให้มีการซักซ้อมแผนการป้องกันภัยในการเคลื่อนย้ายเด็กอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง สอดคล้องกับการศึกษาของอรพิน สุจริตจันทร์ (2558, หน้า 86-94) ที่ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก พบว่า ผลการศึกษาปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก ด้านอาคารสถานที่ มีปัญหาการบริหารงานที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มาตรการความปลอดภัยด้านต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์ดับเพลิง ปลั๊กไฟ สายไฟฟ้า มีแนวทางการพัฒนาการบริหารความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นระบบ มีมาตรการป้องกันเหตุฉุกเฉิน หรือระบบป้องกันภัยแผน และซักซ้อมป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและธรรมชาติต่าง ๆ เช่น กรณีเกิดไฟไหม้ น้ำท่วม พายุ ควรมีการซักซ้อมแผนงานกำหนดและดำเนินการกำหนดผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน อันเนื่องมาจาก หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการป้องกันภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบกับหน่วยงานต้นสังกัดไม่ได้มีการวางแผนและดำเนินการส่งเสริมให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี ทักษะ ความรู้ ในการใช้อุปกรณ์ในการป้องกันความปลอดภัยและการซักซ้อมแผนสำหรับการป้องกันภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องให้ความสำคัญในการก่อสร้างอาคาร หรือการปรับปรุงอาคาร สถานที่ การติดตั้งสัญญาณ ระบบการป้องกันภัย การตรวจสอบและการซักซ้อมแผนป้องกันภัยอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับเด็กเป็นสำคัญ

2.2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดทำแผนในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐาน ควรจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารให้เป็นสัดส่วน เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมของพื้นที่สนามเด็กเล่น ให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี ร่มรื่น และมีการตรวจสอบ

ซ่อมบำรุงเครื่องเล่นสนามอยู่เสมอ และควรจัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันการบาดเจ็บ เช่น ทำบ่อทราย หรือใช้ทรายรองพื้นเครื่องเล่นสนาม สอดคล้องกับปรัลัษณะ หล่อพลุกจิสกุล (2560, หน้า 36) ที่ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศูนย์ฯ ทั้งผู้ให้บริการ และ/หรือผู้รับบริการ มีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยการจัดการสภาพแวดล้อม ควรมีแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์ ได้แก่ การจัดพื้นที่ สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นหลากหลายเพียงพอเหมาะสมกับวัย โดยพื้นที่สนามเด็กเล่นควรเป็นพื้นที่ที่ทราย สนามหญ้าหรืออย่างสังเคราะห์ ตามความเหมาะสมของพื้นที่ อันเนื่องมาจาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทองส่วนใหญ่มีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่โรงเรียน มีพื้นที่ใช้สอยที่มีอยู่อย่างจำกัด การพัฒนาการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมในการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การจัดภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อม ทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคาร จำเป็นต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ

2.3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ โดยมีการวางแผนในการจัดหางบประมาณมาสนับสนุนในการดำเนินงานอาคารสถานที่ ให้เอื้อในการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่ ควรมีการวางแผนโครงสร้างด้านอาคารสถานที่ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ จัดให้มีพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารแยกเป็นสัดส่วน ในการจัดกิจกรรมมีพื้นที่ใช้สอยแยกเฉพาะห้องนอน ห้องอาหาร ห้องกิจกรรมการเรียนรู้ ห้องปฐมพยาบาล โดยบุคลากรควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพื้นที่ใช้สอยที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า สอดคล้องกับชิต หาญสงคราม และไพบูลย์ แจ่มพงษ์ (2557, หน้า 91) ที่ศึกษาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ผู้บริหารควรดำเนินการด้วยการตรวจสอบอาคาร ห้องเรียนที่ต้องปรับปรุงซ่อมแซม ควรปรับภูมิทัศน์ให้ถูกสุขลักษณะต่อเด็กเล็ก ควรมีการจัดทำโครงการเพื่อของบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือขอรับการสนับสนุนจากชุมชน และผู้ปกครองในการสนับสนุนพัฒนาอาคารสถานที่ให้ตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันเนื่องมาจาก หน่วยงานต้นสังกัด มีงบประมาณอยู่อย่างจำกัด ประกอบกับระเบียบในการดำเนินการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีข้อจำกัดในเรื่องของที่ดิน ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งไม่มีที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง จึงทำให้การดำเนินงานด้านอาคาร สถานที่ เป็นไปได้อย่างยากลำบาก ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดจะต้องมีการวางแผนการดำเนินงาน ด้านอาคารสถานที่ โดยจะต้องส่งเสริมให้ทุกฝ่ายเข้ามามี

ส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ มีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ และการดำเนินงานที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการวางแผนในการจัดหางบประมาณมาสนับสนุนในการดำเนินงานอาคารสถานที่ ให้เอื้อในการบริหารจัดการด้านอาคาร สถานที่ และควรมีการวางแผนโครงสร้างด้านอาคารสถานที่ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดทำแผนในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารให้เป็นสัดส่วน เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมของพื้นที่สนามเด็กเล่น และมีการตรวจสอบ ซ่อมบำรุงเครื่องเล่นสนามอยู่เสมอ และควรจัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันการบาดเจ็บ

1.3 หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการวางแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยการจัดอบรมให้ความรู้กับครูผู้ดูแลเด็กและบุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการป้องกันภัย และจัดให้มีการซักซ้อมแผนการป้องกันภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอ่างทอง

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง

บรรณานุกรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาที่ดิน. (2553). คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการงานอาคารสถานที่. ค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2560, จาก http://www.ddd.go.th/PMQA/2553/Manual/Manual_Building.pdf.
- กรมวิชาการ. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2553). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2559). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- เฉลิมศักดิ์ สำลี. (2550). การดำเนินงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- เชิดศักดิ์ สืบทรัพย์. (2555). การจัดการความปลอดภัยพนักงานในอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทย. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- ชิต หาญสงคราม และไพบุลย์ แจ่มพงษ์. (2557). การดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ธงชัย สัญญาอริยาภรณ์. (2552). ความสำคัญของงานบริหารจัดการทรัพยากรกายภาพ อาคารสถานที่. ค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2561, จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/thongchai-architect/2009/07/18/entry-1>.
- ธรรมรักษ์ ศรีมารุต และคณะ. (2555). พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการฝ่ายผลิต (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- นงลักษณ์ มีบุญสม. (2546). สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังในการพัฒนาสภาพแวดล้อมของ
วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทองตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). หลักการวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปฎิคม พงษ์ประเสริฐ. (2550). การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการในโรงเรียนเทศบาล
สังกัดเทศบาลเมืองนครนายก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประภัสสร อารินทร์. (2558, กันยายน-ธันวาคม). แนวทางการบริหารมาตรฐานด้านอาคาร
สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านชัยพฤกษ์ เทศบาล
ตำบลคอนศิลา อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเชียงราย, 8(3), 236-248.
- ปรีศญาภรณ์ วัดพ่วงแก้ว (2558). แนวทางพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล
คลองแม่ลาย อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ปวีลภิญญา หล่อพลุกิจสกุล. (2560). แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาและ
จัดการเมือง, มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2533). เอกสารชุดการสอนวิชา การจัดการประถมศึกษาหน่วย
ที่ 1-6 (พิมพ์ครั้งที่ 8). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ลาวัลย์ วงศ์แก้ว. (2556). ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน
เครือข่ายสิทธิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช
เขต 4. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
สถาบันรัชต์ภาคย์.
- ลำพูน บุญน้อย. (2559, มิถุนายน). การศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์การบริหาร
ส่วนตำบลพังเคน อำเภอนาตาล จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต, 3(2), 971-976.
- วินัย ศรีจันทิก. (2550). การศึกษาการบริหารงานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

- ศิริ เจริญวัย. (2541). **การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม**. นครราชสีมา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). **เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง. (2561). **สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง**. ค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2561, จาก <http://angthong-local.go.th/public/>.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง. (2556). **รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายู่ กรมอนามัย ประจำปี 2556**. อ่างทอง : ผู้แต่ง.
- สุทิน พรหมสี. (2551). **งานอาคารสถานที่**. ค้นเมื่อ 27 มกราคม 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts>.
- สุรพล สุภตรัตน์เพศ. (2547). **การศึกษาการบริหารงานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อรชนก เพียรคำ. (2560). **การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเหล่าดอกไม้ จังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์. (2554). **การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชเทวี**. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรพิน สุจริตจันทร์. (2558, มกราคม-มีนาคม). **แนวทางพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล จังหวัดตาก**. วารสาร การบริหารการศึกษา, 10(31), 86-94.
- อารียา สตาร์ตัน. (2556). **การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตราชเทวี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อิทธิยา การ์ตัน. (2558, กันยายน-ธันวาคม). **แนวทางการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแะ**. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 8(3), 212-224.
- เอ็มอัชมา วัฒนนุรานนท์. (2548). **ความปลอดภัย (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- Cole, L.B. (2014). The Teaching Green School Building: A Framework for Linking Architecture and Environmental Education, **International Education Studies**, 20(6), 836-857. Retrieved 2018, march 30, from <https://eric.ed.gov/?q=The+teaching+green+school+building%3a+A+framework+for+linking+architecture+%09and+Environmental+Education&id=EJ1046055>.
- Marc, A. (2005). **The Influence of School Architecture and Design on the Outdoor Play Experience within the Primaru School**. Boston: Allyn & Boston.
- Marsden, D.B. (2006, July). Relations Between Teacher Perceptions of Safe and Orderly Environment and Student Achievement Among Ten Better-performing, High-poverty Schools in One Southern California Elementary School District. **Dissertation Abstracts International**. 67(1), 116-A.
- Shboul, A. & Khalil, R.H. (2018). Sustainable Development of School Buildings Management in the Exploratory Schools in the Hashemite Kingdom of Jordan, **International Education Studies**, 4(3), 91. Retrieved 2018, march 30, from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1180860>.
- Uline, C. (2008). The Walls Speak: The Interplay of Quality Facilities, School Climate, and Student Achievement Journal [Abstracts]. **Journal of Educational Administration**, 46(1), 55-73. Retrieved 2018, march 30, <https://eric.ed.gov/?q=The+walls+speaks%3a+The+interplay+of+quality+facilities%2c+school&id=EJ800471>.

ภาคผนวก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ดร.สมเกียรติ แก้วมณี รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอ่างทอง
2. นายสมปอง คงอ่อน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอ่างทอง
3. นายเชิษฐาญ ดวงใจดี ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษโรงเรียนบางลี่วิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
4. นางสาวนภัสวริน ภมรพล ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลบางตะเคียน
อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
5. นางสาวปัทมา ยิ่งยงวรชัย หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา เทศบาล
ตำบลห้วยคันแหล่น อำเภอวิเศษชัยชาญ
จังหวัดอ่างทอง

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

ที่ ศธ.๐๕๕๐.๙/ว๒๔๑

สำนักงานคณะกรรมการการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.สมเกียรติ แก้วมณี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวพรทิพย์ วารินิล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโธสง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมา พร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ของ นางสาวพรทิพย์ วารินิล และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรนันท์ สूरตกรี)

รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ ศธ.๐๕๕๐.๙/ว๒๙๑

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.สมปอง คงอ่อน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวพรทิพย์ วารีนิล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง" ภายใต้การควบคุมของ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรแสง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมา พร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ของ นางสาวพรทิพย์ วารีนิล และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรนันท์ สุระชาติ)

รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ ศธ.๐๕๕๐.๔/ว๒๔๑

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายเชี่ยวชาญ ดวงใจดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวพรทิพย์ วารินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง" ภายใต้การควบคุมของ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมา พร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ของ นางสาวพรทิพย์ วารินทร์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรนันท์ สุระชาติ)
รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ ศธ.๐๕๕๐.๙/ว๒๕๑

สำนักงานคณะกรรมการการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวนภัสวริน ภมรพล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวพรทิพย์ วารินิล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรโส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมา พร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ของ นางสาวพรทิพย์ วารินิล และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัทธนนท์ สุรชาติรี)
รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ ศธ.๐๕๕๐.๙/ว๒๙๑

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวปัทมา ยิ่งยงวรชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวพรทิพย์ วารินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ของ นางสาวพรทิพย์ วารินทร์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัทนันท สุรชาติ)

รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ภาคผนวก ก

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)

แบบสรุปความตรงตามเนื้อหา (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถาม ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม						ค่า IOC
	1	2	3	4	5	คะแนนรวม	
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

แบบสอบถาม ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม						ค่า IOC
	1	2	3	4	5	คะแนนรวม	
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
41	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
42	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
43	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
44	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่องแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

คำชี้แจง : แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐาน
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้อย่างละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตรงกับ
ความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 31 - 40 ปี
☐ 41 - 50 ปี ☐ 51 - 60 ปี

3. วุฒิทางการศึกษา

☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก ☐ อื่น ๆ

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

☐ ต่ำกว่า 5 ปี ☐ 5 - 10 ปี
☐ 11 - 20 ปี ☐ 21 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
คือ “5” “4” “3” “2” หรือ “1”

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านอาคารสถานที่					
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสถานที่ตั้ง อยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม ใกล้ชุมชนสะดวกต่อการเดินทาง					
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสร้างอาคารห่างจากแนวทางถนน และเป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมไม่ถึง					
3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารที่มีความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็ก					
4	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีทางเข้า – ออกจากตัวอาคาร มีความกว้าง สามารถเคลื่อนย้ายเด็กได้สะดวกหากเกิดอุบัติเหตุ หรือภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ					
5	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีประตู – หน้าต่าง ที่แข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีมุ้งลวด เหล็กดัด ติดพร้อมใช้งาน					
6	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณประตู – หน้าต่าง ที่มีความสูงและความกว้างตรงตามมาตรฐาน และไม่มีสิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้นช่องทางลมและแสงสว่าง					
7	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีบันไดที่ไม่ลาดหรือชันเกินไป และมีความกว้างเหมาะสม มีราวบันไดไม่สูงหรือต่ำเกินไป					
8	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีลูกกรงและราวบันไดทุกชั้น เพื่อความปลอดภัยของเด็กเล็ก					
9	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณพื้นที่สำหรับการนอนแยกเป็นสัดส่วน					

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
10	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณพื้นที่สำหรับการนอนที่สะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวกและมีอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก					
11	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดแยกเครื่องนอน หมอน ผ้าห่ม สำหรับเด็กแต่ละคน โดยเขียนหรือปักชื่อไว้ ไม่ใช้ร่วมกัน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค					
12	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีบุคลากรตรวจตราดูแลไม่ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่าง ๆ มารบกวนในบริเวณพื้นที่สำหรับการนอน					
13	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก สำหรับการเรียนรู้รวมกลุ่มและแยกกลุ่มย่อยในกิจกรรมการเรียนรู้อิสระเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก					
14	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีพื้นที่สำหรับการเล่นที่ไม่เลอะหรือเปียก และคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก โดยมีวัสดุอุปกรณ์ที่ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและมีอุปกรณ์ หรือเครื่องเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก					
15	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณพื้นที่รับประทานอาหารที่สะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างพอเหมาะ มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนเด็ก					
16	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ที่แยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร และมีการเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ					
17	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้องปฐมพยาบาลแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ และมีผู้รับผิดชอบตรวจสอบยา มิให้หมดอายุ					
18	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดร่างกายเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็น โดยต้องมีที่ล้างมือ และแปรงฟัน ในขนาดและระดับความสูงที่เหมาะสมกับเด็ก					

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
19	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้องส้วมสำหรับเด็กแยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กชายและเด็กหญิง โดยโถส้วมต้องมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก					
20	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้องน้ำ ห้องส้วมที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก พื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่มีกอลอนประตู หรือกุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก					
21	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้องเอนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็กและมีการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะกิจกรรมของเด็ก					
22	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการกำจัดสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด และนำออกไปทิ้งภายนอกอาคารทุกวัน					
	ด้านสิ่งแวดล้อม					
23	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม การอ่านหนังสือ ได้อย่างสบายตา					
24	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ในบริเวณที่ระดับเสียงเหมาะสม ระดับเสียงอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป					
25	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกโดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลมระบายอากาศอย่างเหมาะสม					
26	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีรั้วกันบริเวณเป็นสัดส่วน มีความปลอดภัยของเด็กเล็ก					
27	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสภาพแวดล้อมและมลภาวะที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะมีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลที่เหมาะสม ไม่เป็นแหล่งเพาะหรือแพร่เชื้อโรค					
28	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีที่ตั้งอยู่ห่างไกลจากแหล่งอบายมุข แหล่งมั่วสุ่มยาเสพติด					
29	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่เล่นกลางแจ้งอย่างเหมาะสม โดยมีการจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย					

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
30	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระเบียบไว้ใช้สอย ทำกิจกรรมของผู้ปกครองอย่างเหมาะสม					
31	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการตรวจสอบสภาพความคงทน แข็งแรง และสภาพการใช้งานที่ปลอดภัย					
32	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่สนามเด็กเล่นกลางแจ้ง เป็น สนามหญ้า สนามทราย และมีรั้วล้อมรอบที่ปลอดภัย และมีกิจกรรมกลางแจ้งทุกวัน					
	ด้านความปลอดภัย					
33	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย มีเครื่องตัดไฟภายในบริเวณอาคาร					
34	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตั้งเครื่องดับเพลิง ในแต่ละชั้นของอาคารและมีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ					
35	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กติดตั้งปลั๊กไฟที่เหมาะสม และมีฝาปิดครอบเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง					
36	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีตู้ยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับปฐมพยาบาลสะดวกต่อการใช้งาน มีการจัดเก็บไว้ในที่ปลอดภัยและพ้นจากมือเด็ก					
37	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้วัสดุกันลื่นในบริเวณห้องน้ำ – ห้องส้วม จัดเก็บสารเคมี และน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัย					
38	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระบบการล็อกประตูในการเข้า – ออก นอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่เปิด – ปิด ได้ ติดสัญญาณเรียกไว้ที่หน้าประตู สำหรับห้องครัวหรือที่ประกอบอาหาร ต้องมีประตูเปิด – ปิด ที่ปลอดภัย เด็กเข้าไปไม่ได้					
39	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการฝึกซ้อมแผนสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุอัคคีภัย					

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
40	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบุคลากรที่ได้รับการอบรมด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก					
41	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่างๆ เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันท่วงที					
42	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพ และพัฒนาการของเด็กประจำไว้					
43	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรการในการรับ – ส่งเด็ก กรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินและอันตรายต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ					
44	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแบบสำรวจ ประเมิน จุดเสี่ยงและความปลอดภัยของอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
นางสาวพรทิพย์ วารินทร์

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๕๐.๙ /ว ๕๒

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตูลี่
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๓๓๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เรียน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้วย นางสาวพรทิพย์ วารีนิล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโธสง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่าน เพื่อดำเนินการ หาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขอความ อนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสะดวกในการทำวิทยานิพนธ์ ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.นริศนันท์ เดชสุระ)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร. ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ ศธ. ๐๕๕๐.๔ /ว๗๓

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตูลี้
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๔ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้วย นางสาวพรทิพย์ วารีนิล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่าน เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขออนุญาตจากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรนันท์ สุระชาติรี)
รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์

1. นางสาวแสงมณี มีน้อย หัวหน้าสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง
2. นางสาววัฒนา อ่อนน้อม นักวิชาการสาธารณสุข ชำนาญการ
สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดอ่างทอง
3. นายไพรัตน์ แก้วรัตนศรีโพธิ์ นักวิชาการสาธารณสุข ชำนาญการ
รักษาราชการแทนหัวหน้าสำนักงานสาธารณสุข
อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง
4. นางสาวพกามาศ ม่วงเขียว หัวหน้าสำนักงานท้องถิ่นอำเภอสามโก้
จังหวัดอ่างทอง
5. นางสาวสุดาทิพย์ พุ่มระภูริ ผู้อำนวยการกองการศึกษา องค์การบริหาร
ส่วนตำบลอบทม อำเภอสองสามโก้
จังหวัดอ่างทอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัย

ที่ อว. ๐๖๒๔.๔ / ๖๑๖๖

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตูลี้
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๘ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวแสงณี มีน้อย

ด้วย นางสาวพรทิพย์ วารินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัทธนนท์ สุระชาตรี)
รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๙.๔ / ว ๑๖๖

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตูลี่
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๘ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวพัฒนา อ่อนน้อม

ด้วย นางสาวพรทิพย์ วารินิล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโงะสง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัทธนนท์ สุระชาติรี)

รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๙.๙ / ว ๑๒๖

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตูลี่
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๘ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายไพรัตน์ แก้วรัตนศรีโพธิ์

ด้วย นางสาวพรทิพย์ วารินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโธสง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรนันท์ สุระชาติรี)
รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๔.๔ / ว ๑๖๖

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตูลี่
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๘ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวผกามาศ ม่วงเขียว

ด้วย นางสาวพรทิพย์ วารินิล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรนันท์ สุระชาติ)
รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๙.๙ / ว ๑๖๖

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตูชัย
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๘ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวสุดาทิพย์ พุ่มระชัย

ด้วย นางสาวพรทิพย์ วารินิล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรนันท์ สूरชาติรี)

รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ภาคผนวก ๓
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ (ผู้ให้สัมภาษณ์)..... นามสกุล

ตำแหน่ง..... วุฒิการศึกษา.....สังกัด.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ตั้งแต่เวลา..... น. ถึงเวลา..... น.

สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

ด้านที่ 1 ด้านอาคารสถานที่

1. ท่านคิดว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการดำเนินงานเกี่ยวกับห้องปฐมพยาบาล ให้เป็นสัดส่วนและอุปกรณ์ปฐมพยาบาล เช่น ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ หรือผู้รับผิดชอบตรวจสอบยา เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการบริหารจัดการพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารหรือห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมของเด็กอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ด้านที่ 2 ด้านสิ่งแวดล้อม

1. ท่านคิดว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีพื้นที่ใช้สอยสำหรับการทำกิจกรรมของผู้ปกครองอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดสภาพแวดล้อมของพื้นที่สนามเด็กเล่นกลางแจ้งอย่างไรให้เหมาะสม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านที่ 3 ด้านความปลอดภัย

1. ท่านคิดว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีระบบการดูแลรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคารอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีทักษะ ความรู้และการเตรียมความพร้อมในการป้องกัน
อุบัติเหตุ อัคคีภัย ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด
อ่างทอง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อและนามสกุล	พรทิพย์ วารินิล
วัน เดือน ปีเกิด	15 สิงหาคม พ.ศ. 2531
สถานที่เกิด	อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง
สถานที่อยู่	5/1 หมู่ 1 ตำบลโพธิ์ม่วงพันธ์ อำเภอสสามโก้ จังหวัดอ่างทอง
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ม่วงพันธ์ อำเภอสสามโก้ จังหวัดอ่างทอง

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2543	ประถมศึกษา โรงเรียนวัดโบสถ์ (ราษฎร์ศุภณัฐ) จังหวัดอ่างทอง
พ.ศ. 2546	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอ่างทองปัทมโรจน์วิทยาคม จังหวัดอ่างทอง
พ.ศ. 2549	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอ่างทองปัทมโรจน์วิทยาคม จังหวัดอ่างทอง
พ.ศ. 2559	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
พ.ศ. 2563	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา